

ΠΑΝΔΩΡΑ

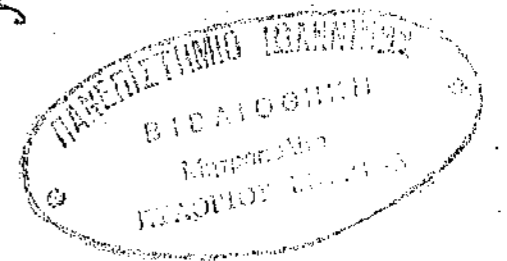
ΣΥΝΕΦΑΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

—1863—

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΑΠΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1862 ΜΕΧΡΙΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1863.

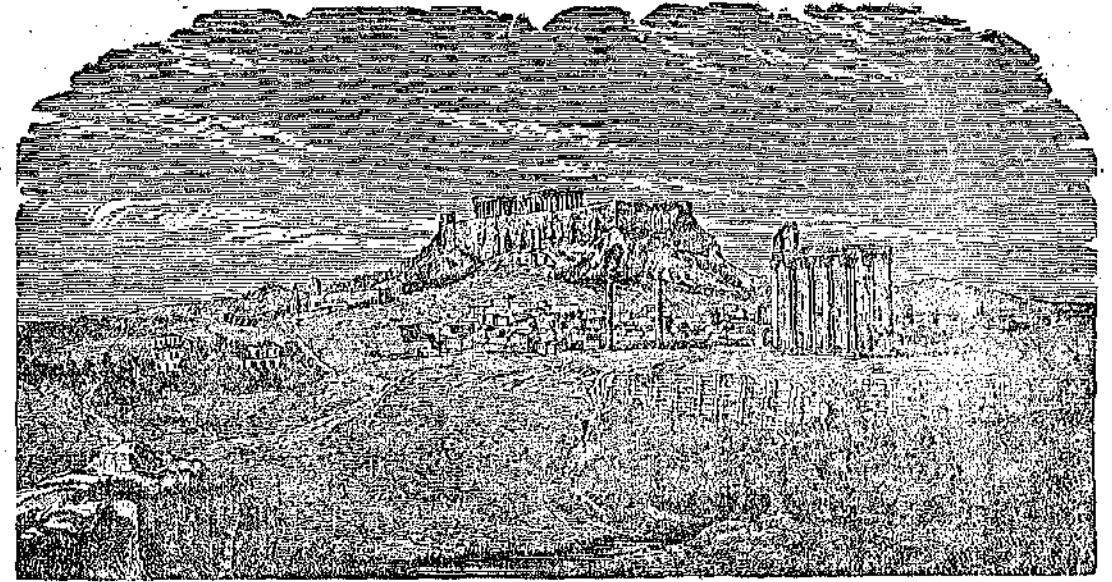

ΑΘΗΝΗΣΙΝ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ.

(Ὅδὸς Πειραιῶς.)

1863.

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1862.

ΤΟΜΟΣ ΙΓ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 303.

Π Ε Ρ Ι

ΤΩΝ ΜΕΛΑΝΤΙΩΝ ΣΚΟΠΕΩΝ.

Αναλογιζόμενος τις ἐπ' ἀληθεία, ὅτι ἡ πρὸς τὴν κλασικὴν ἀρχαιότητα φιλοπραγμοσύνη τῶν τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης σοφῶν προήλθε μέχρι θρησκευτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, λατρείας· ὅτι ἐνθουσιωδῶς ἀναμολογούσι καὶ ἐξερευνῶσι κατὰ σπιθαμὴν καὶ κατὰ πόδα τὰ τε ὑπὲρ τῆς γῆς καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γῆν τῆς κλεινῆς ἡμῶν πατρίδος, ἵνα καὶ οὕτως ἀνιχνεύσασιν που κεκρυμμένον τινὰ θησαυρὸν γνώσεως· ὅτι πολυσχιδεῖς συνεγράφησαν ὑπ' αὐτῶν πραγματεῖαι, πολὺ διαχέουσαι φῶς ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου βίου τῶν ἡμετέρων προγόνων· ὅτι πολλάκις μία γῆς ἐργαῖά βράχος τις ἢ ἄκρα, ἢ καὶ ἐν τμήμα κεράμου ἢ λίθου λελαζευμένου γίνεται εἰς αὐτοῦς ὑποκείμενον σοφῶν μελετῶν καὶ ἐμβριθῶν συζητήσεων, ταῦτα, λέγω, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀναλογιζόμενος, καὶ τὴν σημερινὴν ἀβελτηρίαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τὴν περὶ τὰ κενὰ σπουδασμὰ βροτῆν τῶν πλείστων ἐξ ἡμῶν ἀντισταθμίζων, περιαλγῆς τὴν καρδίαν καὶ βαρὺ στενάξας, ἤθελεν εἶπερ ὅτι, βάσκικος δαίμων πάντως νεμεσῶν ἡμᾶς παχέων κατεσκεδάσεν εἰς τὰς ἔψεις ἡμῶν ἀγλῶν, ὅπως μὴ φωτιζόμεθα ἐκ τοῦ ἀπαυ-

γασματος τῆς κατ' ἅπαν τὸ περιέργιον σελαγιζούσης δόξης τῶν προγόνων· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατεδίκασεν ἡμᾶς καταδικῆναι Ταντάλειον, ὥστε τοὺς μὲν ξένους πάντας νὰ βλέπωμεν ἐντροφῶντας καὶ κατακορεῖς γινόμενους, ἐν τῇ παρατεθειμένῃ ἡμῖν προγονικῇ πανδαισίᾳ, ἡμεῖς δ' αὐτοὶ καὶ περ βουλιμιῶντες, νὰ μὴ δυνάμεθα μὴδ' ἀπὸ τῶν καταπιπτόντων ἀνυψώμεθα ἢ ἀπογευθῶμεν, μὴδ' ἄκριφ γούνη δακτύλων ψεκάδα δρόσου λαμβάνοντες, νὰ καταψύξωμεν τὴν φλεγμαίνουσαν γλῶσσαν ἡμῶν.

Ἐάν λοιπὸν ἄνθρωποι, μῆτε κατὰ γένος, μῆτε κατὰ γλῶσσαν προσήμοντες ἡμῖν, ἀναδιφῶσιν ἐκ τῶν ἐσχατιῶν τῆς Εὐρώπης τὸν βίον τῶν ἡμετέρων προγόνων, κατὰ πάσας αὐτοῦ τὰς λεπτομερείας, καὶ τὴν κλασικὴν γῆν ἡμῶν διαγράφοντες, φιλοτιμούντων νὰ μὴ καταλίπωσιν τι ἀδιερῦντον ἱστορικῶς τε καὶ τοπογραφικῶς, παρ' ἡμῖν ἄρα τοῖς γενεαίοις ἐκείνων ἀπογόνους (καὶν ἐθέλη ὁ σοφὸς Φελλμεράιερ καὶ τε μὴ), καὶ, σὺν Θεῷ δ' εἰρήσῃ, ἐφαμύλλοις αὐτῶν ἐσομένοις, πρωτίστως σπουδῆς καὶ κυριότητος μελέτης ὑποκείμενον ἔπρεπε νὰ ᾖ καὶ πᾶν ὅ,τι ἀνάγκη εἰς τὴν σεδασμωτάτην ἀρχαιότητα καὶ οὐδὲν, οὐδ' ἐλάχιστον ἔσαν, ἔπρεπε νὰ παρεσχόμεθα ἀνεξίχνιαστον καὶ ἀδιευκρίνητον.

Ἀλλὰ, κατὰ δυσμοίριαν, δὲν ἀνευήψαμεν εἰσεῖναι καὶ δαπανώμενοι ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, μένομεν ἐνδεεῖς τῶν

ὦν δαί. Κατατρέποντες ἀφειδώς τὸ τιμαλφέστατον χρῆμα, τὸν καιρὸν, εἰς τὰ εἰκόλια καὶ ἀνεμοφόρητα, λυσιπρόθετα ἀπὸ τροφῆς τῆς πατρῴας παιδείας. Ἐκδοτοὶ δὲ τὸ παράπαν εἰς πᾶν ἔτι ἄμυστον καὶ ξενοπρεπές, καὶ μάλιστα εἰς τὰς κάκιστ' ἀπολουμένας μυθιστορίας, αἵτινες οὐ μόνον ἐκφυζοῦσι τῶν νέων τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν δηλητηροῦσιν, παραχωροῦμεν εἰς τοὺς ξένους μετὰ τοσαύτης ἀναληθείας τὰ ἐκυτῶν δικαιώματα, τὴν ἰδίαν ἡμῶν διέξιν, ἀφίνοντες αὐτοὺς νὰ δρέπονται τὴν προγονικὴν ἡμῶν ἠθασαυρὸν καὶ ἐπὶ τέλους κινδυνεύουσαν ἢ ἀναδειξομένην τὴν ἰσρὰν γῆν τῆς σοφίας καὶ τοῦ ἠρωτισμοῦ, ἀδοξὸν ἐνδικαίτημα τοῦ ἑταιρικοῦ βρωματισμοῦ.

Καὶ ὅμως οὐδεὶς ὁ ἀντιλέγων, πλὴν εἰμὴ τις παρὰ πλῆκτος, ὅτι ἡμεῖς ἠδυνάμεθα νὰ γείνωμεν τῶν ξένων οἱ χειραγωγοὶ εἰς τὰ πάτρια. Ἡμεῖς πολλὰς σφαλερὰς κρίσεις αὐτῶν περὶ τῶν προγονικῶν πραγμάτων ἠδυνάμεθα νὰ διορθώσωμεν, καὶ πολλὰ λανθάνοντα αὐτοῦς ἔτι, ἢ ἀποκαλύψωμεν καὶ νὰ διδάξωμεν αὐτούς. Εἰς ἡμᾶς, συνελόντι εἰπεῖν, ὡς κληρονόμος τῆς τε γλώσσης καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀπαξάπλως πατρῴων πλεονεκτημάτων, ἀρμύζει, κατὰ λόγον φυσικόν, τὸ ὀρθῶς καὶ πιστῶς ἐν πᾶσι ἐρμηνεύειν τὰ προγονικὰ συγγράμματα, καὶ μάλιστα τὸ ὀρθοτεῖν ἀκριβῶς τοὺς ἐν αὐτοῖς ἀπαντῶντας τόπους, ὅς οἱ ξένοι ἀβροχοὶ ποσὶν, ἔστιν ὅτε, διέρχονται ἐξ ἄγνοίας. Ἀλλὰ

Θαροεὶν χρὴ... τὰχ' αὐριοι ἔσσει' ἄμεινον.

Ἐγὼ δὲ ἄς τραπῶ εἰς τὸ τοῦ λόγου μου ὑποκείμενον, δι' ὃ γέλωτος δίκην ὀρθότητος ἴσως παρὰ τιπιν, ὡς τοιαύτη προσημιολογία περὶ πραγμάτων μικρῶν δῆπουθεν καὶ λόγον ἀναξίων, οἷον οἱ Μελαγτιοὶ ἀκούελοι. Ἀλλ' ἄς μοὶ συγχωρηθῆ νὰ ἐξομολογηθῶ, ὅτι τῶν πολλῶν μου ἰδιοτροπιῶν μίαν εἶναι καὶ ἡ δόξα ἢ ἔγω, ὅτι πρέπει νὰ φιλοαρνῶμεν πάλαιπλως, καθὼς Ἕλληνας, πανθ' ὅσα εὐρίσκωμεν σπουταῖα ἢ ἀνερμηνεύετα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσιν, ὅσιν σμικρὰ καὶ ὑποθεσίωσι εἰς τὰς ὕψεις τῶν τὰ μεγάλα μένων καὶ εὐδελὰ σκοπιόντων, καὶ διαλεικάνοντες αὐτὰ ἢ ἀποδιδῶμεν ἕκαστον εἰς τὸν αἰετὸν ἐπιστημονικὸν κλάδον.

Καὶ δὴ ἀναγνώσκω ἐν ταῖς Ἀργοναυτικαῖς τοῦ Ἀπόλλωνίου, ὅτι ἐξαστραψάντος τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπὸ τῶν Μελαγτιῶν σκοπέλων, ἀνεφάνη εἰς τοὺς χειμαζομένους Ἀργοναύτας ἡ νῆσος Ἀνάφη, ἔνθα καὶ διεσώθησαν. Ὅθεν ζητῶν ἐκ περιεργείας νὰ πληροφρηθῶ ποῦ τῆς θαλάσσης κείνται, καὶ πῶς τὴν σήμερον ὀνομάζονται οἱ ἐν λόγῳ σκοπέλοι, ἀνελέττω παντὰς μονονουχί τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑδρογραφικῶς διαθρέω τὸ Κρητικόν,

τὸ Καρπάθιον, τὸ Κάριον πέλαγος, ἀλλ' ἀποτυγχάνω τοῦ ζητουμένου. Ἐρευνῶ ἔπειτα τοὺς νεωτέρους γεωγράφους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀποτυγχάνω. Λαμβάνω μετὰ ταῦτα ὡς πρῶτά μου τὸν σχολιαστὴν τοῦ εἰρημένου ποιητοῦ ὀδηγοῦμαι παρ' αὐτοῦ πλῆσιον τῆς Θήρας, ὅπου ἐξ ἀκοῆς παρέλαβεν ἴσως, ἢ τὸ πιθανώτερον, ἐξ ἰδίας εἰκασίας ἐνόμιζεν ὅτι κείνται οἱ σκοπέλοι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος καὶ ἐγὼ ἀποσφαλλόμεθα τῆς ἐλπίδος. Τελευταῖον προστρέχω εἰς δύο ἄλλους ἐμπειροτέρους ὀδηγοὺς, Σκύλακα τὸν Καρυανδέα καὶ Στράβωνα τὸν Ἀμασέα' καὶ οὗτοι μὲν λύουσιν ἐν μέρει τὴν περιέργειάν μου, ὑποδείξαντές μοι τὴν τῶν σκοπέλων τοποθεσίαν, ἀλλὰ μοὶ λείπεται ἔτι νὰ μάθω καὶ τὸ σημερινὸν αὐτῶν ὄνομα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οὐδεὶς τῶν νεωτέρων, ὡς εἴρηται, γεωγράφων καὶ πινακογράφων, ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτῶν τῶν διαφόρων σοφῶν ἐκδοτῶν τοῦ Σκύλακος καὶ τοῦ Στράβωνος, ἐσημείωσαν τὴν τε θέσιν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἔνομασίαν τῶν σκοπέλων τούτων, τῆς δὲ παρούσης διατριβῆς μου θέμα εἶναι ἡ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔρευνα, φέρει διηγηθῆμεν, ὡς ἐν προανακρούσματι, τὰ κατὰ τοὺς Ἀργοναύτας, ἐφ' ὅσον μόνον ἀναφέρονται εἰς τὸ προκείμενον.

Χειμαζομένων οὖν αὐτῶν κατὰ τὸ Κρητικὸν πέλαγος, ἀπογνόντων δὲ τὴν σωτηρίαν καὶ τὸ τῆς Ἀργεῦς σκάφος ἀφέντων εἰς τὴν διάκρισιν τῆς ἀργαίου νούσης, θαλάσσης, θαλασσοῦ ἢ ἰάσων ἐξιλιάσκετο τὸν δῆλιον Ἀπόλλωνα, καὶ πολλὰ δῶρα ὑπισχνεῖτο εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ Θεὸς ἐπιστᾶς εὐθέως ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τῶν δύο Μελαγτιῶν σκοπέλων ἐτέλεσεν ὑψίθεν κατὰ τῆς θαλάσσης ἀπὸ δὲ τῆς ἐξαστραψάσης ἐκ τῆς βολῆς λάμψεως ἀνεφάνη εἰς τοὺς Ἀργοναύτας ἡ νῆσος, ἣν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Ἀνάφη ὀνόμασαν, προσορμισθέντες ἐκεῖσε. Οὕτως ὁ Ἀπολλώνιος ἐξ οὗ παρατίθημι τὴν περιουσίαν ταύτην.

... Τότῃ δὲ κατ' οὐρανὸν ἴκιστο πέτρας
 Πῖγμα Μελαγτιοῦς ἀρήκοος, αἶε' ἐνὶ πόντῳ
 ἦνται. Δοιάωρ δὲ μήτε ἐγ' ἔπερθεν ὀρθόσας,
 Δεξιτερῇ χροῖσιον ἀνέσχεθεε ὑψόθι τόξον.
 Μαγμαρέην δ' ἀπέλαμψε θεὸς περὶ πάντοθεν αἰγλήν.
 Τοῖσι δὲ τις Σποριάδων βασιὴ ἀπὸ τόφρο' ἐφάνθη
 Νῆσος ἰδεῖν ὕλητος Ἰσπουρίδος ἀργυρόθι νῆσου.
 κτλ. (α).

Ὁ δ' Ἀπολλόδοτος συνωδᾷ μὲν τῷ ποιητῇ ἴστορεῖ καὶ αὐτὸς, πλὴν ὅτι καλεῖ τοὺς ἐν λόγῳ σκοπέλους Μελαγτιῶν δειράς (β). Οὕτω καὶ παρ' Ἡσυχίου εὐρήνται γραφόμενοι Μελαγτιοὶ ὄροι. Ὁ δ' αὖ ποιητὴς τὰ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ὀρφέως γραφόμενα Ἀργοναυτικὰ παρίστησι τὸν Ἀπόλλωνα, οὐχὶ ἄπὸ τῶν

(α) Ἀργον. Δ', σ'. 4706—4712.
 (β) Βιβλ. Α', σ'. 26.

Μελαγτιῶν σκοπέλων τοξόσαντα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πλησιόχρου Δήλου, ἣτις, ὡς γνωστὴν, ἦν εἰς αὐτὸν ἀφισρωμένη. Παρατίθημι δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς στίχους

'Ἠδ' ὡς θεινόμενοι θαρυχηεὶ κίμαιι πάντου,
 Πῖγμα τε κτανέθμει θαρυνόμενοι τεθέλησιν,
 Ἠλιόροθα σκοπέλοισι Μελαγτιοισιν ἐ-

[χρεσθαι

Νῆα θοήν. Παιδῶν δ' ἄρ' ἐκηβόλος ἀργυρόθι ναίων,
 Δήλου ἀπὸ κραναῆς ἤκερ θέλος, ἐκ δ' ἀνέφρηεν
 Μεσσήτιον Σποριάδων. Ἀνάφη δὲ ἐ πάντες ὄπισσον
 Νῆσον κελήσκουσι περικτιάρες ἄνθρωποι (α).

'Ἀλλ' ἀδιάφορον εἶναι ὅπως καὶ ἂν ἔχη τοῦτο' διότι μόνον περὶ τῆς τῶν σκοπέλων τοποθεσίας πρόκειται μοι ὁ λόγος.

Ὁ μὲν οὖν ἀρχαῖος σχολιαστὴς τοῦ Ἀπολλωνίου, ἐρμηνεύων τὸ ἀνωτέρω παρατεθὲν χωρίον, λέγει «Μελαγτιοὶ δὲ εἰσι δύο σκοπέλοι πρὸς τῇ Θήρᾳ, οὕτως ὀνομαζόμενοι ἀπὸ Μελαγτος τοῦ κατασχότου τῆν χώραν.» Παρατηρητέον λοιπὸν ἐνταῦθα, ὅτι παρατραπεί, ὡς φαίνεται, ὁ σχολιαστὴς ἐκ τῆς βύβλης ἢ ἀκολουθεῖ ὁ ποιητὴς εἰς τὴν περιγραφὴν αὐτοῦ, βεβιασμένως τοποθετεῖ τοὺς σκοπέλους πλησιον τῆς Θήρας, ὡς γειτνιαζούσης τῇ Ἀνάφῃ, ἔνθα οἱ Ἀργοναῦται προσορμισθήσαν. Ταύτην δὲ τὴν κατ' αὐτὸν τοποθεσίαν καὶ ὁ περικλητὸς Οὐρόσιος οὐκ ἀποδεχόμενος ἔκεισε, ταῦτ' ἀντεπιφέρων «Ἄλλ' ἐξ ὧν εἴρηκε Σκύλαξ καὶ Στράβων, δῆλον οὐκ εἰληγοῦν διέχειν τοὺς Μελαγτιοὺς σκοπέλους τῆς Θήρας» (β).

Τῶν δ' αὖ γεωγράφων, ὁ μὲν Σκύλαξ ὀρίζει τὴν

(α) Στ. 4364—4367.

(β) Σημ. εἰς Σκύλ. Περίπλ. πρὸς τῷ τέλει. Ἐν τούτῳ δὲ ἄς μοὶ συγχωρηθῆ νὰ παρεκβῶ μικρὸν, ἕπως διορθώσω οὐσιωδῶς αἰ σφάλμα τοῦ μεγαλωνόμου τούτου ἀνδρός, ἐν ἄλλῳ τινὶ χωρίῳ τοῦ Σκύλακος, τῷ ἐξῆς. «Νῆσος Κῶς καὶ πόλις καὶ λιμὴν κλειστός. Κατὰ ταῦτα Κεραμιακὸς κόλπος τῆς Κερίας ἔνθα ὑποσημειῖσθαι ὁ σοφὸς ἀνήρ. Ἐγράφε Κεραμιακὸς Κεράμιος γὰρ ἡ πόλις καλεῖται. Ὅρα δὲ μὴ ὑπολάβῃς τὴν νῆσον Κῶν ἐγγύς εἶναι τοῦ κόλπου τούτου' ἐγγυτάτω γὰρ τῆς Ἐρέου ὁ κόλπος ὁ Κεραμιακός. Ἄλλ' οὐχ οὕτως ἔχει τὰληθές' διότι ἐγγυτάτω μὲν τῆς Ἐρέου εἶναι ἕτερος κόλπος ὁ ὑπὸ τῶν κάλων μὲν καλούμενος Ἐλαῦκος [Στράβ. ΙΔ', σ'. 2.], ταῦν δὲ Κόλπος τῆς Μάκρης, ἀπὸ τῆς παρακειμένης ὁμωνύμου νησίδος τὴν κληθεὶ λαβόν. Ἡ δὲ Κῶς κατ' αὐτὸ κείναι τὸ στόμιον τοῦ Κεραμιακοῦ, ὡς αὐτὸς ὁ Σκύλαξ ὀρθότατα ὀρίζει, ἔτι δὲ καὶ ὁ Ἡρόδοτος [Βιβλ. Α', 474.], παρ' ᾧ καὶ διφθόγγωγραφεῖται τὸ τοῦ κόλπου ὄνομα, Κεραμιακός, καλούμενον σήμερον Κόλπος τῶν Κισθῶν. Σίμωσι δὲ μέχρι τοῦ νῦν τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα καὶ ἡ, ἀφ' ἧς ὁ κόλπος ἐκλήθη, πόλις Κεράμιος, εἰς σωρὸν ἐραιπλῶν μεταβληθῆμεν παρ' ἣν δεῖκνυνται ἀναρίθμητοι ὑπερμεγέθεις τε καὶ μονόλιθοι τάφοι.

τῶν σκοπέλων θέσιν διὰ τούτων «Ἀπὸ δὲ Μυκόνου [εἰς Ἀσίαν πλέοντι] διάπλους ἐπὶ τοὺς Μελαγτιοὺς σκοπέλους προαριστιδίου μικρῶ ἐλάττων, σταδίων μ'. Ἀπὸ δὲ Μελαγτιῶν σκοπέλων πλοῦς εἰς Ἰκαρίαν προαριστιδίου» (α)' ὁ δὲ Στράβων οὕτως «Ἐν τεύθει δὲ [ἐκ τῆς Τρωϊκῆς ἕκρας] τῷ ἐγγυτάτῳ διαρμῆ ἐστὶν ἐπὶ Σοδριοῦ σταδίων χιλίων ἑκακοκοσίων, κατ' ἀρχὰς μὲν Σάμου ἐν δεξιᾷ ἔχοντι καὶ Ἰκαρίαν, καὶ Κοροσίας (β) τοὺς δὲ Μελαγτιοὺς σκοπέλους ἐξ ἐσωτέρω' τὸ λοιπὸν δὲ διὰ μέσων τῶν Κυκλάδων νῆσων» (γ).

Κατὰ ταύτην ἄρα τὴν τῶν Γεωγράφων ἀμφοτέρων διαγραφὴν, ζητιτέοι οἱ σκοπέλοι οὗτοι ἐν τῷ Ἰκαρίῳ πελάγει, πρὸς τὸ μέρος μάλιστα τῆς Δήλου, καθὰ διαβρῆδην δηλοῖ καὶ ὁ ὑπὸ τῷ Ὀρφέως ὀνόματι κρυπτόμενος ποιητὴς τῶν Ἀργοναυτικῶν διὰ τοῦ στίχου

«Παιδῶν δ' ἄρ' ἐκηβόλος ἀργυρόθι ναίων.»

Καὶ λοιπὸν μεταξὺ Πάτμου, Νάξου, Δήλου καὶ Ἰκαρίας ἕστανται δύο πέτραι ὁμοιοσημίμως καὶ, ὡς ἂν εἴποι τις, δίδυμοι, ἀκρότομοι δὲ καὶ ὑψιτενεῖς, καὶ φαλακραι, ἐγγὺς ἀλλήλων κείμεναι, πλησιάζουσαι δὲ μάλλον πρὸς τὴν νησίδα Δουνοῦσάν (τὴν κοινῶς Τονοῦσαν), κατὰ δυσμὰς αὐτῆς, καὶ ὀνομαζόμεναι σήμερον ὑπὸ τῶν ναυτιλλομένων Βήθια, δι' ἣν ἴσως παρέχουσιν ἐξ ἀπόπτου ἰδέαν βοῶν συνεζευγμένων. Αὗται δὲ εἶναι, κατ' ἐμὲ, οἱ Μελαγτιοὶ σκοπέλοι.

Ἐκ Πάτμου.

I. ΣΑΚΚΕΑΙΩΝ.

(α) Περίπλ. πρὸς τῷ τέλει.

(β) Κοροσσία εἶναι τρεῖς νησίδες κείμεναι μεταξὺ Σάμου Ἰκαρίας καὶ Πάτμου, αἱ ἐσαφελμένως τοποθετεῖται περὶ τὴν Ἀμοργὸν ὁ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις ἀποσφαιλλόμενος τοῦ ἀληθοῦς Μελετίου ὁ ἀνιδίωμος [Γεωγρ. σελ. 490.]. Διαφόρους δὲ γράφουσιν αὐτὰς οἱ ἀρχαῖοι ἦτοι ὁ μὲν Ἐκαταῖος Κερόσας, καὶ Κοροσάν ὁ Ἡρωδιανός, ὑπολαμβάνοντες ἀμφοτέροι μίαν μόνην νῆσον εἶναι [Βλ. Στέφ. Βυζάντ. ἐν λέξ. Κόροσεσι]. Κοροσίας δ' ὁ Ἀγαθήμερος [Γεωγρ. ὑποσημ. Α', δ.]. Εἶναι δὲ αἱ ἐντὶ καινῷ ὀνόματι λεγόμεναι σήμερον Φοῦρνοι, ἀπ' αὐτῆς που τῆς ἰ. ἐκατονταετηρίδος οὕτως ὀνομαζόμεναι [Βλ. Κωνστ. Πορφυρογεν. Σταδιοδρομικὸν σελ. 394.]. ἂν ἡ μὲν μεγίστη μικρῶν παραλλαγμένην διετήρησε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, Κροσσία [οἱ] λεγομένη, καὶ τὸ πάλαι μὲν κατακηκλήθη, νῦν δὲ Πατρίων ἀποικος οὕσα ἢ δὲ καλεῖται Φήμινα καὶ ἡ ἕτερα Ἀγίος Μηναῖς.

(γ) Βιβλ. ΙΔ', σ. 43.

ΑΝΕΚΑΘΟΤΟΝ ΙΠΟΙΗΜΑ(*).

—οοο—

διήγησις συνοπτική διὰ στίχων πολιτικῶν ὁμοιοκαταληκτῶν περὶ τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπισυμβάσεως παρακατὰ τοῦ παριέρου ναοῦ τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ περὶ τῶν ἐν βασιλευσῶν τῶν πόλεων γενομένων μουσαρῶν μετὰ τῶν ἀρμενίων, καὶ περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ διαφόρων ἀποστασιῶν καὶ καταδρομῶν συνεθεῖσα παρὰ τινος ζηλωτοῦ ἠγιόταφτου χάριν τοῦ ὁδοδύξου γένους τῶν Ῥωμαίων.

Θέλω εἰς τοὺς μετ' ἐμῆ, ἐγγράφως νὰ ἀφήσω, τὰ τραγικὰ συμβέβηκα μὰ πόθεν νὰ ἀρχίσω; ἡ χεὶρ μου παραλύεται ὁ κάλαμος ἐκπίπτει, διὰ γὰρ δέ μου ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ μου φρίττει. τὰ δάκρυα ποταμῶν ἐκ τῶν ὀμμάτων τρέχουν, καὶ οἱ βραχῆές μου στενωγμοὶ παρακλῆσιν δὲν ἔχουν, ἀλλ' ἵνα ἀσπληλτευτὸς μὴ μείνῃ ἡ καρδίκα, τῶν ἀρμενίων τῶν κακῶν αἰτίαι εἰν' αἰτία. γνωσθῆ καὶ τοῖς μετ' ἐπειτα αὐτῶν ἡ δολιότης, ἐνδυναμοῦμαι σαῖς εὐχαῖς πατριαρχῶν ἀειρότης, εἰς τοὺς χιλιούς καὶ ὀκτώ καὶ τοὺς ὀκτακοσίους, ἀπὸ χριστοῦ γεννήσεως χρόνους τοὺς σωτηρίας, συνέθη ἡ παρακατὰ ναοῦ τοῦ πανθαυμαστόου, τῆς ἀναστάσεως χριστοῦ θεοῦ τοῦ κοσμοπλάστου. τρακαστὴ δ' ἐτύγγανε τότε τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐν ἧς πνευματοῦμεν μνήμην τοῦ γρηγορίου. τότε οἱ ἀθεοφόροι ἀπὸ μεγάλου φθόνου, εἰς τὸν ναὸν πῦρ ἐβόλον χωρὶς κανένα πόνου. ἐγὼ δὲ ὡρῆ τῆς νυκτὸς ἀρχήσεν ἡ φωτιὰ, ὡς πρῶτον φρεσὶν φρεσὶν, ὡς πύλιν ὡς κακία. ἦμεν δὲ τότε ἅπαντες ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ, ἑορταζόντες πρὸς κύριον πνεύματι καὶ καρδίᾳ. ἐν ἐκκλησίᾳ τῇ σепτῇ τῇ τοῦ πατριαρχείου, εἰς ἧς δράττει καθαρῶς ὁ τάφος τοῦ κυρίου. ὡδὴν δὲ πέμπτην ψάλλοντες καὶ ἠμῶν ἀγαμάτων, τοὺς ἀτιμήθεις κούδωνας (α) ὡς τῶν δυστυχημάτων ἠκούσκαμεν νὰ κρούονται καὶ νὰ ἀντιβοῦσαι, καὶ εἰς τὸν ναὸν πολλὰς φωνὰς ὁποῦ νὰ ἀντηχοῦσι.

(*) Ἡστέλη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Δημιουργεῖται δὲ πρὸ πέντε διὰ τὴν λόγον, ὅτι ἐξιστορεῖ συμβεβηκὸς πολυκροτον, οὕτως αἱ συνέπειαι καὶ σήμερον ἐτι μετὰ ἡμῶν καὶ ἐπέκεινα ἑκατονταετηρίδα, ἐπανεργῶσιν εἰς τὰς παρὰ τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Ἁγίου Πάφου ἀποστάσεις. Σ. Π. (α) Τούτους τοὺς κούδωνας ἔσαν ἔγωσι καμμίαν ἀνάγκην καὶ χρεῖαν καταπέψουσαν οἱ ἐν τῷ ναῷ πατέρες τότε μόνου πηγαίνουσι καὶ κρούουσι, διὰ νὰ ἀκούσων οἱ ἐν τῷ πατριαρχεῖον πατέρες, καὶ νὰ ὀράμωσιν εἰς θεοθήριαν αὐτῶν.

εὐθὺς οὖν τὰ παράθυρα ναοῦ πατριαρχείου, (εἰς ὃν ὡς εἶπον φαίνεται ὁ τάφος τοῦ Κυρίου) ἠνοίξαμεν πρὸς τὰς φωνὰς τί εἶναι νὰ ἰδοῦμεν, καὶ ἀνεπίστως βλέπομεν φωτιὰν καὶ ἀπορούμεν. ἐξήλθομεν οὖν τάχιστα ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἕκαστος συνέτρεχε μὲ τρέπους σωτηρίας. οἱ μὲν τοὺς τοῦρκους θυρωροὺς ἀκαθεν ἐφωνοῦσαν, ἀπὸ τὰς στέρας ἄλλοι δὲ νερὸν ἐκουβαλοῦσαν. ἀλλὰ τὸ πῦρ ἐπαυξήθη ἐφύτο μετεώρης, καὶ ἀνωφελῆς παντάπασιν τῶν ἐξωθεν ὁ κόρος. διότι οἱ παγκύκλιστοι μὴ θέλοντες νὰ σβύσῃ, νεῦτι βράκι ἐχύναν τὸ πῦρ γὰρ νὰ αὐξήσῃ. ἐλθόντων δὲ τῶν θυρωρῶν ἠνοίγη μὲν ἡ πόρτα, ἀλλ' ἕκαλον τὰ ἐνδοθεν ὡς τὰ ξηρὰ τὰ χόρτα. καὶ εἰς τὸν ναὸν ἐμβήκασι πολλοὶ ἀπ' τοὺς πατέρας, ἐκστατικοὶ πλὴν ἔμειναν εἰς ἐν τοιοῦτον τέρας. τέσσαρες τότε δ' εὐσεβεῖς Ῥωμαῖοι εὐρεθῆκαν, οἵτινες καὶ ὀμνήσαντες εἰς τὸν ναὸν ἐμβήκαν, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν εὐσεβῶν ὅλ' ἦσαν κοιμισμένοι, πυρκαϊῆς δὲν εἶχασιν εἰδήσιν οἱ καίμενοι. πάλιν δ' οἱ τέσσαρες αὐτοὶ εὐγένησαν καὶ ἐφωνοῦσαν, ζυπνήσατε ἐρθεῖθε μετὰ κλαυθμοῦ ἐκράξαν. ἀπὸ αὐτῶν οὖν τὰς βράς ἠγέροθησαν συνάμα, καὶ συνδραμόντες βλέπουσι Ὀρηνώδες ἄφρον θάυμα. καὶ πάντες ἠγωνίζοντο τὴν φλόγα ν' ἀπαντήσων, καὶ ἄλλοι πάλιν ἔτρεξαν ἐντάδες νὰ κρημίσουν. ὅμως τὸ πῦρ προέλαθε τὰ κάτωθεν κελλεῖα, καὶ ἀρχίσαν νὰ καίονται ἐν πλείστη εὐκολίᾳ. ὀπίσω οὖν ἐγύρισαν ἐκείθεν γὰρ νὰ φύγουν, μὲ τὴν φυγὴν τῶν προφανῶ θάνατον ν' ἀποφύγουν. καὶ σιδηρὰ παράθυρα συνέτριψαν τσακίσαν, καὶ μέρη εἰς διάφορα δρομαῖοι ἐπικλήσαν. ὕσαι δὲ πάλιν ἔδραμον εἰς τὸ καθολικὸν μας, τὸν θυμαστὸν περιήρημον περιεκυλῆσαν νῶν μας, τὰ τέμπλη μὲ κιλίμια ἐσκέπαζον βρεμμένα, καὶ τὸ νερὸν κατέχεον εἰς ταῦτα ὅλο ἕνα. ἀλλ' ἔξαφνα ἐκόρυσεν, ὡς τῶν ἐμῶν πταισμάτων, ὁ γολγοθᾶς ὁ πάνσεπτος, ὡς τῶν θεοῦ κρημάτων, συνάμα δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ἐντάδες καὶ κελλεῖα, καὶ ὅλα τὰ τέμπλη ἐνταυτῷ, ὡς συμφορὰ ἀθλία. ἀπ' τὴν πολλὴν δὲ τὴν φωτιὰν δὲν πρόφθασε ν' ἀρπάξῃ κανέναν τί κειμήλιον καὶ ἄλλου νὰ τὴ φυλάξῃ. καὶ ἔτσι ὅλα τ' ἔφηκαν στήν μέσην καὶ εὐγαίνου, ἐσάστισαν δὲν ἔξουραν ποῦ εἶναι ποῦ πηγαίνου. ἄλλοι εἰς μέρη φράγγικα ὄρμησαν καὶ ἐβόλιναν, καὶ ἄλλοι ἄλλου ἐφυγον καὶ μὴ εἰς εἰσώθησαν. ἕτεροι πάλιν ἔτρεξαν μέσα ἐκατεβήσαν, στὸν τόπον τῆς εὐρέσεως Σταυροῦ καὶ ἐκρυφθῆσαν. ὅμως ἐκεῖνοι θάνατον πρόσμεναν οἱ καίμενοι, διὸ καὶ ἐκ τοῦ φόβου τῶν ἦσαν νεκρωμένοι. τὸ πῦρ γὰρ ἐπλησίαζε καὶ ἐμελλε νὰ πιάσῃ, τὸ μέρος ποῦ κατέφυγον καὶ νὰ τοὺς κατακαύσῃ.

ἀλλ' ἀβλαβεῖς διέμειναν ὡς θέλω σὲς ἐκφράσει, τὸν τρόπον καὶ τὸ αἴτιον καὶ θέλετε θαυμάσει. ἀπ' οὗ τὰ τέμπλη ἅπαντα καὶ ὁ γολγοθᾶς ὁ θεῖος, ἐκόρυσαν καὶ ἀναψαν, βαβαὶ ὡς ποῖος Ὀρῆνος, καὶ τὰ σκευοφυλάκια τὰ δύο τὰ μεγάλα, τὸ θυμαστὸν τε σίνθρονον, ὁμοίως καὶ τὰ ἄλλα. οἱ στόλ' οἱ σωμακένιοι μετὰ τῶν δολαπίων, ποῦ εἶχον θεῖα λείψανα θυμαστουργῶν ἁγίων. εἰκόνας εὐαγγέλια, κειώτι' ἀσιμένια, σταυροὺς καὶ ἄλλα ἄπειρα σκευὴ μαλαγματένια. τοῦ ἱεροῦ κατέσκαψαν καλῶνας ἐν τῷ ἔμα, καὶ ἀχυθὰ ἐπεσε τότε εὐθὺς ἀντάμα. καὶ οὕτω πίπτουσα αὐτὴ τὴν θύραν εἶχε κλείσῃ, διὸ τὸ πῦρ οὐχ εὐρίσκε τόπον νὰ εἰσχωρήσῃ. μαθόντες δ' ἐπειτα ἡμεῖς, ὅτι ἐκατεβήσαν, τινὲς εἰς τῆς εὐρέσεως τὸν τόπον καὶ κρυφθῆσαν. τῆς τρούλης ἐν παράθυρον συντρίψκαμεν ἐν βίᾳ, εὐρέσεως τῆς τοῦ σταυροῦ καὶ ἐβρίψκαμεν σχοινία. καὶ ἔτσι τοὺς τραβίξαμεν ὅλους νεκρωμένους, καὶ ἔτσι τοὺς γλυτώσαμεν, πλὴν μισαποθνήσκοντες. ἀποθνήσκον δὲ ὁ κουμπὲς ξύλινος ὁ μέγας, μέγας ὁ λέγω δικτὴ ἦν πέτρινος καὶ ἄλλος. σωσταῖς τρεῖς ὥραις ἔκειεν, ἴσως καὶ παραπάνω, καὶ ἐπειτα ἐκρήμισεν, οἴμοι ὅπως ἐπάνω, στὸ ἅγιον κουβούκλιον καὶ οὕτως ἐκρημίσθη, καὶ τοῦτου ὁ μικρὸς κουμπὲς τελείως ἠφανίσθη. ἡ θυμασταῖς δὲ τοῦ κουμπὲς κολώνει; ἡ μεγάλας, ὁ ἀβρῶ πῶς δὲν εὐρίσκονται ἄλλου τέτοιαι; ἄλλαις ὕλαις ἐγέννησαν εὐθὺς κωνιορτὸς ἀλευρι, θέλει ταῖς κλαύσαι βέβαια ἐκεῖνος ποῦ ταῖς ζεύρει ὅλος ὁμοίως ὁ ναὸς τὴν ὥραν φεῦ ἐκείνη, βαθυλονία κάμινος ἀπ' τὸ πολὺ γιαγκίλι. τάφος πλὴν ὁ πανάγιος ὁ κεχαριτωμένος, μὲ ὅλον ποῦ ἐκ τοῦ πυρὸς ἦν περικυκλωμένος, ὅλος διέμειν ἀβλαβῆς, τελείως δὲν κειράθη, τὸ πῦρ δὲν τὸν πλησίασε καὶ σώος ἐφυλάχθη. οὐ μόνον δ' ὁ πανθαύμαστος τάφος ὁ τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖν' ἡ ξύλινος πόρτα τοῦ κουβουκλίου. τοιοῦτοτρόπως τὸ λοιπὸν ἐκείνη ἐκρημίσθη, ὅλος ὁ πάνσεπτος ναὸς τελείως ἠφανίσθη. εἰς τρεῖς ὥραις ἐκείνη, φεῦ, ὁ θυμαστὸς ἐκεῖνος ναὸς, πλὴν μέγας ἔγινε τότε κλαυθμὸς καὶ Ὀρῆνος. οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ τὸσον Ὀρηνολογούσαν, ὁποῦ καὶ αὐτοὺς τοὺς δυσσεβεῖς εἰς δάκρυα κινούσαν. τῆς Ἱερουσαλὴμ οἱ κάτοικοι ὅλ' ἦσαν μαζωμένοι, ἐμπροσθεν τοῦτου τοῦ ναοῦ, καὶ ὅλοι λυπημένοι. οἱ μὲν πιστοὶ, ἔχ, ὡς καὶ, πῶς καταστάθης κράζαν, ἀλλά; ἀλλὰ οἱ τοῦρκοι δὲ ἐκθαμβοὶ ἐφωνοῦσαν. κάθε πιστὸς χριστιανὸς λοιπὸν ἄς καταλάβῃ, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν συμφορὰν συμπάθειαν ἄς λάβῃ. ἔτσι λοιπὸν ἐπέρασεν ἡ νύξ ὅλη ἐκείνη, ἀπ' οὗ δὲ ἐξημέρωσε σύνοδος πάλ' ἐγένη.

ἁγίας πόρτας ἐμπροσθεν καὶ ἦλλον οἱ οὐλαμάδες, οἱ γιαντιζᾶροι καὶ λοιποὶ ἀγγλάνδες ἀγάδες. καὶ στήσαντες τζαδῖρια ὅλοι τοὺς ἐκαθῆσαν, ἀλλὰ ἀλλὰ νὰ λέγωσι πάλιν ξαναρχινήσαν. καὶ τοὺς Ῥωμαίους πρόσαξαν πόρταν ναοῦ νὰ κτίσουν, γὰρ νὰ μὴν ἐμβουν οἱ κακοὶ καὶ τοὺς παρενοχλήσουν. οἱ οὖν Ῥωμαῖοι ἔκτισαν τὴν πόρταν ἑερολίθη, καὶ πορτοπούλαν ἔφησαν καὶ εὐγαίνον τὰ πλήθη. λοιπὸν αἱ ἄλλαι αἱ φυλαὶ ἀρχίσαν νὰ διαλέγουν, ταῖς πέτρας καὶ τὰ χόματα δικὰ τους νὰ τὰ λέγουν. μέσα δὲ εἰς τὰ χόματα τὰ ὄντα πρὸς τὰ μέρη, κοπτῶν ἐκεῖ εὐρήκασι χωσμένον τὸν δευτέρου. ἐκείνον ποῦ πρωτόβαλεν εἰς τὸν ναὸν φωτιὰν, ἦτις μᾶς ἐπροξένησε τὸσον φθορὰν ζημίαν. ἀπ' οὗ λοιπὸν στὸν ναὸν ναοῦ ἐσυναχθῆκαν, ὡς εἶπον οἱ ἐφέντιδες ὅλοι ἐμαζωθῆσαν. κατέβηκαν μὲ δάκρυα Ῥωμαῖοι καὶ ἐφιλοῦσαν, τὰς χεῖρας τῶν ἐφέντιδων καὶ ἐλεεινολογούσαν. λέγοντες κρίσιν θέλομεν ἐφέντιδες νὰ γένη, ὁ καμαρὲς (1) ἐκάθηκε τί ἄλλο πλέον μένει. ἄς ἔλθουν οἱ ἀρμενιοὶ νὰ ἀπολογηθῶσι, γὰρ τὴν φωτιὰν ποῦ ἔβαλον νὰ μᾶς ἀποκριθῶσι. ἔστειλαν οὖν τοὺς μῆνυσαν νὰ ἔλθουν ἐν τῷ ἔμα, ἵνα κριθῶσι μὲ ἡμᾶς γὰρ τὸ κακὸν τοὺς δράμα. ἦλθεν οὖν πρῶτος ἐξ αὐτῶν ὁ κακομαντριάρης, ὁ τῆς κακίας αἴτιος καὶ ὁ ἐπιβουλάρχης. ὁ δραγομάνος δευτέρου καὶ καθεξῆς οἱ ἄλλοι, ἄς ἔχουν τὸ ἀνάθεμα ὅλοι μικροὶ μεγάλοι. ἐν τῷ δὲ οἱ παμμίαιοι τὰς χεῖρας ἐφιλοῦσαν, ἐφέντιδων ἀγιάντων καὶ τοὺς ἐχαιρετοῦσαν. τζελίνια στὰ χεῖρα μὲ ἄπειρα φλωρία, τοὺς ἔδωκαν καὶ ἕκαμαν αὐτοὺς ὡσάν ἀρνία. ἡμεῖς δὲ ταῦτα βλέποντες ὄντες ἐκεῖ πλησίον, θέλει χαλάσει ταῖς δουλικαῖς εἴπομεν τὸ χρυσίον. μ' ὅλον τοῦτο ὡς πλούσιοι ἂν ἔδωκαν πουγγεῖα, εἰς μάτην τὰ ἐξώδευσαν τὰ βρωμερὰ ἀγγεῖα. εἶπον οὖν τότε πρὸς αὐτοὺς μουλλᾶς καὶ οἱ ἀγάδες, τί ἦν αὐτὸ τὸ τόλμημα ἀγρετοὶ μασκαράδες. δὲν ἐφοβήθητε θεὸν καὶ ἐβάλατε φωτιὰν, μέσα εἰς τέτοιον ναὸν; βαβαὶ εἰς τὴν κακίαν, αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίνοντο μὲ ἀδιαφορίαν, μὲ ἔπαρσιν βαρβαρικὴν καὶ μὲ ἀλαζονείαν. ἡμεῖς μαζοὺς δὲν βάλαμεν εἰς τὸν ναὸν φωτιὰν, καὶ πῶς ἡμεῖς τὴν βάλαμεν ἔχουσι μαρτυρίαν; κατὰ χατὴν πῶς ἔγινεν ὅλοι ὁμολογοῦσι, ὅχι μαζοὺς ἐπὶ ταῦτο οἱ πάντες μαρτυροῦσι. τότε οἱ Ῥωμαῖοι ἅπαντες καὶ φράγγιοι τινὲς ἔμα, καὶ οἱ πατέρες μας ὁμοῦ εἶπον ὅλοι ἀντάμα, χαζοὺς ἂν δὲν τὴν βάλατε μόνον χατὰς ἐγένη, γιὰτὶ δὲν συνεπάσχετε τότε τὴν ὥρα κείνη, (1) Ὁ ναὸς τῆς ἀναστάσεως ἦτοι ὁ ἅγιος τάφος λέγεται παρὰ τοῖς ὀθωμανοῖς καμαρὲς.

ποῦ ἦν ἄλιγη ἢ φωτιά κ' ἐδύνατο νὰ σβύσῃ,
 ἀλλὰ βράκι ἐχόντες καὶ νεύει γιὰ ν' αὐξήσῃ;
 αὐτοὶ δὲ τὰς ἐλπίδας των ἔχοντες στὰ φλωρία,
 ὁποῦ προτοῦ ἐμοίρασαν, εἶπον μ' ἀψηφισιά·
 ἡμεῖς, ἂν τὸν ἐκαύσαμεν, ἡμεῖς πάλιν μποροῦμεν,
 καινούριον νὰ τὸν κτίσωμεν καὶ δὲν ἀδυνατοῦμεν.
 νομίζοντες πῶς τὰ φλωρία ποῦ τότε εἶχαν δώσουν,
 ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐνοχλὴν θέλουσιν ἀβιώσουν.
 ἡμεῖς οὖν τότε ἐκράξαμεν μαρτύρων τίς ἢ χρεῖα;
 σαχὰδ' ὅλον ἐφόντερον ἐφάνη ἡ κακία.
 κ' ἀναφορὰν ζητήσαμεν καὶ κρίσεως ἰδέσθαι,
 ἀπ' τὸν μουλῶν μετχιζαδὲν, δῆλον διὰ νὰ κάμῃ
 ὁ καιραιὸς πῶς κήκεν ἐκ μέρους ἀρμενίων,
 κ' ἔλα τὰ σκεῆθ' ἐν αὐτῷ βρομαίων τῶν ἀθλίων.
 ἔπειτα ὁ ἐπίτροπος κύρ μισαὶλ ὁ πάνυ,
 μητροπολίτης πέτρας ὄν, σύνοδον κοινήν κάμνει.
 καὶ ὁρόνου τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἀρχιεπισκόπους,
 καὶ ἀπαξάπαντας καλεῖ τοὺς ἀγιοταφίτας.
 καὶ μετὰ τὴν συνέλευσιν γράμματα ἐγραφήσαν,
 ἐκ τῶν πατέρων δύο δὲ εὐθὺς ἐψηφισθήσαν.
 καὶ ἔλαβον τὰ γράμματα τοὺς ἔφησαν ὑγείαν,
 καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκίνησαν μὲ βίαν.
 νὰ δώσωσι τὴν εἰδήσιν αὐτοῦ τοῦ γιγαλνίου,
 ὁποῦ συνέθη στὴν ναὸν τάφου τοῦ παναγίου.
 πρὸς τὸν μακαριώτατον τὸν τότε κυριάρχην,
 τῶν ἱεροσολύμων δὲ, Ἄνθιμον πατριάρχην,
 ἀπὸ Ἰάφφα κίνησαν ὀγδόη ὀκτωβρίου,
 καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐφθάσαν δεκάτῃ νοεμβρίου.
 ὁ πατριάρχης δ' ὁ κλεινὸς ἦν τότε ἀποθαμμένος,
 στὸν ὁρόνον ὁ διάδοχος ἦτον καταστημένος.
 γενναῖος ὁ πολυκαρπὸς, ὅς πρὸ καιροῦ ψηφίσθη,
 καὶ τότε δὲ ὡς ἐκλεκτὸς κωνωνικός ἰδρῶθη.
 πατριάρχης νέας οὖν πέμπτη ἦτον ἡμέρα,
 καθ' ἣν οἱ ἄνω ἐφθασαν κ' εἶπον τὸ καλημέρα.
 καὶ ἔδωκαν τὰ γράμματα εἰς τὸν διάδοχόν του,
 ἐπιγραμμένα ἦτον πλὴν εἰς τὸν προκατόχον του.
 καὶ ἔρχισαν ἐκ στόματος νὰ τῷ καθισταροῦσι,
 τὰς τραγωδίας τοῦ ναοῦ καὶ νὰ διακρυβροῦσι.
 ὡς δ' ἤκουσεν ἀπὸ αὐτοῦ ταύτας τὰς τραγωδίας,
 ὁ δυστυχὴς πολυκαρπὸς τὰς νέας ἀγγελλίας.
 ἐλγυθὴρμύσεν εὐθὺς ἐκστατικός ἐγένη,
 ἀλλὰ τίς ταῦτ' ἀκούοντας νεκρὸς δὲν ἀπομένει;
 οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔτρεχον δάκρυα σὰν ποτάμι,
 τί νὰ εἶπῃ δὲν ἔξευρε, τὸ τί δὲ καὶ νὰ κάμῃ.
 ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐκλαυσε πικρῶς καιρίως ἐλυπήθη,
 ἀνέστη εὐθὺς ἔρθιος κυρίου ἐδείχθη.
 καὶ ταῦτα εἶπε πρὸς θεὸν μετὰ συντετριμμένης,
 καρδίας του πρὸς κύριον καὶ τεταπεινωμένης.

Εὐχὴ.

ὦ μακρόθυμε θεέ μου
 καὶ ἐλέεισε χριστέ μου.

ἐπουράνιε πατήρ μου,
 ποιητά μου καὶ σωτήρ μου.
 ἁμαρτάνων καθ' ἐκάστην,
 παροργίζωσέ τὸν πλάστην.
 παραβυβίων ἐπιτολὰς σου,
 ἀθετῶ τὸ θέλημά σου.
 διὸ ἐξ ἀνομιῶν μου,
 καὶ τοῦ πλήθους τῶν κακῶν μου.
 συνεχώρησας καὶ ἡμαί,
 τέφρα ὕλως γενηθῆμαι.
 τὸν καρθαύμαστον ναὸν σου,
 τὸν τῆς ἀναστάσεώς σου.
 ἀπὸ τῶν ὑπεναρτίων,
 πίστεως καὶ πολιτείων.
 σοὶ οὖν ταπεινῶς προστρέχω
 ἄλλοι γὰρ ἐκ σοῦ οὐκ ἔχω.
 καὶ προβάλλομαι πρεσβεῖαν,
 σὴν μητέρα παναγίαν.
 οἴκτειρόν με ποιητά μου,
 πάριθε τὰ πταίσματά μου,
 εἰδοκῶν ἀνεγερθῆναι,
 καὶ ἀνοικοδομηθῆναι.
 ὡς καὶ τίλει τὸν ναόν σου,
 τὸν παινευθεῖσθαι σου.
 πάντα γὰρ ὦ ποιητά μου,
 δυνατά σοι δυνατά μου.
 ἵνα πάντες ἀνομιώμεν,
 εὐχαριστῶς προσκυνῶμεν.
 σοὶ τὴν πρωτοδυναμίαν
 ἀμετρὸν σου εἰσαπλαγγίσαι.
 γόνι καὶ αἶμα,
 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
 καὶ μετ' αὐτὴν τὴν προσευχὴν τὴν γέμουσαν δακρύων,
 πέρνει εὐθὺς τὰ γράμματα ἄπτεται τῶν χερῶν.
 καὶ πρῶτον ἐνήπαν ἐκλαμπρονκούρτηναυτὸς πηγαίνει,
 τὴν τῶν μουρουζαϊδων φημι πρῶτον σ' αὐτὴν ἐμβαίνει
 καὶ εἰς τὰς ἄλλαις καθεξῆς κούρταις καὶ διεγείττει,
 τὰς τραγωδίας τοῦ ναοῦ ἐξ ὧν παρηγορεῖται.
 ἡ μουρουζαϊκὴ κούρτη δὲ, ἣν εἶθε περιέποι,
 ὁ πολυέλεος θεὸς καὶ εἶθε περισκέποι.
 μαλοῦσα ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ πάντα ἐπιγνοῦσα,
 εἰς ἄκρον ἐταράχθη μὲν πᾶσα διακρυβροῦσα.
 τὸν δὲ μακαριώτατον κατέστησεν ἀνδρείον,
 καὶ ἀπελευθεῖν εἶπεν αὐτῷ εἰς τὸ πατριάρχιον.
 ἵνα ἐκεῖ συνέλθωσιν ἅπαντες οἱ πρεσβύτεροι,
 τοῦ γένους τε οἱ πρόκριτοι ἀρχιερεῖς καὶ θῦται.
 [τοῦ γένους τε οἱ πρόκριτοι καὶ ἐσαοφίων πρεσβύτεροι.]
 ὁ οὖν μακαριώτατος ἐκεῖθεν κατεβάνει,
 τῷ παναγιωτάτῳ δὲ μνήσει καὶ πηγαίνει.
 καθιστορεῖ τὰ τρέξαντα τὰς νέας δυστυχίας,
 ὀρητῶν ἀπαρηγόρητα μὲ πόνον τῆς καρδίας.

ὅστις καθὼς τὰ ἤκουσε καὶ ἐπληροφρήθη,
 ἐδάκρυσεν ἐθρήνησεν εἰς ἄκρον ἐλυπήθη.
 καὶ παρεούθ' ἐπρόσταξεν εἰδήσεις νὰ σταλθῶσι,
 μικροὶ μεγάλοι τὴν ἐξῆς ἔλοι νὰ συναχθῶσι.
 πρόκειται γὰρ ὑποθέσεις μεγάλη ὑπερτάτη,
 πασῶν τῶν ὑποθέσεων ἢ ἀναγκαιοτάτη.
 ἅπαντες οὖν συνήχθησαν ἀρχιερεῖς καὶ θῦται,
 τοῦ γένους τε οἱ πρόκριτοι καὶ ἐσαοφίων πρεσβύτεροι.
 τοιαύτη δὲ συνέλευσις ποτὲ δὲν εἶχε γένει,
 ἀλλ' οὔτε ἄλλοτε θεὸς ποτὲ μου νὰ μὴν γένει.
 ἦν δὲ παναγιώτατος τότε ὁ ἐκ μουδαλίων.
 φημι ὁ κύρ καλλίνικος Θαυμασιὸς τὸν βίον.
 πρωτόθρονος δ' ἐτύγγανε τότε καὶ Καισαρείας,
 ὁ κύριος φιλόθεος πάσης κωνσταντινίας.
 ἐφέσου διονύσιος ὁ ἀπὸ βυζαντίου,
 ἡράκλειαν δ' ἐστόλιζαν τὰ ἔργα μελετίου
 κυζίκου ὁ μακάριος, καὶ ὁ νικομηδείας,
 κύριος ἀθανάσιος ἔλοι ψυχῆς ἀνδρείας.
 νικαῖας ὁ κύρ δαυὶλ, γάλλικος ἱερείας,
 δέρκων ὁ κύρ γεργόριος πάντες σειρὰς ἀγίας.
 ὁ κύριος γεράσιμος ὁ ἐκ τῆς νήσου κρήτης,
 θεσσαλονίκης οὗτος ἦν τότε μητροπολίτης.
 ὁ κύριος μελέτιος ἦν νεοκαισαρείας,
 καὶ ἰκονίου κύριλλος ὁ χρύσανθος Βεβροίας.
 ὁ ἀθηναῖος γρηγόριος ἐκ δὲ τῆς χερσονήσου,
 δρόμας ἦν τότε ἰωσήφ ὁ ἐκ τῆς Πελοποννήσου.
 ὁ δὲ ἰωαννίκιος ἀγκύρας ἦν ἐκ χίου,
 τοῦ προλάδου οὗτος δὲ κυρίου παρθενίου.
 ὁ κύριος νεόφυτος ἦν τότε μαρωνείας,
 ἔχοντας ζῆλον σύμπαντες μετὰ θεοσεβείας.
 ὁ νικηφόρος ἔμπροσθεν ἦν, ἀλλὰ καὶ ἔλασσάνος,
 ὁ κύρ ἰωαννίκιος ἦν τελευταῖος μόνος.
 τοὺς συνελθόντας δ' ἔρχοντας καὶ γένους τοὺς προ-
 κρίτους,
 δὲν σημειῶ ὑπάρχοντας ὄντως δυσαρτιμότητους,
 ἀφοῦ λοιπὸν συνήχθησαν εἰς μέσον ἐπροβλήθη,
 πυρκαϊῆς ἡ εἰδήσις καὶ ἐκονολογήθη.
 μαθόντες δὲ οἱ σύμπαντες τὴν πάντολμον κακίαν,
 τὴν ἐλευθίαν συμφορὰν τὴν τόσην τε ζηλίαν
 ἔλοι πικρῶς κατέκλαυσαν ἔλοι ἀναστενάξαν,
 μετὰ κλυθμοῦ ἐδυνήτως ἅπαντες ἐφωνάξαν.
 τῶν εὐσεβῶν πάντων ἡμῶν κλέος καὶ καύχημά μας,
 εἶναι ἡ ἱερουσαλήμ, σεπτὸν προσκύνημά μας.
 ὁ κύριός μας ἐξ ἀγνῆς ἐν ταύτῃ ἐσαρωθή,
 καὶ τὰ φρικτὰ ὑπέμεινε πάθη καὶ ἐσταυρώθη.
 τὸ σῶμά του τὸ ἔχραντον ἐκεῖ τάφος ἐτέθη,
 καὶ ἐκ τοῦ τάφου ὡς θεὸς τριήμερος ἠγέρθη.
 ἐκεῖθεν εἰς τοὺς οὐρανούς ἀνῆλθεν ἐν εἰρήνῃ,
 ἐκεῖ πάλιν ἐλεύσεται τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ.
 ἐκεῖ πνεῦμα παράκλητον ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους,
 κατέβη καὶ ἐφώτισε μικροὺς μεγάλους ἔλους.
 ἐκεῖθεν ἐξέληλυθεν ὁ νόμος τοῦ κυρίου,

καὶ κήρυγμα τῆς χάριτος τὸ τοῦ εὐαγγελίου.
 ἐκεῖθεν πνευματεμόφορος χορὸς τῶν ἀποστόλων,
 ἐξῆλθε καὶ ἐφώτισε τὰς διανοίας ἔλων.
 ἐκεῖ ὁ τάφος τῆς μητρὸς κυρίου τοῦ χριστοῦ μας,
 τοῦ ἀρχιθύτου Ἰησοῦ ποιμένος τοῦ καλοῦ μας.
 λοιπὸν δὲν ὑποφέρομεν νὰ μένη χαλασμένος,
 ὁ πάνσεπτος οὗτος ναὸς καὶ κωνσταντινός.
 ἀλλὰ πάντες συντρέχομεν πάντες συμβουθεύμεν,
 καὶ τὴν περιουσίαν μας ἔλιν σχεδὸν πωλοῦμεν.
 κ' ἐλπίζομεν εἰς τὸν θεὸν νὰ μᾶς παρηγορήσῃ,
 πάντα ὡς παντοδύναμος νὰ τὰ διευθετήσῃ
 καὶ πάλιν στὴν ἀρχαίαν του σπάσιν νὰ τὸν ἰδῶμεν,
 καὶ εἰς τὴν πρῶτην καλλονὴν, καὶ πάντες νὰ χαρῶμεν.
 ἀπὸ τοῦ γένους οὖν κοινὴ ἀναφορὰ γραφείτω,
 καὶ εἰς τὴν πόρταν δεβλετιοῦ τὴν ὑψηλὴν δοθεῖτω.
 ἔπειτα καὶ ἐπίτροποι πρέπει νὰ ψηφισθῶσι,
 συνοδικῶς καὶ γενικῶς πρέπει νὰ ἐκλεχθῶσι.
 ἢ γὰρ μακαριότης του μόνου τοῦ δὲν ἀντέχει,
 καὶ ἐπιτρόπους βοηθοῦ εἰς ταῦτα ἂν δὲν ἔχη.
 πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ γράμματα ἀνάγκη νὰ γραφῶσι
 ἐγκύκλια συνοδικὰ παντοῦ ν' ἀποσταλθῶσι,
 ἐμφαντικὰ δηλωτικὰ πυρκαϊῆς τοῦ θεοῦ,
 ναοῦ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ κυρίου.
 καὶ ἔξαρχοι ὡσαύτως δὲ νὰ ἀποφασισθῶσιν,
 στὸ μεμαληκὶ μαχρὸς ἐν τούτοις νὰ σταλθῶσιν.
 αὐτὰ οὖν ἀπεφάσισαν καὶ ἔβαλον εἰς πρᾶξιν,
 τὸ γένος ἅπαν γενικῶς ἀμέπως κατὰ τάξιν.
 καὶ πρῶτον ἡ ἀναφορὰ τοῦ γένους συνετέθη,
 καὶ εἰς τὴν πόρταν δεβλετιοῦ ἐμμέσως ἀνηγγέθη.
 ἦν δεβλετιοῦ δ' ἐρμηνεὺς δημητρίος ὁ μέγας,
 λέγων μουρουζῆς πεύκαδὸς οὗ ἔμοιος κἀνένας.
 ἐκ τῆς λαμπρᾶς φημι σειρᾶς τῶν πάνυ μουρουζαίων,
 οὗς πᾶσα γλώσσα εὐφημεί ἑλλήνων εὐρωπαϊῶν.
 μ' ὅλον ὁποῦ ἀδύνατον τινὰς νὰ ἡμπερόσῃ,
 Νὰ ἀριθμηθῇ τὰ κακὰ καὶ νὰ τοὺς ἐπαινέσῃ.
 καὶ τοῦτο ἅπας βεβαίως καθότι ἐπειρήθη,
 ὀλίγων ἢ πολλῶν καλῶν ὁπόταν ἐχρειάσθη.
 καὶ γλώσσα δημοσθένειος, κάλαμος ὀσφυκίδου,
 καὶ νουὶς μέγας καὶ πάλος ὡσπερ τοῦ ἀρχιμήδου
 θελήσῃ τι γὰρ νὰ εἶπῃ τῶν τούτων ἐγκωμίων,
 συστέλλεται καὶ σιωπᾶ ὡς εἰς τῶν ἀναξίων.
 θεὸς τοῖνον ἀμείψαιτο τούτους τῆς προθυμίας,
 μετόχους παινασάμενος καὶ ἄνω βασιλείας.
 οὗτος οὖν ὁ δημητρίος μετὰ τοῦ ὑπερτάτου
 γιουσοῦρ πασᾶ ἐκστράτευσεν ὄντος τότε ὑπάτου.
 ἀλλ' ἂν καὶ ὁ γιουσοῦρ πασᾶς τὸν εἶχ' ἐκεῖ μαζὶ του,
 ἀλλὰ κ' ἐκεῖθεν ἔθηκε σχεδὸν καὶ τὴν ζωὴν του.
 ἐδῶ δὲ εἰς τὴν ὑψηλὴν πόρταν τοῦ δεβλετιοῦ,
 τὸν τόπον τὸν πανέκλαμπρον ἐπέχων δημητρίου,
 σπαθάρης ὁ πιπίκας ἦν καὶ οὗτος ζῆλον ἔχων,
 ὡς δραγουμένος καὶ κλεινοῦ τὸν τόπον ὡς ἐπέχων.
 φιλότιμος καὶ θερμουργὸς καὶ εὐλαβὴς ἦν ἄκρως,

ἐπαίνους τούτους σιωπῶ δὲν διηγοῦμαι εἰς μάκρος,
 ἐδόθη οὖν στὴν ὑψηλὴν πόρταν τὸ ἀρζουχάλι,
 δι' οὗ καὶ ἀνεφέρομεν τὸ θλιβὸν μας χάλι.
 κατόπιν δὲ ἀπάδειξες συνοδικαὶ γραφθῆκαν,
 πρῶτον εἰς βασιλεύουσαν αὐταὶ ἐδιαβασθῆκαν.
 ἔπειτα καὶ ἐπίτροποι κοινῶς ἐψηφισθῆκαν,
 τὸν ἀριθμὸν δεκαοκτώ καὶ ἐδιορισθῆκαν.
 τῶ ὄντι ὑποκείμενα ἄξια τιμημένα,
 ὧν τὰ δυνάμια εἰσι τὰ κάτω γεγραμμένα.
 γεώργιος ὁ φανερῆς θοδόσης τζικαλιώτης,
 ὁ γεωργάκης ὁ τζηράς καὶ οὗτος εἶναι χιότης.
 χατζῆ κωνσταντῆ γεώργιος, γεωργάκατος σελβίκη,
 σὺν ἅμα τῶν σαβράφιδων ἵγίτ πασῆ λαμπίκη.
 χριστόδουλος περτζίπασης ὁ σανταλιτζῆς ἀνέστης,
 ἂν σφάλω δὲ εἰς τὴν σειράν ἐγὼ δὲν εἶμαι πταί-
 [στης.
 γιαννάκης ὁ καμπούρογλου, πακάλης ὁ ριζάνης,
 ὁ χατζῆ σάββας ἀπατζῆς, κάπηλος στεφανάκης
 ὁ ἀρχιερέων κομνηνός καὶ ὁ χατζῆ κωνσταντῆς
 κερσετζῆς χατζῆ κωσμάς λεγόμενος νερένος.
 ὁ ἰωάννης δεμερτζῆς γιάννης μυτιληναῖος,
 ὁ κύρ χατζῆ δὲ παναῖος ἔμειν' ὁ τελευταῖος.
 τούτους τὸ γένος ἐλάξε διώρισ' ἐπιτρόπους,
 οἵτινες κ' ἐδοκίμασαν πολλοὺς κινδύνους κόπους.
 ὧν ὁ πανάγαθος θεὸς τοὺς ν' ἀνταμείψῃ,
 ἢ χάρις τοῦ οὐδέποτε ἐκ τούτων νὰ μὴν λείψῃ
 τῆς βασιλείας οὐρανῶν μέτοχοι νὰ γενῶσι,
 αὐτοὶ καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ὅσοι συμδοθῶσι.
 αὐτοὺς οὖν ἄς ἀφήσωμεν δουλικαῖς τοὺς νὰ κοιτάξουν,
 κατὰ τὴν προθυμίαν τοὺς εἰς τ' ἄλλα νὰ σπουδάξουν.
 καὶ ἄς πάγωμεν στὴν ὑψηλὴν πόρταν τοῦ δεβλετίου,
 διὰ νὰ μάθωμεν ἐκεῖ περὶ τοῦ μαγζαρίου.
 ὅπου πληροφορήθημεν μὲ μέσον τῶν γνωστῶν μας,
 τῶν πανεκλάμπρων δὲ φημί καὶ ὑπερεκπιστῶν μας.
 τεχζῆλι ἔτι ἔγινεν στὸ κράτος βασιλείας,
 καὶ χῆτι ἐτραβίχθηκε σ' αὐτὸ ἐπ' ἀληθείας.
 ὦ μῆνυμα χαροποιῶν, ὦ καλὰ ἀγγελία.
 ὦ εὐφροσύνη ὦ χηρὰ, ὦ ἄκρα θυμηδία.
 ἄπαντες οὖν ἐχάρημεν δεσθῆμεν κυρίου,
 ὑπὲρ τοῦ ἀνακτος ἡμῶν ὄντος πολυχρονίου.
 καὶ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν ἡμῶν τῶν ὡς ἐνδημούντων,
 ριζάλιδων καὶ αὐθεντῶν καὶ τῶν ἀποδημούντων.
 ἐγράφη οὖν ὁ ὀρισμὸς ἐμφαντικῶς ἀδείας,
 μόν' εἶχε μείνη ἀνοικτὸς τόπος μουπασιρείας.
 διὰ νὰ διορίσωμεν ἄξιον μουπασιρῆ
 ὄχι κἀνένα δόλιον ὑπουλον μουζεββίρη.
 ἄξιος οὖν ἐπικριθεὶς εἰς πέρι ἀπτραχίμης,
 ἐλμὰς πασαζαδὲ υἱὸς καλὸς καὶ μουλατμης.
 αὐτὸς ἐδιορίσθηκε εἰς τοῦτο τὸ χουζμέτι,
 αὐτὸν καὶ ἀπεστείλαμεν μὲ τὸ μεμουριγέτι,
 ὁ οὖν λαβῶν τὸν ὀρισμὸν μὲ ἄκραν θυμηδίαν,
 ἀμέσως ἀνεχώρησε μὰς ἄφησε ὑγίαν.

ἀφ' οὗ δ' ἐκεῖνος μίσησε τῆς πόλεως δ' ἐξῆλθε,
 εἰς τὴν μακαριώτατον ἄλλη φροντὶς ἐπήλθε.
 περὶ τοῦ κάλφα δηλ. καὶ τῶν λοιπῶν ὧν χερζῆι,
 ἕνας τοιοῦτος θαυμαστός πνὸς πόσα κοστίζει.
 καὶ ἐν ἑὶ μόνος ἐσκέπτετο ποιὸν νὰ παρακαλέσῃ.
 ἀπὸ τοῦ ἀρχιερέωνος παῖον νὰ προσκαλέσῃ
 ἰδίῳ ὁ κάλφας ἐρχεται στὴν μακαριότητά του,
 καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ μ' ἄκραν πρόσητά του,
 ἐγὼ εἰπὼν δεσπότη μου ἐξ ὕλης μου καρδίας,
 ἐξ ὕλης προαιρέσεως ἐξ ὕλης διανοίας.
 νὰ πάγω ἀπεφάσιμα καὶ νὰ ἐπιστατήσω,
 εἰς τὴν πανάγιον ναὸν νὰ τὴν οἰκοδομήσω.
 ταῦτα εἰπὼν καὶ ἀσπασθεὶς τοῦ μακροπλάτου,
 τὴν χεῖρα ἀνεχώρησεν εὐθὺς ἀπὸ κοντά του.
 πῶτος δὲ φίλε ἄρα γε ἦν οὗτος ὁ γενναῖος;
 ὁ ἀρχιερέωνος κομνηνός ἦν ὁ μυτιληναῖος.
 ὁ δὲ μακαριώτατος ἐπλήσθη θυμηδίας,
 καὶ τοῦτο εἶπε κύριε τῆς σῆς θείας προνοίας.
 καὶ εὐθὺς μαστόρους φρόντισε καὶ κερσετὲ καὶ ἄλλα,
 ὅσα ἦν τότε δυνατὸν μικρὰ τε καὶ μεγάλα.
 ναυλώθη καὶ καράβιον μὲ τοῦ θεοῦ τὴν χάρι,
 καὶ πάντα τότε ἔλαβον τὸ δυνατόν καράβρι.
 εἶτα δὲ τὰ ἐγκύκλια γράμματα ἐγραφθῆκαν,
 καὶ ἀπ' τὸν μακαριώτατον ἐξαρχοὺ ψηφισθῆκαν.
 καὶ ἐπιστολάς οἱ γέροντες τοὺς ἔδωκαν ἰδίας,
 καὶ οὕτως ἀπεστάλησαν σ' ἕλας τὰς ἐπαρχίας.
 ἀλλὰ θαρβέτι πῶς μείναμεν ἀπὸ τῶν ἀρμενίων,
 ἡσυχη ἀνενόητοι ἐκ τούτων τῶν δουλιῶν;
 αὐτοὶ ὡς ἐμυρσίθησαν πῶς πήραμεν φερμάνι,
 ἀπ' τὸ κακὸν τοὺς ἔσκασαν δὲν εἶχον πῆλ δερμάνι.
 γράφουν λοιπὸν ἀναφορὰν στὸ σκυῦταρι πηγαίνου,
 στὸ βασιλεῖα ἐμπροσθεν τοῦμοῦσι καὶ εὐγαίνου.
 ἀπειρον πλήθος ἐξ αὐτῶν τὴν δίδουν καὶ βοῦσι,
 τὸ ἔλεος τοῦ κράτους τοῦ ζητοῦσι καὶ ὀρηνοῦσι.
 ἀνήμερα τὴν ἔδωκαν τ' ἀγίου γεωργίου,
 ἦτοι εἰς τὰς εἰκοσιτρεῖς μῆνας τοῦ Ἄμπιλλου.
 ἕναξ δ' ὁ δικαιοῦτατος αὐτὸς τοὺς τ' ἀρζουχάλι,
 στὴν πόρταν κάμνει ἰχάλι, καὶ ἔξω εὐθὺς εὐγάλει.
 κατὰ τὴν προσταγὴν λοιπὸν τότε τοῦ δεβλετίου,
 καὶ κατὰ τὴν διάληψιν τούτου τ' ἀρζουχάλιου
 ἐγίνετο ἐξέτασις ἀπὸ τῶν καλεμένων,
 ἀπὸ τοῦς κώδικας φημί περὶ τῶν καιδίων
 λοιπὸν ἄς τοὺς ἀφήσωμεν κώδικας νὰ κοιτάξουν,
 καὶ ἕλα τὰ καλέμια αὐτοὶ νὰ ἐξετάξουν.
 ἡμεῖς δ' ἄς ξεκινήσωμεν κάλφας καὶ τοὺς μαστόρους,
 πάντας ἀγίους μετ' αὐτῶν ἄς κάμωμεν συμπόρους
 εἰς τοῦ μαῖου δὲ τὰς τρεῖς μίσησαν κατ' εὐθείαν,
 διὰ ἱεροσόλυμα μὰς ἄφισαν ὑγείαν.
 ὁ οὖν πανάγαθος θεὸς νὰ τοὺς κατευοδώσῃ,
 ἐπίσης καὶ τὸν ἀνεμον οὐριον νὰ τοὺς δώσῃ.
 ἀλλ' ἐπειδὴ ἀρμένιοι δὲν ἤμποροῦν νὰ εἶδουν,
 κάδι εἰς τὰ καλέμια καὶ ὄλο ἕνα γυροῦν'

στὴν ἱερουσαλήμ ἀπέλωμεν νὰ πληροφορηθῶμεν,
 ὁ μουπασιρῆς ἐφθασεν ἢ ὄχι νὰ ἰδῶμεν.
 ἐκεῖ λοιπὸν μακρόχρονον πῶς ἐφθασε στὸ κάλφα,
 ἔπειτα ἐκατήτησεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ γιάφα.
 καὶ ἐκεῖ δὲν κάθησε πολλὰς δύο μόνον ἡμέρας,
 καὶ ἔτρεχε στὸ ποθούμενον νὰ ἐπιθέσῃ πέρασ.
 φθάσας δ' αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῆ εἰς τοῦ μαῖου
 ἄπαντες ἐξεπέλευσαν ἐν τῷ πατριαρχεῖου.
 συνοδοιπόρος μετ' αὐτοῦ ἦν καὶ ὁ ἀρχιμανδρίτης,
 Ἰωακείμ ὁ κύπριος ὁ ἀγιοταφίτης.
 ἔς προλαβόντως ἔφερε τὰς νέας ἀγγελίας,
 πυρκαϊῆς τῆς τοῦ ναοῦ λέγω τὰς ὀλεθρίας.
 πάραυτα ἠτοιμάσθη δὲ διὰ τὸν μουπασιρῆ,
 κονάκι πολλὰ εὐμορφον κοντὰ στὸ μοναστήρι.
 ὅπου ἐπήγαν πρὸς αὐτὸν ὄλοι οἱ οὐλαμάδες,
 διὰ τὸ καλῶς ὄρισε, καὶ ὄλοι οἱ ἀγάδες.
 ὕστερον δὲ ἀπὸ αὐτοῦ καὶ οἱ φραγκοπατέροι,
 κατόπιν ἀπὸ τούτους δὲ, καὶ οἱ ἀρμενοτερτέροι.
 ἔκαμεν ὕστερον καὶ αὐτὸς τὴν κόντρα βήζιτά του,
 πρὸς οὗς καὶ ἂν ὑπήγασι πρῶτον αὐτοὶ κοντὰ του
 ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐντόπιοι διὰ τὸν πηγαῖόν του,
 δὲν ἔμαθον παρ' οὐδενὸς τὸν κατ' αὐτὸ σκοπὸν του
 τί ἀπευκατόν καὶ κακὸν φοβούμενοι μὴν πάθουν,
 μὲ τρόπον ἐπιτήδειον ῥωτοῦν διὰ νὰ μάθουν.
 τοῦ ἐρχομοῦ του τὸν σκοπὸν τὴν κατ' αὐτὸ αἰτίαν,
 ὁ δὲ τοὺς καθιστόρησε μ' ἄκραν ἀδολεσχίαν
 μεμυρῆς; πῶς ἐστάληκεν ἐκ μέρους δεβλετίου,
 γιὰ τῶν ῥωμαίων τὸν πινδῶν, καζίρης τοῦ γιαπίου.
 καὶ τῶν ῥωμοῖων μοναχὰ τὰ μέρη θέλει κτίσει,
 εἰς ταῦτα ἔχει προσταγὴν γιὰ νὰ ἐπιστατήσῃ.
 καὶ ἔτσι πληροφορήσε τοὺς τούρκους καὶ τὰ γένη,
 καὶ νέον μουλλῆν πρόσμεναν ἰτζράς διὰ νὰ γένη.
 νὰ διαβασθῇ στὸν μερχμενὲ νὰ γένη κираάτι,
 τὸ ὑψηλόνυμον αὐτὸ τοῦ βασιλέως χῆτι.
 οἱ οὖν κακοαρμένιοι μετὰ τῶν φράγκων ἕμα,
 ὑπόπτεισαν καὶ ἔλεγον τί εἶν' αὐτὸ τὸ δράμα;
 τὰ τῶν ῥωμαίων παρευθὺς ὄλα διενεργοῦνται,
 οἱ ἐδικοὶ μας οἱ καλοὶ φαίνεται πῶς κοιμοῦνται.
 ὁ μουπασιρῆς τῶν γραικῶν ἐφθασε παρὰ χρῆμα,
 οἱ ἐδικοὶ μας κατ' ὄδον μὴν πέθαναν; ἄχ κρέμα.
 μὰ γιὰτί δὲν στάλθηκε τριῶν τῆ ὁμοιοῖα,
 εἰς μουπασιρῆς, ἀλλὰ τρεῖς; φαίνεται ἄσυμφωνία.
 ἡμεῖς δ' αὐτοὺς ἐάσαντες κατέλωμεν στὸ γιάφα,
 ἂν φαίνονται καράβια νὰ διοῦμ' ἀπὸ τὸ κάλφα.
 δύο καράβια φάνηκαν ἕνα κατόπι τ' ἄλλο,
 τὸ ἕνα μὲν μικρότερον τὸ ἄλλο δὲ μεγάλο.
 αὐτὰ ἤλθον καὶ ἄραξαν στὴν πιάτσα στὴ ἰάφφα,
 τὸ ἕνα ἦτον τοῦ μουλλῆ, τὸ ἄλλο δὲ τοῦ κάλφα.
 εἶχε δὲ τὰτ' ὁ μάιος εἰκοσι πρὸς τοὺς ἔξη,
 εἰς τούτων τὴν ὑπάντησιν πολλοὶ εἶχον συντρέξει.
 καὶ ἀπὸ τὸ γιάφα μετὰ τρεῖς ἡμέρας οὗτοι βγαίνουν,
 καὶ εἰς τὰ ἱεροσόλυμα ἐγγίγωνα προφθαίνου

ἀφοῦ δ' ἐπέρασαν αἱ τρεῖς ἡμέραι πηγαῖοι των,
 καὶ ἔπαυσαν τὰ πατιρδιά τὰ τοῦ χαιρετισμοῦ των
 διεμνήθη ὁ μουλλῆς περὶ τοῦ φερμάνιου,
 τοῦ ὀρισμοῦ βασιλικῶ καὶ τοῦ χατσερβίου.
 αὐτὸς δὲ ὁ καλὸς μουλλῆς ὦν προεβμνησεμένος,
 ἀμέσως γάρ τὸν δίδαξεν ὁ τρισεκαταραμένος,
 χασάν ἐφέντης ὁ μουφτής καὶ οἱ ἄλλοι ὀπαδοὶ του,
 γιὰ νὰ βαστάξῃ τὸ βαρὺ, καὶ αὐτοὶ εἶναι μαζὺ του.
 καὶ ἂν δὲν πάρῃ ἑκατὸν πουργιὰ νὰ μὴν ἐνδώσῃ,
 οὐδὲ τὸν ὀρισμὸν αὐτὸν νὰ στέρξῃ ν' ἀναγνώσῃ.
 αὐτὰ οὖν μὰς ἐμήνησε κατὰ τὴν ὀδηγίαν,
 ὁ κιομλῆς νέος μουλλῆς καὶ τὴν διδασκαλίαν.
 μ' ἕλας δ' ἐκαταπίσθηκεν ὕστερον μετὰ βίας,
 καὶ ἔστερξεν ὁ μαθητῆς εἰς τὰ ἐξ ἡμετέας.
 ὁ δὲ διδάσκαλος μουφτής δὲν στέργει στὰ πενήντα,
 ἀλλὰ μὰς πῆρε στανικῶς πέντε καὶ ἐβδομήντα.
 ξεχωριστὰ οἱ ἄλλοι δὲ ἀγάδες οὐλαμάδες,
 καὶ οἱ λοιποὶ ἐντόπιοι, ῥωτῶν γιὰ τοὺς πασάδες;
 ὁ τοῦ σαμίου μὲν πασῆς μὰς πῆρε τετρακόσια,
 ὁ τῆς πτολεμαίδος δὲ μὰς πῆρε τριακόσια.
 ἔγινεν οὖν συνέλευσις ἕλων τῶν οὐλαμάδων,
 μέσα εἰς τὸν μερχμενὲ καὶ ὄλων τῶν ἀγάδων.
 καὶ ἐδιαβάσθη ἡ προσταγὴ ὁ ὀρισμὸς τὸ χῆτι,
 καὶ ὄλοι ὁμοῦ ξεφώνησαν ἔχομεν ἰταάτι.
 πλὴν σήμερον δὲν γίνετε νὰ κάμωμεν τὸ κίεσφι,
 γιὰτί ἡ ὄρα πέρασε δὲν ἔχομεν καὶ κίεσφι.
 καὶ τὴν ἐξῆς κατέγραψαν ἕλα τὰ κρημισθῆντα,
 μέρη ναοῦ τοῦ καμαρῆ καὶ τὰ πυρποληθῆντα.
 οἱ φράγκοι δὲ καὶ ἀρμένιοι ἀρχήσαν νὰ φωνάζουν,
 δὲν θέλομεν νὰ γράψετε τὰ μέρη μας νὰ κρίζουν.
 τί ἔχουν ἀπ' τοὺς τόπους νὰ κάμουν οἱ ῥωμαῖοι;
 ἡμεῖς ὀρίζομεν αὐτοὺς φράγκοι καὶ ἀρμεναῖοι,
 δὲν εἶναι μόνον ὁ ναὸς γραικῶν στὴν ἐξουσίαν,
 καὶ ἡμεῖς ὀρίζομεν σ' αὐτὸν ἔχομεν συντροφίαν.
 ἀφοῦ οὖν κατεγράψθησαν πάροησαν στὸ κονδῆλι,
 ἕλα τὰ μέρη τοῦ ναοῦ καὶ ἔγινε τατῆλι.
 ἐγράφη ὁ μουρασελῆς ἡ ἄδεια ἐδόθη,
 καὶ πρῶτον ἡ ἐξώπορτα ἡ δίπτυχος καρφώθη.
 εἶχε δὲ ὁ Ἰούλιος τότε δεκαεννέα,
 ὡς ἔχομεν ἀπ' τὴν φωτιῶν διακόσιες τρεῖς καὶ ἕνα.
 καὶ μεθ' ἡμέρας ἔπειτα ἐφθασ' ὁ σιλικτάρης,
 τῆς Δαμασκῶ ἀποσταλεὶς γιουσοῦφ πασᾶ σπα-
 [θάρης.
 ἔς ἔφερε μεθ' ἐαυτοῦ μπουγιουροῦλδι ἀδείας,
 χουζμέτι ἔχων καὶ αὐτὸς ἄλλης μουπασιρείας.
 πάραυτα ἠτοιμάσθη δὲ κονάκι πάλιν ἄλλο,
 καὶ δι' αὐτὸν εὐρύχωρον εὐμορφο καὶ μεγάλο.
 ἀφοῦ δ' ἡ πόρτα βόλθηκεν ἡ δίπτυχος ἄγια,
 ἀρχίζαν ἂ κουρδίζωσι μαστόροι σακλωσία.
 διὰ ν' ἀρχίσουν ἀπ' ἐκεῖ κτιζόντας νὰ πηγαίνου,
 ἀπ' ἔξω στὰ ἐνδότερα. ἴδὲ πλὴν τί παθαίνου.
 ("Ἐπειτα τὸ τέλος.)

ΤΑΜΑΝΗ.

Λήρημα βρωσικόν.

(Συντχ. Ἴδε φυλλάδ. 298, 299, 300 καὶ 302.)

Ἐπιγραφή.

Εἰσαγωγή.

Ἐμαθα πρὸ μικροῦ ὅτι ὁ Πέσσοριν ἀπέθανεν ἐπανελθὼν ἀπὸ τὴν Περσίαν· χαίρω δὲ διὰ τοῦτο διότι ἀποκτῶ τὸ δικαίωμα νὰ τυπώσω τὰ ὑπομνήματά του, καὶ νὰ στολίσω μὲ τὸ ἑνομά μου ἔργον ξένον. Εὐχομαι πρὸς Θεὸν νὰ μὴ με τιμωρήσασιν οἱ ἀναγνώσταί μου διὰ τὸ ἀθῶον τοῦτο ψεῦδος. Ἀνάγκη ἐν τοσούτῳ νὰ ἐξηγήσω τοὺς λόγους δι' οὓς δημοσιεύω τὰ μυστικά ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώρισα. Ἄν ἤμην φίλος του, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο φυσικόν ὅλοι ἐννοοῦσι τὴν ἀδιακρίσιαν τῶν ἀληθινῶν φίλων· ἐγὼ ὅμως ἄπαξ μόνον τὸν εἶδα. Δὲν ἔχω ἔρα τὸ ἀνεξήγητον ἐκεῖνο μῖσος τὸ κρυπτόμενον ὑπὸ τὴν προσωπίδα τῆς φιλίας, καὶ περιμένον τὸν θάνατον ἢ τὴν δυστυχίαν τοῦ φίλου ὅπως ἐξακοντίσῃ κατ' αὐτοῦ βέβηλα, συμβουλάς, χλευασμοὺς καὶ παρηγορίας.

Ἀναγινώσκων τὰ ὑπομνήματα ταῦτα, πείθομαι περὶ τῆς εἰλικρινείας ἐκεῖνου, ὅστις περιέγραψε μετὰ τοσαύτης παύσεως τὰς ἀσθενείας καὶ τὰ ἐλαττώματά του, καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εἶναι περιεργότερα τῆς ἱστορίας ὀλοκλήρου λαοῦ, ὅταν γράφεται ὑπὸ ἀνθρώπου συνετοῦ καὶ ἔχοντος πείραν τῶν ἐγκοσμίων, ἄνευ τοῦ ματαίου σκοποῦ τοῦ νὰ ἐλαύσῃ τὸν θαυμασμόν ἢ τὴν συμπάθειαν. Ἄν ἐξομολογήσεις τοῦ Ἰουστῶ ἔχουσι τὸ ἐλάττωμα ὅτι ἀνεγίνωσκον αὐτάς εἰς τοὺς φίλους του.

Ὅθεν μόνη ἐπιθυμία τοῦ νὰ γίνω ἀρεστὸς καὶ ὠφέλιμος μὲ παρακαλεῖ νὰ ἐκδώσω τὰ ἀποσπάσματα τοῦ ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον περιῆλθε κατὰ τύχην εἰς χεῖράς μου. Ἄν καὶ ἠλλαξά ὕλα τὰ κύρια ὀνόματα, οἱ ἐνεχόμενοι ὅμως ὅ' ἀναγνωρῶσιν ἑαυτοὺς, καὶ ἴσως θὰ εὔρωσι καὶ εὐλογοφανῆ δικαιολογήματα πολλῶν πράξεων, αἵτινες κακῶς ἐνοσηθεύσαι ἠρέθισαν αὐτοὺς κατ' ἀνθρώπου, οὕτινος τὸ ἑνομα εἶναι μάταιος ἦχος. Συγχωροῦμεν σχεδὸν πάντοτε ὅ,τι ἐννοοῦμεν καλῶς.

Ἐκδίδω ἐνταῦθα ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν ἐν Καμαῶσσω διατριβῇ τοῦ Πέσσοριν. Ἐἶχω ἀνά χεῖρας χειρόγραφον ἐν ᾧ διηγείται ὅλον τὸν βίον του. Καὶ θὰ δημοσιεύσω μὲν ἕλλητε αὐτὰ, σήμερον ὅμως, διὰ πολλοὺς λόγους, δὲν ἀναλαμβάνω τοιαύτην εὐθύνην.

Ἡ Ταμάνη εἶναι ἡ ἀσχημότερα ὄλων τῶν παραλίων πόλεων τῆς Ρωσίας· παρ' ὀλίγον ἐλιμοκτονούμην ἐκεῖ, καὶ τὸ χειρότερον, παρ' ὀλίγον ἐπινυγίμην.

Εἶχα φθάσει τὴν νύκτα μεταξύ βαθυτάτου σκότους, καὶ ὁ ἀμαξήλατος ἐστάθη ἔμπροσθεν τῆς μόνης πετρίνης οἰκίας τῆς οὔσης εἰς τὴν πόλιν. Ὁ σκοπὸς, ἀκούσας τὸν ἦχον τοῦ κώδωνος τῶν ἵππων, ἤρώτησε μὲ φωνὴν ἀγρίαν Κοζάκου· «τίς εἶ, » Ἐλθόντος δὲ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ εἶπα εἰς αὐτὸν ὅτι ἤμην ἀξιωματικός, καὶ ὅτι εἶχα ἀνάγκην καταλύματος. Δεκαεὺς τις μὲ περιέφερον εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ὕπου καὶ ἂν ἠρωτήσαμεν ἀπεκρίνοντο· «Δὲν ἔχει τόπον.» Ὁ κειρὸς ἦτο κατάψυχρος, πρὸ τριῶν νυκτῶν δὲν εἶχα καιμηθῆ, καὶ ἤμην κεκοπιαικῶς. Ὀργισθεὶς λοιπὸν ἀνέκραξα·

— Φέρε με, ἄθλιε, ὕπου καὶ ἂν ἦναι, ἔστω καὶ εἰς τὴν κόλασιν.

— Μένει ἓνα κατάλυμα, ἀπεκρίθη ὁ δεκαεὺς, ἀκατάλληλον ὅμως διὰ σῆς, διότι δὲν εἶναι καθαρόν.

Ἐγὼ δὲ, χωρὶς νὰ ἐννοήσω τὴν σημασίαν τῆς τελευταίας λέξεως, τὸν διέταξα νὰ προχωρήσῃ, καὶ ἀφοῦ ἐγυρίσαμεν πολλὴν ὄραν εἰς δρόμους ῥυπαρωτάτους, ἐφθάσαμεν εἰς μικρὰν καλύβην πλησίον τῆς Ὀκλάσσης.

Ἡ πανσέληνος ἐφώτιζε τὴν στέγην καὶ τοὺς τοίχους τῆς νέας μου κατοικίας. Εἰς τὴν αὐτὴν ὑπῆρχε καὶ δευτέρα καλύβη μικροτέρα τῆς πρώτης καὶ πεπαλαιωμένη, περικυκλωμένη ἀπὸ τοίχον ἐκ χαλίκων. Ἡ παραλία εἰς τὴν ὁποίαν ἐπατάγουν ἀδιακόπως τὰ κύματα, ἐφθάνεν ἕως εἰς τὴν καλύβην. Ἐπιπθὴ δὲ ἡ σελήνη ἐφώτιζε τὸ τεταραγμένον στοιχείον, εἶδα δύο πλοῖα, τῶν ὁποίων οἱ ἴστροι ἐφάνιντο ὡς ὑψισμα ἀράχνης. Ἴδου πλοῖα, εἶπα κατ' ἐμαυτὸν αὐριον ὅ' ἀναχωρήσω εἰς Γελεντζίκ.

Προστάξας τὸν Κοζάκου μου ν' ἀποφορίσῃ τὸ διακάκιόν μου καὶ ν' ἀποπέμψῃ τὸν ἠλιόχον, ἐκάλεσα τὸν οἰκοδεσπότην· ἀλλ' οὔτε φωνὴ οὔτε ἀκρόασις ἔκρουσα τὴν οὖραν, ἀλλ' ἡ αὐτὴ σιωπὴ. Τέλος πάντων ἐφάνη παιδίον δεκαεταραετῆς, περὶπου, τὸ ὁποῖον ἦλθε πρὸς ἐμὲ σχεδὸν ἔρπον.

- Ποῦ εἶναι ὁ οἰκοδεσπότης;
- Δὲν ὑπάρχει οἰκοδεσπότης.
- Πῶς δὲν ὑπάρχει;
- Δὲν ὑπάρχει.
- Καὶ ἡ οἰκοδέσποινα;
- Εἶναι εἰς τὸ χωρίον.
- Καὶ τίς θὰ μὲ ἀνοίξῃ; ἠρώτησα λακτίσας τὴν θύραν.

Ἡ θύρα ἠνοίγη μόνη, καὶ πνοὴ ὑγρὰ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν καλύβην. Ἀνάψας ὑψαλίδα, τὴν ἐπλησίασα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ παιδίου, καὶ εἶδον ὅτι εἶχε καταλεύκους τοὺς ὀφθαλμούς· ἦτο ἐκ γενετῆς τυφλόν. Ἐπειδὴ δὲ ἴστατα ἀκίνητον ἐνώπιόν μου, παρετήρησα τοὺς χαρακτῆράς του.

Ὀφείλω ἐν πρώτοις νὰ ὀμολογήσω ὅτι ἔχω προλήψεις κατὰ τῶν τυφλῶν, τῶν ἑτεροφθαλμῶν, τῶν

ἀλλῶν, τῶν κωφῶν, τῶν χωλῶν, τῶν ἀναπήρων, τῶν κυφῶν καὶ τῶν τοιούτων· διότι πιστεύω ὅτι ὑπάρχει ἀναλογία τις τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τὸν νοῦν, καὶ ὅτι αἱ σωματικαὶ ἐλλείψεις ὑποδεικνύουσι τὴν ἐλλειψίν τινος αἰσθήματος.

Παρρητήρησα λοιπὸν καλῶς τὸ πρόσωπον τοῦ τυφλοῦ· ἀλλὰ τί δύνανται τίς νὰ συμπεράσῃ ἀπὸ πρόσωπον ἐστερημένον ὀφθαλμῶν; τὸ ἠτένιζα πρὸ πολλοῦ μὲ οἶκτον, ὅτε αἶφνης μόλις διακρίθην μετὰ διέσχισις δυσάρεστος τὰ λεπτὰ χεῖλη του· ὑπέθεσα λοιπὸν ὅτι δὲν ἦτο τυφλὸν ἕσον ἐφάνετο.

- Εἶσαι υἱὸς τῆς οἰκοδεσποίνης; ἠρώτησα.
- Ὀχι.
- Ὁρφανός; πτωχός.
- Ἡ οἰκοδέσποινα ἔχει παιδία;
- Ὀχι· εἶχε μίαν κίρην, πλὴν ἔφυγε μὲ ἓνα Τάταρον.

- Τί Τάταρον;
- Ὁ διάβολος τὸ ἠξεύρει. Τάταρον ἀπὸ τὴν Κριμαίαν, ναύτην ἀπὸ τὸ Γκέρζι.

Εἰσελθὼν εἰς τὴν καλύβην εἶδα ὅτι ὅλα τὰ σκεύη ἦσαν δύο καθίσματα, μία τράπεζα καὶ μέγα κἀνήστρον πλησίον τῆς ἐστίας. Εἰς τὸν τοίχον δὲν ἐκρέματο καμμία εἰκὼν, καὶ τοῦτο εἶναι κάκιστον σημεῖον. Ὁ ἄνεμος τῆς Ὀκλάσσης εἰσέρχετο διὰ ὕελου συντετριμμένου. Λαβὼν κρηὶον ἀπὸ τὸ διακάκιόν μου τὸ ἦναψα καὶ ἤρχισα νὰ τακτοποιῶ τὰ πράγματά μου. Ἀπέθεσα εἰς τινὰ γωνίαν τὸ ξίφος καὶ τὸ πυροβόλον μου, ἔθεσα ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ πιστόλιά μου καὶ ἐξήπλωσα τὸ μανθῶν μου ἐπὶ τοῦ καθίσματος. Ὁ Κοζάκος μου ἐξήπλωσε καὶ αὐτὸς τὸν ἐδικόν του ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καὶ ἐντὸς δέκα λεπτῶν ἐρρόγχαξε. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἠδυνάμην νὰ κοιμηθῶ. Ἐβλεπα πάντοτε ἄθριον ἐνώπιόν μου, μεταξύ τοῦ σκότους, τὸ τυφλὸν παιδίον.

Ὀλόκληρον ὄραν, ἔμεινα εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Ἡ σελήνη ἐφεγγε τὸ παράθυρον, καὶ αἱ ἀκτίνες τῆς ἐπαιζαν εἰς τὸ χῶμα τοῦ ἐδάφους τῆς καλύβης. Ἀφνης εἶδα σκιάν ἀνθρώπου εἰς τὸ φωτιζόμενον μέρος, ἥτις παρῆλθεν ἐν τάχει καὶ ἐκρύβη. Δὲν ὑπέθετα ὅτι ἡ σκιά αὕτη θὰ ἐτόλμα νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὴν παραλίαν, καὶ ὅμως δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη ἐξόδος. Ἐσηκώθην, ἔβαλα τὸ ταταρικόν μου ἔνδυμα, ἀνέστυρα ἀπὸ τὴν ζώνην μου τὸ ἐγχειρίδιον καὶ ἐξῆλθα ἀπὸ τὴν καλύβην. Ἐξελθὼν δὲ ἀπήντησα τὸν τυφλόν. Ἐστηρίχθην ἐπὶ τῆς φραγῆς καὶ τὸν εἶδα διαβάντα πλησίον μου, μὲ προσοχὴν μὲν ἀλλὰ μὲ βῆμα εὐσταθές. Ἐφερε δὲ ὑπὸ τὴν μασχάλην πρᾶγμα ὀμοιάζον δέμα, καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν παραλίαν, ἤρχισα νὰ καταβαίνῃ δι' ὁδοῦ στενῆς καὶ κατωφεροῦς.

— Φαίνεται, εἶπα κατ' ἐμαυτὸν, ὅτι οἱ τυφλοὶ βλέπουσι σήμερον καὶ οἱ βωβοὶ ὀμιλοῦν.

Καὶ παρηκολούθησα τὸ παιδίον μακρόθεν μὲν ἀλλὰ βλέπων πάντοτε αὐτό.

Ἡ σελήνη ἐκαλύφθη μετ' ὀλίγον ἀπὸ νέφη ὀμίχλη λευκοπῆ ἀνοψώθη ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ μόλις διακρίνετο ὁ φανὴς ὅστις ἐκρέματο εἰς τὴν πρῶτην πλοίου ἀγκυροβολημένου. Κύματα ὑψηλὰ καὶ ἀλλεπάλληλα προσέβαλλον τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἐπιπλῶν ἀφροίοντα. Ὅτε ἐφθασε κάτω ὁ τυφλὸς ἐστάθη, ἐστράφη πρὸς δεξιάν, καὶ ἤρχισε νὰ προχωρῇ πατῶν τῶσιν πλησίον εἰς τὴν θάλασσαν, ὡστ' ἐνόμιζα ὅτι θὰ τὸν παρέσυρε τὸ κύμα. Κρίνων δὲ ἀπὸ τὴν βεβαιότητα μὲ τὴν ὁποίαν ἐθάδιζεν, ὑπέθεσα ὅτι καὶ ἄλλοτε θὰ διῆλθεν ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ἐπὶ τέλους ἐστάθη καὶ ἀπέθεσε τὸ δέμα του. Ἐγὼ δὲ κρυβεὶς ὄπισθεν βράχου ὑπερταίνοντος μέχρι τῆς παραλίας, παρετήρηον αὐτόν. Μετὰ μικρῶν λευχερίων τις ἐνθροῦπος ἐπλησίασε τὸν τυφλόν καὶ ἐκάθησε πλησίον του. Ὁ ἄνεμος ἔφερε πρὸς ἐμὲ τρυμάχια τινὰ τῆς συνομιλίας των.

— Τί λέγεις; τυφλὸς; εἶπε γυναικεία φωνή· ἡ τρικυμία εἶναι δυνατὴ καὶ ὁ Γιάγκος δὲν θὰ ἔλθῃ.

— Ὁ Γιάγκος δὲν φοβεῖται τὰς τρικυμίας, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον.

— Ἡ ὀμίχλη γίνετα πυκνότερα, ἐπαύλαθεν ἡ γυναικεία φωνὴ περίλυπος.

— Εἶν' εὐκολώτερον νὰ διαβῇ πλησίον τῶν πλοίων τὰ ὁποῖα φυλάττουσι μὲ αὐτὴν τὴν ὀμίχλην, παρὰ ἔταν ὁ καιρὸς εἶναι καθαρός.

— Καὶ ἂν πνιγῇ;

— Ἄν πνιγῇ θὰ πηγαίνῃς τὴν Κυριακὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν χωρὶς καινούριαις κορδέλαις.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐσιώπησαν. Ἐγὼ δὲ ἠπόρησα ἀκούσας τὸν τυφλὸν ὀμιλοῦντα καθαρωτάτην τὴν βρωσικὴν, ἐνῶ πρὶν μεττειρήσθη ἀποτεινόμενος πρὸς ἐμὲ τὴν διάλεκτον τῆς μικρᾶς Ρωσίας.

— Βλέπεις ὅτι εἶχα δίκαιον; εἶπε κροταλήσας τὰς χεῖρας. Ὁ Γιάγκος δὲν φοβεῖται οὔτε τὴν θάλασσαν, οὔτε τοὺς ἀνέμους, οὔτε τὴν ὀμίχλην, οὔτε τοὺς ἀκτωροὺς. Δὲν λανθάνομαι· ἐὰν δὲν εἶναι ἡ θάλασσα, εἶναι βέβαια τὰ μακρὰ κοπία του τὰ ὁποῖα ἀκούω.

Ἡ γυνὴ σηκωθείτα ἠτένισεν ἀγωνιώσας τὴν θάλασσαν.

— Ὀνειρεύεσαι, τυφλὲ, δὲν βλέπω τίποτε.

Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ εἰς μάτην ἐπροσπάθησα νὰ ἴδω εἰς τὴν τρικυμώδη θάλασσαν τὸ πλοῖόν μετὰ μικρὸν ὅμως διέκρινε ποτὲ μὲν εἰς τὴν βᾶξιν τῶν ὑψηλῶν κυμάτων, ποτὲ δὲ εἰς τὴν ἄβυσσον αὐτῶν, μαύρην στιγμὴν πλησιάζουσαν πρὸς ἡμᾶς. Ἀτρόμητος καὶ σὴς θὰ ἦτο ὁ τολμήσας νὰ διασχίσῃ τὸν κόλπον ἐν καιρῷ τοιαύτης νυκτὸς, καὶ σημαντικὴ θὰ ἦτον ἡ ἀγρία δι' ἡν ἤρχετο. Παρηκολούθησα ἐναγωνίως τὰς κινήσεις τῆς λέμβου, ἀλλ' αἱ δύο μακροὶ κῶπαί του, ὡς ἄλ-

λαι πτέρυγες έσωζαν αυτό από τους κινδύνους. Ένώ δέ έφοβούμην μή βρωθή εις τόν αιγιαλόν και συντριφθῆ, αυτός έστράφη επιτηδείως και εισήλθεν άκινδύνως εις όρμίσκον.

Και άποβάς τις μεσαίου άναστήματος, φορβόν πῖλον ταταρικόν εκ δέρματος προβάτου, ένευσε προς την γυναίκα και τόν τυφλόν, ότινες έσπευσαν να τόν συνδράμωσιν όπως έκφορτίση την λέμβον. Το φορτίον δέ μοι έφάνη τόσο πολύ, ώστε και νῦν έτι άπορώ πῶς τόσο μικρά λέμβος άντέστη εις την τρικυμίαν. Και οι τρεις άνεσήκωσαν εις τόν όμόν των από έν δέμα, και άνεχώρησαν. Έγώ δέ επανήλθα εις την καλύβην μου, έχων τόν νοῦν εις ό,τι είδα, και άνυπόμονος άναμένων την αύγήν.

Ο Κοζάκος μου ήπόρησεν ότε τὸ πρῶτὸ μὲ εἶδεν ένδεδυμένον· αλλά δέν είπα τόν λόγον. Έλθών εις τὸ παράθυρον εἰσαύμαζα τὴν ωραιότητα τοῦ γαληνοῦ οὐρανοῦ, διασχιζομένου από μικρά σύννεφα, τὴν άπέναντι παραλίαν τῆς Κριμαίας εκτεινομένην ως γραμμὴν λειρίων και τόν φάρον αὐτῆς. Μετὰ ταῦτα μετέβην εις τὸ φρούριον όπως μάθω από τόν φρούραρχον πότε θ' άναχωρήσω εις Γελεντζίκ.

Άλλ' οἰμοί! ὁ φρούραρχος δέν ήξευρέ τι θετικόν. Εκ τῶν πλοίων όσα είδα εις τόν λιμένα τὰ μὲν ήσαν άκρωτοί, τὰ δέ μόλις ήρχίζαν να φορτώνωσιν.

— Ίσως τὸ ταχυδρομικόν πλοῖον φθάσει έντός τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, μοι είπεν ὁ φρούραρχος· τότε βλέπομεν.

Επανελθὼν δυσαρεστημένος άπήνησα εις τὴν θύραν μου τόν κοζάκον μου, όστις μὲ ήθος έντρομον είπε:

— Κακὰ πηγαίνει, Κ. λοχαγέ.

— Ναί, ναί, άπεκρίθην, ὁ Θεός τὸ ήξεύρει πότε θ' άναχωρήσωμεν.

Ὁ τρώμος τοῦ στρατιώτου έγένητο διπλοῦς· και κλίνας τὴν κεφαλὴν μοι είπεν:

— Ἡ καλύβη αὐτὴ δέν είναι καθαρά· άπήνησα σήμεραν ένα κοζάκον τόν όποιον γνωρίζω· και όταν τόν είπα ότι καθήμεθα εἰδῶ:

— Ἄ! άνεκραξεν· ἡ καλύβη εκείνη δέν είναι καθαρά· έχει κακοὺς οἰκοκυραίους.

Και τρώντι, τί είναι εκείνος ὁ στραβός, ὁ όποιος χωρὶς να βλέπη πηγαίνει παντοῦ, εις τὴν άγοράν, εις τὴν θάλασσαν, εις τὸ χωρίον;

— Εἶδες τοῦλάχιστον τὴν οἰκοκυράν; ήρώτησα.

— Ἦλθε μία γραία μὲ τὴν κόρην της.

— Τί κόρην; μὲ είπαν ότι δέν έχει κόρην.

— Ὁ Θεός τὸ εἰξεύρει τί είναι. . . Ἡ γραία τώρα κάθεται εις τὴν καλύβην.

Εἰσελθὼν δέ εις αὐτὴν ήώρα τὴν γραίαν εἰτοιμάζουσαν τὸ γεῦμα της, τὸ όποιον εἰσείνετο άκοιτά κελόν· δακρύς όμως τῆ ώμίλησα μοι άπεκρίθη πάν-

τοτε ότι ήτο κωφή. Τί να κάμω;

Έστράφη προς τόν τυφλόν, ὁ όποιος κόπτων παρὰ τὴν έστίαν ξύλα έβρίπτε εις αὐτὴν.

— Και σὺ, στραβοούλιακα, είπα σύρον τὸ όπιον του, ποῦ έτρεχες τὴν νύκτα μ' εκείνο τὸ μεγάλο δέμα;

Τὸ δὲ παιδίον κλαίον άπεκρίθη:

— Ποῦ έτρεχα; . . . πούποτε! . . . Μὲ δέμα! . . . τί δέμα;

Τὴν φορὰν ταύτην ἡ γραία ήκουσε, και ήρχισε να ψιθυρίζη λέγουσα:

— Τί παραμύθια! . . . τί τὸ πειράζεις τὸ ταλαίπωρον; τί σ' έκαμει;

Και εἰσήλθα απόφασιν έχων ν' άνακαλύψω τὸ μυστήριον.

Περιτυλιχθεὶς μὲ τὸν μαυδύαν μου εκάθησα εις μεγάλον λίθον κείμενον παρὰ τὴν καλύβην, και έβλεπα τὴν θάλασσαν ταρασσομένην έτι από τὴν τρικυμίαν τῆς νυκτός. Ὁ μονότονος κρότος τῆς ώμοιάζε πόλιν κοιμωμένην, και μὲ άνευθύμιζε τὰ πρῶτα έτη μου ότε ήμην εις τὴν παγωμένην μητρόπολιν μας. Πολλὴ ώρα παρήλλο μεταξὺ τοιούτων όνειρῶν άλλ' αἰφνης ήκουσα φωνὴν γυναικὸς λεπτὴν και θαλεράν, ψάλλουσαν παρ' ἐμὲ . . . πλὴν ποῦ ήτο; . . . ὁ ήχος ήτο μελωδικός, ποτὲ μὲν μελαγχολικός και άργός, ποτὲ δὲ ζωηρός και ταχύς. Παρατηρῶ καλά περὶ ἐμὲ, άλλ' ἡ φωνὴ φαίνεται καταβαίνουσα εἰς οὐρανοῦ· ύψώσας δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς βλέπω εις τὴν στέγην τῆς καλύβης νέαν, βαδδωτὸν φέρουσαν ένδυμα, και τὴν κόμην έχουσαν λιτὴν και παραφερομένην από τόν άνερον. Τὴν χεῖρα έχουσα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν όπως προφυλάξῃ αὐτοὺς από τὴν λάμψιν τοῦ ήλιου έβλεπε προς τὸ πέλαγος, ποτὲ μὲν γελῶσα και ὀμλουσα καθ' εαυτὴν, ποτὲ δὲ ψάλλουσα. Ἰδοὺ τὸ ξσμα της, τὸ όποιον έμεινεν έντετυπωμένον εις τὴν μνήμην μου:

«Ὅταν τὰ πλοῖα, τὰ πλοῖα μὲ τὰ λευκὰ παντὰ, τρέχουν εις πέλαγος»

«Και μεταξὺ αὐτῶν κυμαίνεται ἡ βαρκοῦλά μου, ἡ βαρκοῦλί μου μὲ τὰ δύο της παντὰ,

«Μόλις άρχίσῃ ἡ τρικυμία τὰ παιδιὰ πλοῖα ά- [ροῖουν

τὰ πτερά των και σκορπίζονται εις τὸ πέλαγος,

«Τότε ἐγὼ παρακαλῶ τὴν θάλασσαν και λέγω

«Μὴν εγγίξης, κακὴ θάλασσα, τὴν βαρκοῦλάν μου,

«Ἡ βαρκοῦλά μου φέρει πολὺτιμα πράγματα, και τὴν κυβερνῆ χέρι τολμηρὸν μεταξὺ τοῦ σκότους τῆς νυκτός».

Μοι έφάνη ότι τὴν αὐτὴν φωνὴν εἶχ' άκούσει και τὴν παρελθούσαν νύκτα. Εσκέφθην καλῶς, και ότε έτρεψα εκ νέου τοὺς ὀφθαλμοὺς προς τὴν στέγην, ἡ νέα δέν ήτο πλέον εκεί. Διέβη αἰφνης εμπροσθέν μου τρα-

γωδοῦσα και κροταλοῦσα τοὺς δακτύλους της. Μετ' ὀλίγον τὴν ήκουσα συνομιλοῦσαν μὲ τὴν γραίαν· και αὐτὴ μὲν ώργίζετο, εκείνη δ' έγέλα. Ἡ νέα ήθέλησε μετὰ ταῦτα να επανέλθῃ εις τὴν θέσιν της· ένῳ δὲ διήρχετο μὲ ήτένιστε καλῶς ως αν ήπόρει ότι ήμην ἐκεῖ, και στραφεῖσα ἀδικρόφως διευθύνθη προς τόν λιμένα. Έγώ δ' ένόησα ότι εἶχε τι κατὰ νοῦν, διότι περιήρχετο μέχρις εσπέρας εις τὴν καλύβην μου ψάλλουσα και χορεύουσα. Ὅτε προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς της εις τοὺς εδικούς μου, τὸ βλέμμα της ήτο τοσοῦτον δξὺ και πικροῦργον και εἶχε τοσαύτην δύναμιν μαγνητικὴν, όστ' ένόμιζα ότι άνέμεναν άπόκρισιν. Άλλά μόλις ήθέλησα να ὀμιλήτω, και αὐτὴ έφυγε μειδιῶσα.

Ποτὲ μου δέν εἶχα ιδεῖ γυναίκα ὀμοιάζουσαν αὐτὴν. Ναί μὲν δέν ήτο ὡραία, άλλ' ἐγὼ έχω προλήψεις περὶ τοῦ κάλλους τῶν γυναικῶν· ήτο από γένος . . . τὸ γένος είναι άνεκτίμητον διὰ τὰς γυναίκας όπως και διὰ τ' ἄλογα.

Τὸ γένος φαίνεται πρὸ πάντων από τὸ βάδισμα, τὰς χεῖρας και τοὺς πόδας· και ἡ ρὶς έχει μεγίστην σημασίαν. Σπανιώτερον εὑρίσκεισιν καλὴν ρίνα εις τὴν Ῥωσσίαν παρὰ μικρὸν πόδα. Ἡ νέα δέν εφείνετο μεγαλειτέρα τῶν δεκαοκτῶ χρόνων. Ἡ σπανιωτάτη χάρις τοῦ άναστήματος και τῆς κεφαλῆς της, ἡ μακρὰ και ξανθὴ κόμη της, μάστιχα δὲ ἡ ὡραία και τακτικὴ ρὶς μὲ εμάγουσαν. Ἄν και τὸ βλέμμα της ήτο ὀπωσοῦν άγριον και φιλόποπτον, αν και τὸ μειδίαμά της εδεικνυεν ύπουλότητα, τοσαύτη όμως ήτο ἡ πρόληψίς μου, ώστε διὰ μόνην τὴν ωραιότητα της ρίνος της άνετρέπη ἡ κεφαλὴ μου.

Πρὸς τὸ εσπέρας εστάθην παρὰ τὴν θύραν και έλαθν μετ' αὐτῆς τὴν έπομένην συνομιλίαν.

— Εἶπέ με, κακοκόριτσο, τί έκαμνες σήμεραν εις τὴν στέγην;

— Έβλεπα από ποῦ εφύσα ὁ άνεμος.

— Και διὰ τί;

— Διότι φέρει εὐτυχίαν.

— Και επροσκαλοῦσες τὴν εὐτυχίαν μὲ τὸ τραγοῦδί σου;

— Ὅταν δέν εἴμεθα καλῆτερα εἴμεθα χειρότερα· από τὴν εὐτυχίαν εις τὴν δυστυχίαν τὸ διάστημα δέν είναι πολύ.

— Ποῖος σ' έμαθε να τραγουδῆς;

— Κανείς· συλλογίζομαι και τραγουδῶ· όποιος μὲ άκούει μ' έννοε· όποιος όμως δέν πρέπει να μὲ άκούη, δέν μ' έννοεῖ.

— Και πῶς ὀνομάζεσαι;

— Εκείνος ὅπου μὲ εθάπτισε τὸ ήξεύρει.

— Και ποῖος σ' εθάπτισε;

— Τί ήξεύρω.

— Εἶσαι πονηρολογημένη· ἐγὼ όμως ήξεύρω κατὰ τί διὰ σέ.

Ἡ δὲ νέα χωρὶς ν' άλλάζῃ φυσιογνωμίαν έμεινεν άτάραχος· ως να μὴ εἶχα ὀμιλήσει εις αὐτὴν.

— Έμαθα, είπα, ότι χθὲς τὴν νύκτα ὑπήγεσ εις τόν αιγιαλόν.

Και διηγήθην ό,τι είδα τὴν νύκτα ελπίζων ότι ὅα ταραχθῆ αὐτὴ όμως· εἰσεκαρδίσθη γελῶσα, και είπεν:

— Ναί μὲν εἶδες πολλὰ, ὀλίγα όμως ήξεύρεις· άλλὰ και ὅσα ήξεύρεις σὲ συμβουλεύω να τὰ φυλάξης μυστικά.

— Εάν εἰς εναντίας μὲ ήρχετο ὄρεξις να τὰ άναφέρωεις τόν φρούραρχον.

Ταῦτα λέγων εἶχα τὸ ήθος σοβαρὸν, και αὐστηρὸν μάλλιστα. Ἡ νέα άνεσκήρτησε, και ως πτηνὴν διωχθὲν από τὸ δένδρον ὅπου κάθηται έφυγε τραγωδοῦσα. Μετὰ ταῦτα ένόησα ότι τὰ τελευταῖά μου λόγια ήσαν άτοπα.

Τὴν νύκτα διέταξα τόν κοζάκον μου να ετοιμάσῃ τέτον, ήναψα τὸ κηρίον μου και εκάθησα καπνίζων. Εἶχα δὲ τελειώσει τὸ δεύτερον ποτήριον τοῦ τέτου, ότε ήκουσα ὀπισθὲν μου λεπτόν τρίξιμον ένδύματα και βήματα, και στραφεὶς είδα τὴν ὡραίαν ναιάδα. Εκάθησεν άντικρὸ μου ήσύχως και χωρὶς να προφέρῃ λέξιν, προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς της ἐπ' ἐμὲ, και τὸ βλέμμα της μοι έφάνη λιγυρώτατον. Εφείνετο ότι επερίμενεν άπόκρισιν· ήμην όμως τοσοῦτον τεταραγμένος ώστε εσιώπησα. Τὸ κάτωτρον πρόσωπόν της παρίστα τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς της· ἡ δεξιὰ της επλανατο ασκόπως εις τὴν τράπεζαν, και ως παρετήρησα, έτρεμε· και ποτὲ μὲν τὸ στήθος της εζωγκοῦτο διαίως, ποτὲ δὲ εφείνετο ότι δέν άνέπνευεν. Εἶχα άρχίσει να βαρύνωμαι τὴν κομοδίαν αὐτὴν και ήτοιμαζόμην να προκαλέσω τὴν καταστροφήν της διὰ τρόπου πεζοτάτου, ήτοι προσφέρων αὐτῇ τέτον, ότε αναπηδήσασα προς ἐμὲ, μ' ένηγκαλίσθη και επέθεσεν εις τὸ στόμα μου φίλημα, φίλημα φλογερόν. Οἱ ὀφθαλμοί μου εσκοτίσθησαν, ἡ κεφαλὴ μου έγύρισε, και τὴν περιέσφιξα μὲ τοὺς βραχίονάς μου· άλλ' αὐτὴ ως ὄφιν εγλύστρισεν από τὰς άγκάλας μου και μοι είπε μὲ φωνὴν χαμηλήν:

— Ἀπόψε, όταν ὄλοι ὅα κοιμηθοῦν, εἶλα εις τόν αιγιαλόν.

Και ως αστραπὴ έφυγεν από τὴν καλύβην· φεύγουσα δὲ άνέτρεψε τὴν προχόδα και εθεσε τὸ κηρίον.

— Ἡ διαβολοκόρη! άνεκραξεν ὁ κοζάκος μου, όστις εζαπλωθεὶς εις τὸ άχυρόστρωμα, ήλιψε να θερμανθῆ πίνων τέτον.

Μετὰ δύο ώρας, ότε σιωπῆ επεκράτη πανταχοῦ, εζόπνισα τόν κοζάκον και είπα:

— Ἄν άκούσης πιστολίαν, τρέξε εις τὸ παραθύλασσιον.

Ὁ δὲ κοζάκος ἀνοίξας καλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπεκρίθη.

— Πολλὰ καλὰ, λοχαγέ.

Ἐγὼ δὲ ἐμβαλὼν πιστόλιον εἰς τὴν ζώνην ἀνεχώρησα. Ἡ νέα μ' ἐπερίμενον ἄνω τῆς στενωποῦ, ἐνδυμα φέρουσα ἐλαφρόν.

— Ἀκολούθησέ με, μοι εἶπε λαβοῦσα τὴν χεῖρά μου.

Καὶ κατέβημεν.

Ἀπαρὼ πῶς δὲν ἔπαισα μυριάκις. Ὅτε δὲ ἐφθάσαμεν πλησίον τῆς θαλάσσης, ἐστράφημεν πρὸς δεξιάν, καὶ ἠκολουθήσαμεν τὸν αὐτὸν δρόμον τὸν ὁποῖον διέτρεξε καὶ ὁ τυφλὸς τὴν παρελθούσαν νύκτα. Ἡ σελήνη δὲν εἶχεν ἀνατεῖλει εἰσέτι, καὶ δύο μικροὶ ἀστέραι, ὡς φάροι φαινοί, ἔλαμπαν εἰς ὄλον τὸν οὐρανόν. Τὰ κύματα συνετρίβοντο μετὰ πατάγου εἰς τοὺς βράχους, καὶ ἀνύψουν τὴν μόνην λέμβον ἣτις ἦτο ἐκεῖ.

— Ἄς ἐμβῶμεν εἰς αὐτὴν μοι εἶπεν ἡ σύντροφός μου.

Ὁμολογῶ ὅτι ἐδίσταξα, διότι ποτέ μου δὲν ἠγάπησα τὰς κατὰ θάλασσαν περιουσίας· ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον καιρὸς ἀπιστολογησέως. Ἐπέβη πρώτη ἡ νέα, τὴν παρεκλούθησα, καὶ εὐρισκόμην ἐτι ἀπορῶν ὅτε ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὸ πέλαγος.

— Τί σημαίνει αὐτό; ἠρώτησα ὀργισμένος.

— Σημαίνει ὅτι σὲ ἀγαπῶ, ἀπεκρίθη βιάσασά με νὰ καθήσω καὶ ἐναγκαλισθεῖσά με μὲ τοὺς δύο βραχιονιάς τῆς. Ἔθετο δὲ καὶ τὴν παρεῖάν τῆς ἐπὶ τῆς παρεῖός μου, καὶ ἡ πυρίνη πνοή τῆς κατέφλεγε τὸ πρόσωπόν μου. Ἀίφνης ἤκουσά τι περὶν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ παρατηρήσας τὴν ζώην μου εἶδα ὅτι τὸ πιστόλιόν μου δὲν ὑπῆρχε πλέον! Τότε τρομερὰ ὑπαψία μὲ ἐκυρίευσεν ὄλον μου τὸ αἶμα ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν. Παρατηρῶ καὶ βλέπω ὅτι εἴμεθα πλέον τῶν ἑκατὸν βημάτων μακρὰν τοῦ αἰγιαλοῦ καὶ δὲν ἤξευρα νὰ κολυμβῶ! Προσπαθῶ νὰ τὴν μακρύνω ἀπὸ πλησίον μου, αὐτὴ ὅμως ἔχει μόνον δὲν μὲ ἀφίνει, ἀλλὰ ἀγωνίζεται νὰ μὲ ῥίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Συνέστη λοιπὸν πάλιν φοβερά ἡ ἀγανάκτησις μοι ἐδίδο δυνάμεις· ἀλλ' ἡ ἀντίπαλος ἦτο πολὺ πλέον ἐμοῦ εὐκίνητος.

— Τί θέλεις; ἀνέκραξα ἐπὶ τέλους συσφιγξας τὰς μικρὰς χεῖράς τῆς μὲ τὰς ἰδικὰς μου· οἱ δάκτυλοί τῆς ἐτριζαν, καὶ ὁμοιῶς οὔτε λέξις ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ στόμα τῆς.

— Εἶδες, ἀπεκρίθη, καὶ ὅα προδώσης.

Καὶ καταβλοῦσα μέγαν ἀγῶνα μ' ἐβρίψεν εἰς τὸ χεῖλος τῆς λέμβου, ἐκτὸς τῆς ὁποίας εὐρισκόμεθα καὶ οἱ δύο μέχρι τῆς ζώνης· αὐτὴ ἦτο ἄνω ἐμοῦ ἡ κόμη τῆς ἤγγιζε τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ ὥρα ἦτο κρισιμωτάτη. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐξήριξα μὲ δύναιμι τὸν δεξιόν

μου πόδα εἰς τὸ κύτος τῆς λέμβου, ἤρπασα τὴν κόμην τῆς καὶ διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς ἐσφιγξα τὸν λαυμόν τῆς, καὶ τὴν ἐβρίψα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ κεφαλὴ τῆς ἐφάνη δις μεταξύ τοῦ ἀφροῦ, καὶ μετὰ ταῦτα δὲν εἶδα πλέον οὐδέν.

Εὐρῶν εἰς τὸ κύτος τῆς λέμβου τεμάχιον κώπης, κατώρθωσα νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν ἀκτὴν. Ἐνῶ δὲ ἔδεν τὴν λέμβον ἔστρεψα κατὰ τύχην τὸ βλέμμα μου, καὶ εἶδα λαμπούσης τῆς σελήνης λευκὸν ἀνθρώπον καθήμενον παρὰ τὴν θάλασσαν. Περιέργειαν δ' ἔσχον νὰ ἴδω τί ἦτο, διέβην ἔρπων μετὰ τῶν ὑψηλῶν χόρτων, καὶ ἦλθα εἰς βράχον ἀνασηκώσας δὲ τὴν κεφαλὴν ἐθαύμαυσα καὶ ἐχάρην ἐν ταυτῷ ὅτι ὁ λευκὸς ἄνθρωπος ἦτο ἡ νέα ἀντίπαλός μου, στραγγίζουσα τὴν μακρὰν κόμην τῆς. Μετ' ὀλίγον ἐφάνη λέμβος ταχέως ἐρχομένη, ἀφ' ἧς ἀπέβη τις φέρων τατάρου πῖλον· μακρὰ μάχαιρα ἐκόσμηε τὴν ζώην του.

— Γιάγκο, εἶπεν ἡ νέα, ἐχαθῆκαμεν.

Καὶ συνωμίλησαν, ἀλλὰ τοσοῦτον ταπεινὰ ὥστε δὲν ἤκουσα τίποτε.

— Ποῦ εἶναι ὁ τυφλός; ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους ὁ Γιάγκος.

— Κάπου τὸν ἔστειλα.

Μετὰ μικρὸν ἦλθε καὶ ὁ τυφλὸς βαστάζων σάκον, τὸν ὁποῖον ἀπέθετο εἰς τὴν λέμβον.

— Ἄκουσε, τυφλὲ, εἶπεν ὁ Γιάγκος· νὰ φυλάξῃς καλὰ τὸν τόπον τὸν ὁποῖον ἤξεύρεις... ἔχει πολυτίμους πραγματείας... Εἶπέ ἐκαί... (δὲν ἤκουσα τὸ ὄνομα) ὅτι δὲν εἶσαι πλέον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου· ἡ δουλειὰ πάγει κακὰ καὶ δὲν ὀκ μ' ἐξαναῖδη πλέον. Ἡ τέχνη εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ ὀκ ζήτησώ ἀλλήν· αὐτὸς ἄς εὕρῃ ἄλλον ἄνθρωπον. Εἶπέ τον ὅτι ἂν ἐπλήρωσε καλῆτερα τοὺς κόπους μου δὲν ὀκ τὸν ἄφιναι. Ὅσον δι' ἐμὲ, οἱ δρόμοι ὄλοι εἶναι ἀνοικτοί, ὅπου φυσᾷ ἄνεμος καὶ μουρμουρίζει θάλασσα.

Μετὰ μικρὸν δὲ ἐξηκολούθησε·

— Ὅα ἔλθῃ καὶ αὐτὴ μαζὶ μου, δὲν ἔμπορεῖ πλέον νὰ μείνῃ ἐδῶ. Εἶπέ εἰς τὴν γρατάν ὅτι εἶναι καιρὸς ν' ἀποθάνῃ, ὅτι ἔζησε πολὺ καὶ ὅτι δὲν ὀκ μὰς ἰδῆ πλέον.

— Κ' ἐγὼ; ἠρώτησε μὲ μικρὸν τόνον φωνῆς ὁ τυφλός.

— Σὺ; τί νὰ σὲ κάμω;

Ἐνῶ ταῦτα ἐλέγοντο ἡ νέα ἐπέβη εἰς τὴν λέμβον, καὶ ἔκαμε νεῦμα εἰς τὸν σύντροφόν τῆς, ὅστις ἐδῶκε τι εἰς τὸν τυφλὸν εἰπῶν·

— Ἴδου ν' ἀγοράσῃς ἓνα κολουῖρι.

— Μόνον τόσον! ἀνεφώνησεν ὁ τυφλός.

Ὁ Γιάγκος ἐβρίψε καὶ ἄλλο νόμισμα τὸ ὁποῖον ἐκρότησεν εἰς τὴν ἀκτὴν, καὶ ἀνοίξας τὸ ἱστίον ἐμακρύνθη εἰς τὸ πέλαγος. Ἐγὼ δὲ σταθεῖς παρεκλού-

θησα ἐπὶ πολὺ διὰ τοῦ θλέμματος τὴν λέμβον σχίζουσαν τὴν θάλασσαν, καὶ ἤκουα τὸν τυφλὸν κλαίοντα· ἀλλὰ καὶ ἐλυπήθην διὰ τί ἡ τύχη μ' ἔφερε μεταξύ τῶν τριῶν ἐκείνων λαθροπόρων;

Ἐτάραξα τὴν ἡσυχίαν των!

Ὅτε ἐπέστρεψα εἰς τὴν καλύβην, τὸ κηρίον ἔκαιεν ἀκόμη, καὶ ὁ κοζάκος λησμονήσας τὴν διαταγὴν μου ἐβρόγγαζεν. Εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν μου εἶδα ὅτι καὶ τὰ σκεῦη, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὸ ἐγγχειρίδιόν μου, ὄλα εἶχαν γενῆ ἄφαντα· καὶ τότε ἐνόησα τι ἔφερον ὑπὸ τὴν μασχάλην ὁ τυφλός.

Τὴν δὲ προῖκν ἀνεχώρησα ἀφ' οὗ μ' ἔκλεψε παιδίον δεκατετραετὲς καὶ παρ' ὀλίγον μ' ἐπιγεγε κόρη δεκαοκτῶ ἐτῶν· τί δὲ ἀπέγεινεν ὁ τυφλός καὶ ἡ γρατὰ; Καὶ τί μέλει εἰς ἀξιωματικὸν νέον, μὴ ἔχοντα οἰκογένειαν καὶ ἀμέριμον;

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΑΜΑΝΗΣ.

ΑΠΟΔΗΜΗΤΟΥ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 297 καὶ 298.)

Τὴν βαρύτερον τοῦ Χαβιροχάνου βοήθην διακόπτει συνεχῶς ἄλλη, διαβατικὴ μὲν ἀλλὰ φρικαλέα καὶ ἐπώδυνη. Ῥωμαεῖο ἄνδρες ἡμίγυμνοι, φέροντες ἐπ' ὄμων ἀντλίαν καὶ συνοδευόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἄλλων ἐπίσης ἡμιγύμων καὶ βωμολέων, τρέχουσι ἀκάθεκτοι πρὸς τὴν παρακειμένην μακρὰν γέφυραν καὶ ῥηγγύουσι φωνὰς ἀγρίας καὶ ἀληθῶς οὐρανομήκεις. Οὐαὶ τῷ ταλαιπώρῳ ἐκείνῳ ὅστις κωφὸς ὢν ἢ βραδυκίνητος δὲν προφθάσει νὰ μακρυνθῇ ἀπὸ τοῦ δρόμου τῶν ἀντλιοφόρων! Ἀνατρέπεται ἐν ῥῆπῃ ὀφθαλμοῦ καὶ καταπατεῖται, καὶ πολλὰκις ἀντὶ τῆς πλατείας καὶ εὐρυχώρου γεφύρας τοῦ Καράκιοι, καταδικάζεται νὰ διαβῇ τὴν στενὴν καὶ ἐπικίνδυνον τοῦ Ἀλσιράτ. Οἱ κορῶσαντες οὗτοι ἀπέρχονται εἰς τόπον κινδύνου. Ἐπειδὴ δὲ ἐκάστη συνοικία ἔχουσα ἰδίαν ἀντλίαν ὀφείλει κατὰ πάσαν ἐκρηξίν πυρκαϊᾶς νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀπόσβεσιν αὐτῆς, αἱ φάλαγγες τῶν ἀντλιοφόρων ὁρμῶσιν ἀλλεπάλληλοι μία κατόπι τῆς ἄλλης καὶ συμπυκνοῦνται αἱ κορυφαί. Ἐνίοτε οἱ ἐπόμενοι, πλέον τῶν πρώτων ταχύποδες, ὑπερβαίνουσι τοὺς προηγουμένους, οὗτοι δὲ λησμονοῦντες τὴν πυρκαϊᾶν καταθέτουσι τὴν ἀντλίαν καὶ ἐπιπίπτουσι λαῦροι κατὰ τῶν τολμητιῶν. Ἡ συμπλοκὴ καταντᾷ πολλὰκις σοβαρὰ καὶ αἷμα βάπτει τὸ ἔδαφος, ἐνῶ τὸ πῦρ καίει καὶ καταναλίσκει ἀκόλυτον. Συμβαίνουσι δὲ ταῦτα συνεχῶς, διότι ἀδιάκοποι σχεδὸν λυμαινόνται τὴν πόλιν αἱ πυρκαϊαί. Ἐν διαστήματι πεντήκοντα ἡμερῶν εἴκοσι πε-

ρίπου ἐξεβράγησαν, ἐξ ὧν αἱ δύο ἀπετέφρωσαν ἑκατοντάδας ἐργαστηρίων καὶ οἰκιῶν.

Ἀπὸ τῶν χρόνων ἐτι τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων αἱ πυρκαϊαὶ μαστιζοῦσιν, ὡς ἄλλη νόσος ἐνδημικὴ, πὴν βασιλίδα τῶν πόλεων. Ὁ Ζωναρᾶς καὶ ὁ Κεδρηνὸς διηγοῦνται τινὰς ἐκ τῶν θλιωτέρων. Ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου, λέγει ὁ δεῦτερος τῶν ἱστορικῶν τούτων, «γέγονεν ἐμπρησμός ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ νεωρίου καὶ φθίσας ἕως τοῦ ἀγίου Θωμᾶ τῶν Ἀμάνων». Ἐπειδὴ δὲ, ὡς φαίνεται, δὲν εἶχον τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀντλίας, μετεχειρίζοντο ἀντὶ τούτων δεήσεις καὶ εὐχὰς, τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια ἀπέβαινεν ἐνίοτε δραστηριώτερα καὶ τοῦ ὕδατος, ὡς συνέβη κατὰ τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐμπρησμόν. «Μαρκιανὸς, ὁ οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, προστίθισεν ὁ Κεδρηνὸς, τὸν καιρὸν κτίσας τῆς ἀγίας ἀναστάσεως, ἐτι νέον ἔντα τούτου τοῦ ἐμπρησμοῦ διεσώσατο, ἀνελθὼν εἰς τὸ κέραμιον μετὰ εὐαγγελίου καὶ θυμιατοῦ καὶ τὸν Θεὸν δάκρυσιν ἐξίλευσάμενος». Καὶ ἐσώθη μὲν ὁ καιρὸς «πολλὰ ὅμως ἄλλα περιφανῆ καὶ διαφέροντα κατελυμήνατο τὸ πῦρ, οἶον στοὰς ἐμβόλων, ἀγορὰς καὶ οἰκίσεις ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης (!)».

Αἱ πυρκαϊαὶ αὗται, αἱ καταστρέφουσαι τοὺς ἰδιώτας ἀποβαίνουσι ἀπὸ τινος εὐεργετικαὶ πρὸς τὸ δημόσιον, διότι αἱ νέαι ὀδοὶ χαράσσονται καὶ εὐθύτεραι καὶ πλατύτεραι καὶ αἱ οἰκίαι ἀνοικοδομοῦνται ὑψηλότεραι. Εἶχεν ἄρα δίκαιον ὁ ποιητὴς εἰπῶν πρὸ μιᾶς καὶ ἐπέκεινα ἑκατονταετηρίδος διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ταῦτα·

- «Ὡς φοινῆς εἶσαι θαυμαστή, σταῖς φλόγας κινδυνεύεις
«Καίεσαι σταῖς πυρκαϊαῖς καὶ ξαναζωντανεύεις,
«Ἀπὸ τῆς στάκταις σου ζεσταῖς, μὰ νέα εὐμορφία
«Βγαίνει, ξαναστολιζέσαι, ποδὸν' ὀσῆμα κ' ἀπορία» (*).

Ἀλλὰ καὶ πολλὰι συνοικίαι διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν κατοίκων, τῶν Τούρκων μάλιστα, μένουσι ἔρημοι. Πῶς ἡ ἀγία Σοφία, περὶ ἣν πολλὰκις ἐξερᾶν τὸ πῦρ, καὶ αἱ περὶ τὴν ὁποίαν καθόραται καὶ ζυλοπαγεῖς οἰκίαι καταβρέουσι ὑπὸ τῆς παλαιότητος, πῶς λέγω ἐσώθη ἀβλαβῆς; Ἐσεβιάσθησαν τάχα αἱ φλόγες τὸ ἱερὸν σύμβολον τῆς πανελληνίου ἐνότητος;

Περὶ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου τούτου ναοῦ, πολλοὶ πολλὰ ἔγραψαν, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡμαρτημένα κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀπὸ τῆς Δύσεως περιηγητῶν. Ἀστυτότερα δὲ πάντων φαίνονται ὅσα περὶ τῶν πυλῶν αὐτοῦ λέγει ὁ φιλέλληνας Henri Mathieu ὅστις ἐπεσεφθῆ αὐτὴν, ὡς βεβαιῶν, τὸ 1854 ἔτος. «Il communique, λέγει, avec l'interieur par neuf portes, dont les battans sont en bois peint

(*) Γ. Κεδρηνὸς σύνοψ. ἱστορ. σελ. 610 ἐκδ. Βόννης.
(*) Βοσπορομαχία κτλ, ὑπὸ Σενιάρ. Μοιράς κλ. Ἐνετίησι 1792 ἐκδ. Β'.

et non en bronze comme l'ont affirmé quelques voyageurs » (1). Αλλ' όμως αὐτοὶ αὐτοὶ, αἱ πολλὰ εἶδον καὶ ἐψηλάφησα μάστιγα μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Γάλλου ἱστορικοῦ, εἶναι ἐξ ὀρειχάλκου, ἐφ' οὗ φαίνονται ἐντετριμμένα καὶ σημεῖα σταυροῦ (2).

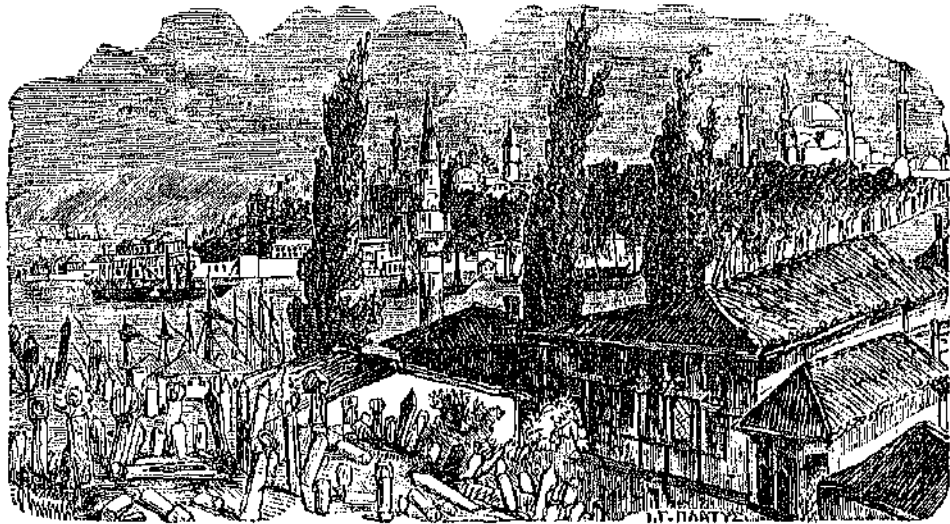
Περὶ ἐργοὶ τῶντι εἶναι οἱ ξένοι κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Γεωμένος ποτε μετὰ τοῦ ἀειποθήτου Ἀριστέιδου Παλαιολόγου εἰς τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ ξενοδοχεῖον Βυζάντιον, ἤκουσα περιχρῶσον τῆς Τουρκίας στρατηγὸν Γάλλον τὸ γένος, ἀποδίδοντα ἰσοφραντικῶς εἰς Σαλεμάνην τὸν μεγαλοπρεπῆ, ἔργα Βασιζήτου τοῦ Ἀστραπαίου. Καὶ ἐνθ' ἡμεῖς ἐμειδιῶμεν, οἱ παρακλιθήμενοι ξένοι διπλωμάται ἠκροάζοντο κεχρυσότες καὶ Ουκράζοντες ἴσως τὴν ἱστορικὴν δεινότητα τοῦ στρατηγῶ!

Τὴν Ἀγίαν Σοφίαν, ὡς ὑπάρξασαν πάλαι χριστιανῶν σκῆνωμα, δὲν πολυχαμπῶσιν οἱ Τούρκοι τὴν

γουμένων καὶ ἐπομένων πολλῶν, εἰς τὸν πρὸ τῶν βυζαντινῶν ἀνακτόρων μέγαν περίβολον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συνωθεῖται ἔχλος περιέργων πολλῶν, εἰσελθόντες δυνάμει ἐγγράφου ἀδείας. Ἐκ δεξιῶν τῆς βασιλείου πύλης ἴσταντο, ἐντὸς εὐρέως θεωρείου ἐπίτηδες παρασκευασθέντος, οἱ ξένοι διπλωμάται φιλοφρονούμενοι ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τῶν πρέσβων Κ... μπέη, ξένου ὅμως καὶ αὐτοῦ κατὰ τε τὸ ἦθος, τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν συμπεριφορὰν τῶν Εὐρωπαίων διπλωματῶν.

Τὸ Σουλταν-Ἀχμέτ, τέμενος μεγαλοπρεπῆς, τοίχους ἔχον πολυτίμους λίθοις κεκοσμημένους, ἐκτίσθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΓ' ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ Ἀχμέτ τοῦ Α', συνεργασθέντος πολλὰκι καὶ αὐτοῦ, χάριν εὐλαθείας, μετὰ τῶν λοιπῶν οἰκοδόμων. Κεῖται δὲ εἰς τόπον ὅστις μετὰ τοῦ ἔλλου περιβάλλου ἀνῆκε πάλαι εἰς τὸ ἵπποδρόμιον.

Προηγῆθησαν δὲ τῆς συνοδείας τοῦ σουλτάνου ἀρ-

Βυζάντιον.

26 Μαΐου, ὅτε ἐπανηγυρίζετο τὸ Κοιμητῶν Μπαϊράμ, ὁ Σουλτάνος ἀπῆλθε κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ παρ' αὐτὴν τέμενος τοῦ Σουλταν-Ἀχμέτ. εἰς γνοιστὸν, δύο μόνον Ὀρησκευτικὰς ἐορτὰς καθιέρωσεν ὁ Μωάμεθ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μπαϊράμ. Ἡ μὲν πρώτη πανηγυρίζεται ἄμα μετὰ τὴν νηστείαν Ἰαμαζάν, ἡ δὲ δευτέρα, ἡ τῶν θυσιῶν καλουμένη, αὐτὴ ἐκείνη εἰς ἣν παρευρέθη, τελεῖται μετὰ ἐβδομηκοντα ἡμέρας. Λέγεται δὲ θυσιῶν ἐορτὴ διότι ἕκαστος Μουσουλμάνος ὀφείλει νὰ σφάζῃ κατ' αὐτὴν ἀρνίον ἢ κἀμηλον ἢ βοῦν, εἰς τιμὴν τοῦ δημιουργοῦ τοῦ παντός.

Ὁ Σουλτάνος, μεταβὰς ἀπὸ πρωΐας εἰς τὸ Σουλταν-Ἀχμέτ, ἦλθε μετὰ τὴν προσεχῆ ἔφιππος, προη-

(1) Henri Mathieu, la Turquie, et ses différents peuples tom. 2, σελ. 358, ἐκδ. Β'.

(2) Ὅρα καὶ Κωνσταντινάδα, ἐκδ. Β', σελ. 88.

νὰ δύο περίλευκα καὶ βαθύμαλλα, τὰ προωρισμένα εἰς ὀλοκαύτωμα, καὶ μετ' αὐτὰ ἵπποι γαῦροι καὶ καλλίτριχες πολυτίμα καὶ στιλπνὰ ἔχοντες τὰ ἐπίπτεια καὶ τὰ λοιπὰ φάλαρα. Ὁ σουλτάνος, εὐθαρσῶς καθήμενος ἐπὶ σφαιδάζοντος ἵππου, ἐφόρει μαῦρον μανδύαν καλύπτοντα καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἐφθασε πρὸ τοῦ θεωρείου τῶν ξένων ἔσπευε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξέριψεν ἐπ' αὐτοὺς ἀτανεὺς τὸ βλέμμα εἰς σημεῖον εὐνοίας καὶ τιμῆς. ἔχει δὲ καλὸν καὶ ἡγεμονικὸν τὸ ἦθος, καὶ λέγεται ἐπιχειρηματίας, ταλμηρὸς καὶ φίλος ἐνθερμὸς τῶν βελτιώσεων.

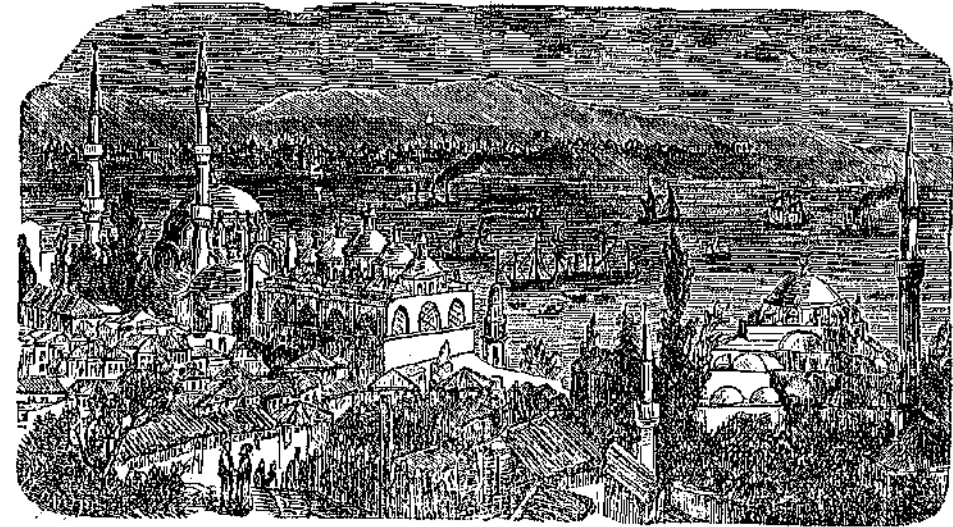
Καταβὰς εἰς τὰ ἀνάκτορα ἔσφαξε τὰ ἀρνία καὶ μετ' ὀλίγον ἐξελθὼν πρὸ τοῦ αὐτοῦ πυλῶνος, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐστάθη ἑρθιος παρὰ θρόνον ὀλόχρυσον ἐπίτηδες τεθέντα ἐπὶ πλατυτάτου χρυσοφάντου τάπητος, εἶτα δὲ ἐκάθησε. Καὶ ἀμέσως ὑπουργοὶ τε καὶ μεγιστάνες καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ τῶν οὐλαμάδων τὰ

τάγματα φέροντα χρυσοὺς καὶ ποδήρεις χιτῶνας, ἐλθόντες εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ἠσπάσθησαν τὰ κράσπεδα τοῦ διαδόχου τοῦ Ὀσμάν.

Περὶ τὸν θρόνον καὶ πρὸ τῶν θεατῶν ἴσταντο δύο σειραὶ στρατιωτῶν, οἵτινες ἐπιπροσθεύοντες ζηλοτύπως ἠγωνίζοντο ν' ἀποκρίψωσι τὸν σουλτάνον. Τότε Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι πατήσαντες ἐπὶ ἀχθροφορικῶν σαγμάτων ἔσπευδον νὰ ἴδωσι τὴν τελετὴν. Ἐγὼ δὲ καὶ ὁ φίλτατός μου σύντροφος Ν. Π., τυχόντες ὑψηλότεροι τῶν ἐμπροσθεν στρατιωτῶν, καταπτέυσαν ἀκαλύτως τὰ πάντα. Τίς οἶδεν, ἔλεγον κατὰ νοῦν, ἐὰν ἐναυθῶ, εἰς τὸν γόρρον αὐτὸν ὅπου κεῖται τοῦ σουλτάνου ὁ θρόνος, δὲν ἀνυψοῦτο πάλαι ἡ μεγαλοπρεπὴς βασιλείος καθέδρα, ἡ ὑπὸ εἰκοσιτεσσάρων κίονων βρασταζομένη, εἰς ἣν ἀναβαίνοντες οἱ αὐτοκράτορες τῶν Ἑλλήνων ἔβλεπον τοὺς ἀγωνιζομένους; Τίς οἶδεν ἐὰν οἱ στρατιῶται, οἱ ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστε-

ρῶν ἰστάμενοι, δὲν ἴστανται ἐκεῖ ὅπου παρετάσσοντο ἄλλοτε οἱ φοβεροὶ Βένετοι καὶ Πράσινοι;

Ἐξ αὐτῶν καὶ καθήδυνον τοὺς συνεστατάτους. Εἶδον δὲ δις καὶ τρίς τοὺς περιχρῶσους τούτους διασχίζοντας ἀνυποδήτους περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς νυκτὸς τὴν πολυπληθεστέραν τοῦ Σταυροδρομίου ἀγυίαν, καὶ φέροντας ἀνά χεῖρας φανούς χαρτίνους καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν ἵνα μὴ φθοράσιν. Ἡ ἀγυὴ αὕτη ἡ grande rue de Péra, ὅπως ὀνομάζουσι αὐτὴν οἱ Φράγγοι, εἶναι ἴσως ἡ ἐντὸς πόλεως μακροτέρα τῆς Εὐρώπης ὁδός, διότι ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γαζιμίου καὶ λήγει παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Γαλατᾶ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτ' καὶ τὸ ἐσπέρας βαθυκίμων χεῖμαξῆρος ἐμπόρων, χειμωνιακῶν, ἀχθοφόρων, ἐπαιτῶν, ἐφιππῶν, ἀμαξοκλατῶν, ἵπποκόμων, πωλητῶν σεκερίων, λεμπλεπιῶν, ὀπωρῶν, λαχανικῶν καὶ τῶν τοιοῦτων, ὄρμηξ' δι' αὐτῆς πρὸς τὰ κάτω ἢ ἐπανακάμπει ἀκάθεκτος δι' ὅλης δὲ τῆς ἡμέρας κατακλύζεται ὑπὸ τοῦ ὄραιοῦ φύλου, τὸ ὅποιον ἔλ-

Τοπχατίς.

κον μεγαλοπρεπῶς μακροκέραυτος ἐσθῆτας, φοιτῆ εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐργαστήρια. Αἱ τὰς ἐκκλησίας ἐπισκεπτόμενοι ἀνήκουσι εἰς τὸν Καθολικὸν τὴν κοινότητα, ἥς τινα; τὰς προλήψεις οὐδ' αὐτὸς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ὁ πολιτισμὸς ἵσχυσε νὰ ἐξαλείψῃ. Εἶναι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χαρίεσσα, κομψὴ, μελανόφθαλμοι, ἐνὶ λόγῳ ὠραῖοι.

Οὐδεμίαν ἴσως πόλιν τῆς Εὐρώπης ἔχει τὴν φυσιογνωμίαν τοσαύτην παικίαν κατὰ τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη ὅσα ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ τὴν διαφορὰν δὲν εὐρίσκεις μόνον ὡς πρὸς τὴν φύσιν, τὸ ἔθνος, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ ἦθος, ἀλλὰ, τὸ πρὸ πάντων ἀξίον σημειώσεως, ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἐνθ' ἡ Παρσία καὶ ἡ ἀντικρὺ αὐτῆς περσικῆ τῆς κυρίας Πόλεως, φαίνονται ὑπερβίβουσαι εἰς τὴν πλημμύραν τῶν διαβατῶν, ἕνα ὑπερβὰς τὸ Γενὴ τζαμί εἰσχωρήσεως εἰς τὰ ἐνδότερα εἴτε ἐκ δεξιῶν εἴτε ἀριστερῶν περὶ τὴν ὄραν τοῦ γεύματος ἤρχοντο ὀγδοήκοντα

εἴτε πρὸς τὸ κέντρον, φάισσις διὰ τὴν ἐρημίαν τὰ

εἴτε πρὸς τὸ κέντρον, φάισσις διὰ τὴν ἐρημίαν τὰ

παρήλυτα είναι κατάκλιεστα και ή σιωπή βαθυτάτη... ούτε κλυθμηρίζοντες βρέφους φωνήν ακούεις... πλην κινών τινων, και αυτών κατασκληρότων και κίν να ύλακτιήσωσι μη έχόντων δύναμιν, ουδέ παιδιού απαντήσ, ή αν ποτε απαντήσης ψυχην ζώσαν είναι γραία θθωμικη; βία φέρουσα. Ομολογώ δε ότι ουδέποτε διήλθον εκειθεν άνευ φόβου, και χωρις να ενθυμηθώ πως ώνόμασεν ο Lord Carlisle το 1854 την θθωμικην φυλήν, « a disappearing people.

Και όμως ενθ άλλαι πόλεις της Ευρώπης, ως το Λονδίον φέρ ειπείν και οι Παρίσιοι, είναι διπλασίως και τριπλασίως πολυπληθέστεραι της Κωνσταντινουπόλεως, ταύτην μόνον εκλαμβάνει τις πόλιν πόλεων, διά το πολυειδές των κατοίκων.

- « Επτάπορος, επτάπορος, επτάπορος είσαι χώρα, και εβδομηκτα δυό φυλαί; σε κατοικούσαι τώρα.
Και κρίγινος, τριπρόσωπος, μεγάλη είσαι Πόλι με κίρινα κάστρο φαίνεσαι, με δένδρα περιβάλει » (1).

Είς το Λονδίον και τους Παρίσιους, και την εσχάτην γωνίαν αν επισκευθής, θα ίδης, και μεν, διαφορην πλούτου και ευζωίας, αλλά πανταχού ο απαντήσης Γάλλους ή Άγγλους. Ενταύθα όμως εις μεν την Παριζίαν βλέπεις Ευρώπην, εις δε την Πόλιν Ασίαν, εις τον Αιπυλατιαν Ιουδαϊκην, εις το Ορτάκιον Αρμενικην και εις το Φαναριον ευρώτακτον μοναστήριον, και διά τούτο όρθως παρά των Τούρκων ώνομασθην Κεσιγχανέ ή παπαδώννα.

Αλλά και εις ουδαμίαν άλλην πόλιν άγαπή τοσουτον την ευθυμίαν ο λαός, ός δ' ειπείν και την κραιπάλην αυτήν, όσον εις Κωνσταντινούπολιν. Από πρώτης οικιγένειας όλόκληροι, νέοι, γέροντες, άνδρες, γυναίκες, παιδιά, υπηρέται, παρχλαμβάνουσαι τα του γούματος μεταβαίνουσιν εις Κεσιγχανέ, εις Γαιόκσου, εις Κιριτσμπουρνού, ή εις άλλην τινά εκ των μυρίων τριπλοτάτων θέσεων της Κωνσταντινουπόλεως και του Βοσπόρου, και καθήμεναι κατά γής κυκλοτερώς επί τάπητος, επιθιδνουν εις έωλοκρασίαν, αδικακίπως μασσοδισαι, αδικακίπως πίνουσαι και αδικακίπως μουσικευόμεναι ή μάλλον φωνοσοποδισαι μέχρις εσπέρας.

Το θέρος ίδιός ή ευθυμία, εισβάλλουσα ακατάσχετος εις πάσα; τάς τάξεις της κοινωνίας, υπερβαίνει κατά τινα μέρη το μέτρον της εύπρεπέως διακρίνεται δε κατά τούτο ή νήσος Πρίγκηπος. Η έλευθερία ενταύθα, όπως συνήθως έννοουσαι αυτήν τα άχλίνωτα πάθη, υπερβαίνει τα όρια περιεργον δε είναι ότι άνέκλιθεν επικρατεί ταύτη έλευθερία κατά την νήσον εκείνην. Ίδού τί λέγει ο ήμέτερος ποιητής:

- « Όμως μόν' εις την Πρίγκηπον είν' τέτοια έλευθερία, που υπερβαίνει μοναχά τα πάλαιτα χωρία.

(1) Αύτ.

- Τελείως δέν σοδ την 'παινω, μόνον σοδ την θυμίζω,
• τους φίλους σου μαζί και σε, διά να δοκουοδίζω.
• Θωρω μαζί τους πως ποθεί; τα ζούκια τα περίσια,
• και έπειτα καμόνεσαι σαν ν' αγαπή; τα ίσια » (1).

Αξίον δε σημειώσεως ότι αι άλλαι δύο παρακείμεναι νήσοι, ή Κάλκη και μάλιστα ή Άντιγόνας, ουδέποτε ήσπάσθησαν την έλευθερίαν της συναδέλφου αυτών.

- « Στην Κάλκην είναι μέτρια, κι' αυτάναι παινεμένα,
• καθώς σε είπα στην αρχήν άρίσουν και έμένα » (2).

Τούτων της Κάλκης των θθωοτέρων ήδονων όρεγόμενος και ο ήμέτερος; Άριστειδης Παλαιολόγος, επνίγη ενθ ελούετο τον παρηλόντα Ίούκιον εις την παραλίαν αυτης, νέος ζτι και χρησηοτάτας ύποσχόμενος ελπιδας εις την πατριδα.

Είς την Άντιγόνον δέηυσεν εν ήσυχη και μελέτη τα τελευτάτα έτη του βίου ο σοφός εκείνος Πατριάρχης, Κωνσταντίος ο από Συναίου, και εις αυτήν, εις το μετόχιον του μεγάλου Σπηλαίου, τον ήγιον Γεώργιον τον ακτήμονα (καρίπην), συνήρχοντο πρό του άγώνος οι μεγάλοι έταυρισται, ο Παλαιών Πατρών, ο Ασημάκης Καίτης, ο Άνδρέας Λόντος, ο Ακπαλεξής, ο Άνδρέας Καλαμογδάρτης, ο εξ Αρχιδίας Κύρ Γρηγόρης και άλλοι. Ενθακρος δ' επισκεφθη τα ύπισθεν της Μονης σικερά δένδρα, ύφ' ο μερικίον έτι ήκουσα πολλάκις τους άνδρας τούτους συνστιωμένους μετά του έμου πατρός, ήδοντας το Τικαρτεριτες; και το Αιμπαρό Β.Ι.Ι.Ι.Ι.Ι. και το Δεύτε παιδες των Β.Ι.Ι.Ι.Ι.Ι.Ι. Είς την Άντιγόνον προς τούτοις, κατά την εδόν την ήγουςαν από της Μονης εις το χωριόν, τουλητίας τις Κεφαλήν, ανακηδήσας αίτην; εκ μέσου θάμνων, ήρμησε κατά του Άναγκώνου Δηλιγίνου και ενέπηξεν έγχειρίδιον εις τον μηρόν αυτου, διότι είχον φοβηθη οι έταυρισται μη προδώση την συνωμοσίαν.

Είς την Πρίγκηπον είδον χείρων παρά την νεκτιστον εκκλησίαν του άγιου Δημητρίου ευρωχωρότατον άλληλοδιδακτικόν σχολείον, εις ο φοιτουν, ως έμαθον, περι τα δικασία παιδιά. Επισκεφθη δε και έρείπια μεγάλου και όγκώδους κτιρίου, όπερ, ως λέγεται, υπήρξε γυναικίον Μονασήριον οικόδομηθεν υπό Ιουστίνου του αυτοκράτορος; παρά τα έρείπια ταύτα έγινοντο και ανασκαφαι χάριν έμμεταλλεύσεως σιδήρου.

Αλλ' αι εις την νήσον Πρώτην ανασκαφαι σικον ήργισαι την ανεύρεσην αρχαιοτήτων. Των ανασκαφών τούτων ή ιστορία είναι περιεργος. Η Πρώτη έως πρό τίνων ετών ήτο πάντη έρημος οικιών, και μόνον επώζετο επ αυτης Μονασήριον της Μεταμορφώσεως οικόδομηθεν επί των έρειπίων άλλου αρχαίου. Άντικε δε πάσα ή νήσος εις το Μοναστήριον τούτο; άλλ' εις τσαύτην

(1) Αύτ. (2) Αύτ.

περιήλθεν ένδεικν ή Μονή, ώστε μετά πολλάς περιπετειάς επωλήθη μετά της νήσου άπάσης; το 1778 άντι γροσίον 3,250 εις την ήγεμόνα της Ούγγροβλαχίας; Αλέξανδρον Ίψηλάντην. Επεκυρώθη δε ή πόλις; διά Σιγγιλιώδους πατριαρχικού γράμματος; ενθ επεδεφλειόντο αι συνήθει; του άφορισμού άραι, και κατεδικάζετο να μείνη άλυτος και τυμπανικός; όστις « τολημάται δικασίσαι ή ανατρέψαι τι των έν τω παρόντι άποφαινομένων, κτλ ».

Άγνωσθ όμως πως ένάντιον του Σιγγιλιώδους τούτου γράμματος και του άφορισμού, περιήλθεν επ εσχάτων μέγα μέρος της νήσου εις την έξουσίαν των διαμαρτυρομένων Άρμενίων, όστινες εύθύ; ώκοδόμησαν οικίας; και νκόν; επειδή δε επεθύμουν να κατακτήσωσι και την Μονήν της Μεταμορφώσεως, αλλά δέν εδύναντο να κατορθώσωσι τούτο ή διά φόβου, άπέκτειναν διά νυκτός; την ήγούμενον. Το πατριαρχείον διώρισε τότε άλλον, αλλά και τούτον εδολοφόνησαν; έσταιλε δε και τρίτον, τον όποιον εδεξιώθησαν οι Αρμενίοι; ως και τους πρό αυτου. Μη συγκαταναούτος δε πλέον μηδένος να προσφέρη εκυτον σφάγιον, παρουσιασθεί; τις εκ των του κατωτάτω κλήρου εκήτησε την ήγουμενίαν. Αλλ' ο τέταρτος ούτος φαίνεται ότι ετάσαστα μετά των ιερέων εκείνων; όστινες; δέν αγαπησαι μόνος; τάς αναμιάτους θυσίας του άγιου θήματος; διότι περιχαρακωθεις γενναίως εντός του Μοναστηριου είδειξεν ότι είχε το θάρρος ου μόνον έαυτον να υπερασπίση; αλλά και το αίμα των προκατόχων να εκδικήση. Επειδή δε; καιτοι άμαθής; τυγχάνει όμως ών φιλομαθής; και φιλότιμος; επεδόθη άμείσως και εις ανασκαφάς; και ανασκαλεύων συγγρόνως τα αρχαία ζητεί ν' άποδείξη ότι την άνήκουσαν εις το Μοναστήριον γην εσφετερισθησαν οι Αρμενίοι. Ότε πρό τσσαζών περιπου μηνών επισκεφθη την Πρώτην, είδον ανακαλυφθεν μέρος του ώρειου ψηφιδωτου εδάφους; εκκλησίας άνηκούσης; αν δέν λανθάνωμαι; εις την Μονήν ύπου άπέθανον; γενόμενοι μοναχοί; οι αυτοκράτορες; Μιχαήλ Ραγγαβέ και Ρωμανός; ο Δεκαπνός.

Δίκαιον είναι να διακρίνω τους Αρμενίους της Πρώτης; άνήκοντας; ως επί το πλείστον εις την κατωτάτην τάξιν της φυλής αυτών; και στρατολογηθέντας; διά χρημάτων υπό της Προτεσταντικής προπαγίνδας; από των λοιπών Αρμενίων; όστινες; συμπροσθεύουσαι μετά των άλλων χριστιανών; έχοντες και σχολεία και εφημερίδας; και; ο δη και αξιοσημειώτων; εθνικών θέατρον; εις Σταυροδρόμιον.

Των δ' άλλήνων το εθνικώτερον κατ' έμέ εν Κωνσταντινουπόλει κατάστημα είναι το παρά τη Πρεσβεία δικαστήριον. Πώς πρό αυτου εδικάζοντο αι ελληνικαι ύποθέσεις; και όποιαί ήσαν αι άποφάσεις; διηγήθη; το 1852; έτος; ότε τρίτον είχον επισκεφθη την πόλιν εκείνην; και ότε πρώτος προέτεινα την σύστασιν δικαστη-

ριου (1). Χαίρω δε έπιώφελιμωτάτη άπέβη ή πρότασίς μου. Καλόν άλλως; να επαναφέρωμεν πρώτοι ήμεις; εις την καθέδραν των Ελλήνων αυτοκρατόρων; εις την μητρόπολιν του Ιουστινιανού και του Βασιλείου; τους νόμους αυτών. Η Ελλάς; έντολήν άνέκλιθεν; ελαθε παρά της θείας; προνοίας; να εκπολιτίξη την Άντολήν; διά της παιδείας; των νόμων και των ήθων. Όστις; δε επισκεφθεί; πολλάκις; ως έγω την Τουρκίαν; και ως; έγω εισχωρήσας; χάριν μελέτης; και εις; τα ευτελεστάτα των ξενοδοχείων; και εις; τάς ευτελεστάτας; κοινωνικάς τάξεις; συμπαράβλη; την κατά καιρούς; κτήτασιν των ήματέρων; θέλει Οκυμάσει; διά την πρόδον; πρόδον εφειλομένην; εις την μικράν ταύτην γωνίαν της έλευθέρης; Ελλάδος. Τα σχολεία; οι διδάσκαλοι; οι ιερείς; οι ιατροί; οι δικηγόροι; οι έμποροι; οι ναύται; ο τίπος; το αγαθόν παράδειγμα; ίδου; τα κληφόρα βπλα; ήτινα; και παραγνωρίζόμενα και κακώς διευθυνόμενα; παρ' ήμων; εγείρουσι; τρόπικα; δικρεάτερα και των εκ των πολεμικών λαφύρων; τρόπικα; εδιδούντα; άσφαλώς; προς την πολυπόθητον εκείνην; ιδέαν; την όποιαν; εν τη δικαία; μεν άλλ' άπρονοίω; ήμων; ανυπομονησία; μάτην; δι άλλων; τρόπων; κατεδιώξαμεν.

(Έπειτα το τέλος.)

ΣΥΛΛΟΓΗ

λέξεων φράσεων και παροιμιών.

(Συνέχ. Τέσ φυλ. 304.)

Κατακάθισε ή κατακάτσε. Εκάθισεν ή διέμεινεν έλοταλώς ή διαρκώς. Σημαίνει και το κατεστάλαξεν επί υγρού.

Κατακαυμένος (και κατακαυμός ουσ.). Ο δυστυχής; ο παλαιώρος. « Λυπήσου τον κατακαυμένο ».

Κατακράτος (εκ του κράτος) και άκατακράτος έλοταλώς; εις έλοκρήρον. « Εχάθη ή έσθυσε κατακράτος ».

Κατάκοιτος; άντι του κλινήρης; κατακείμενος; εις τον κρέββατον. « Είναι μέρους; κατάκοιτος ». τουτ. κοιτάται; πρό πολλών ήμερών.

Καταλαγιάζω; άντι του κατευναζώ; καθησυχάζω (ιδ. λαγιάζω). Ξελαγιάζω; σημ. το έναντίον.

Καταλαλώ; κατακρίνω ή κακολογώ; ή λαλώ κατά τινός. « Καταλαλουν τα μύρια; δι' αυτών. »

Καταμσήμερά (επίρ.) και Μεσημερίε; τουτ. εν πλήρη μεσημβρία; ως άποσήμερα; μετά μεσημβρ.

Καταμείσος (επίρ) ακριβώς εν τω μέσω. « Το έκοψε; καταμείσος ».

(1) Όρα Πανθ. φυλλάδ. 58, τόμ. 1". σελ. 234.

Κατάντια (τά) « ἰδὲς τί κατάντια », ἢ ἰδὲς τὰ κατάντια μου, τουτ. ἰδὲς εἰς τί κατάντησα ὁ ἄθλιος. Καταπάτεια (τά) καὶ ἀποπάτεια, ἢ ὑποστάθμη ὑγροῦ τινος. Τὰ καταπάτεια τοῦ λαδιῦ λέγονται καὶ πατάλουδα.

Καταπίτης (ῥ), ὁ καταπότης τοῦ λάρυγγος. Ὁμιλεῖ σὺν καταπίτη του » τουτ. πολὺ σιγανά.

Καταργεῖσθαι ἀντὶ τοῦ καταργεῖσθαι—ἐπεξεργάζομαι τι νοερώς, κατορθώνω, ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω τι συλλογιζόμενος. Τί τοῦ καταργεῖσθαι νὰ κάμῃ. » ἀντὶ τί ἐπενοήσεν ἢ τί τοῦ ἐβουλήθη νὰ πράξῃ. « Τί τέχναις καταργεῖται » !

Καταργῶ—ἀποθῶ. ὡς ἡ φρ. « τοῦ σου καταργῶσι καὶ πατάσω σε », λέγεται ὅταν ἀποδιώκῃ τις ἐχθρὸν τινα ἢ πειρασμὸν. Ταυτόσημον τῷ « ὑπαγε ἐπίσω μου, σατανᾶ ».

Καταπαύω, καταχερῶ ἢ ἐπιχειρίζομαι τι. « Ὁ ἱατρὸς τὸν ἐκαταπαύσθηκα, τουτ. ἐπεχειρίσθη νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

Καταρέα (ῆ). Τὸ κάτωθεν μέρος, ὡς ἀπαρῆρα σημ. τὸ ἄνωθεν. « Ἦ καταρέα τοῦ μύλου » μεταφορ. ὁ ἀργολίτης ἀνθρώπος.

Καταρραμαμένος ἀντὶ τοῦ καταρραμμένος, τουτ. καθυστερημένος παντὸς πράγματος καὶ καταρημίσω ῥῆμα.

Καταστέμμενος, ὁ ἀποκαταστημένος ἢ ὁ εὐκατάστατος ἀνθρώπος, καὶ ὁ κτηματίας.

Καταστέλλω (τά). Ἴσως ἐκ τοῦ καταστέλλω. Καταστέλλω, τουτ. κτασθέντασμός, κατείνωσις, ὡς ἡ φρ. « τέτοις καταστέλλω », ἢ ἄλλως, τί γάλλω.

Κατάσπρακα (ἐπίδ.) Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, ὡς τὸ καταθελάσσης—ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, κατὰ μόνον—κατὰ πρόσωπον, κατάλασμα κτλ.

Κατατάσσω, ἔχει σημασίαν τοῦ κατασχεῖν. « δὲν κατατάσσει », ἢ « δὲν ἐκατάταξε » = δὲν ἤσυχας διόλου.

Κατατομή (ὡς καὶ ἡ ἀρχαία σημασία) ἐκ τοῦ κατατέμνω—δικιρῶ ἢ διαχωρίζω εἰς τμήματα ἢ κατατομάς.

Κατατόπι καὶ κατατόπι, τοποθεσία. Λέγονται καὶ Τοπεῖα. « δὲν ξεῖραι τὰ κατατόπι » τουτ. τὰς θέσεις.

Κατατρένω, ἀντὶ τοῦ προεθάνω ἢ προκάνω προλαμβάνω. « δὲν ἐκατρέψασε νὰ τοῦ τὰ πῆ » ἀντὶ δὲν ἐπρόφθασε.

Καταχωρίζω (ἐκ τοῦ ἀρχαίου καταχώννου—νόσ)καταχώνω. Σημαίνει ἐξυφανίζω, καταερωχθίζω.

Κατέγω καὶ κατέω, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ εἰξεῖρω, γνωρίζω (ἰδ. ἀκάτεχος) « δὲν κατέχει τίποτε ».

Κατίδια, τὰ ὑπὸ τοὺς νεφροὺς καὶ πρὸς τὰς λαγύνας μέρη ἢ σφύς, τὰ μέσα, ἢ ἡ μέση.

Κατωχώρα καὶ κατωχώρια πληθυντικῶς, λέγονται τὰ κάτωθεν μέρη τῶν χωρίων καὶ ἀπαρωχώρα τὰ ἄνωθεν.

Κατώφυλλο καὶ ἀνώφυλλο τὸ κατώφυλλον καὶ ἀνώφυλλον τῆς θύρας τῆς οἰκίας.

Κατουμάδα ἐκ τοῦ ἀρχαίου κατωμάς—ἀδος καὶ κατωμάδιον, τὸ ἐπ' ὤμων φερόμενον δέμα ἢ περιτύλιγμα φορεμάτων. « Ἔφερε μίαν κατουμάδα, ἢ ἔκαμε τὰ βούχα κατουμάδα ». Ἐν Κωνσταντινουπόλει καλεῖται μπόγος.

Κατσιβεῖα (τά) καὶ κατσιβεῖα λέγονται τὰ βράχη ἢ παλαιὰ φορέματα ὅμοια μὲ τὰ τῶν Κατσιβέλων ἢ Ἀτσιγγάνων, τὰ παρ' ἄλλοις κουρέλλια, καὶ κατσιβεῖα κίβρης ὁ βρακενδύτης.

Κατσι(τῆ) τὸ παρ' ἄλλοις Γατὶ ἢ Γάτος, καὶ κατσιούλα ἢ γάτα· ἐξ οὗ καὶ τὸ ῥῆμα κατσιάει καὶ ἐκάσαισε τουτ. ἐγενεῖν ἰσχυρὸς, καχεκτικός. Κατσιουλομάτης—μάτα—οἱ ἔχοντες γλυκοὺς ὀφθαλμούς.

Κατσιούρα, ἢ ὀμύχλη ἢ καταχνιά παρ' ἄλλοις. Ἐξ οὗ καὶ κατσιούρα καὶ τὸ ῥῆμα κατσιουρίζω καὶ κατσιουριζομένης—ὁ κατηφῆς ἢ σκυθρωπὸς μεταφορτικῶς.

Κατσιφλίτης, ὁ λόγος ὁ διαχέων ἀμυδρὸν φῶς.

Κατσιόπα, εἶδος ποντικῶ—ἐλεῖός· καὶ μεταφορ. ὁ ψοφοδής καὶ λίαν δειλός.

Κατσιουλίτικ—εἶδος ἰχθύος.

Κατσιουνας—τὸ τσιγγέλι παρ' ἄλλοις· καὶ Κατσιουτὸς—ὁ ἀχιστροσεδῆς (χασιό).

Καυκαλλία, γόρτον χαμορπὸς καὶ εὐώδης χησμον πρὸς μαγεύσειν (Περθε muse), καὶ καυκαλλίδες πληθυντικῶς.

Καύκαλο καὶ καυκάλο λέγεται τὸ ἄνωθεν μέρος τοῦ κρανίου καὶ ὁ μυελὸς αὐτοῦ, ἐξ οὗ καὶ καυκαλλίς ὁ ἀνεπτυγμένην ἔχον τὴν κεφαλὴν, ἠλίθιος. Καύκαλο λέγεται καὶ τὸ ἄνωθεν κυρτὸν μέρος τοῦ ὑποδήματος, ὡς « Μικροκαύκαλο παπούτσι ».

Καῦκος (ῆ) ἢ καυκί (ῆ) ἢ παρ' ἄλλοις ἔυλοπινακά—ἀγγεῖον ξύλινον ἀπλωτὸν πρὸς ὑποδοχὴν φαγητῶν.

Καυκί (τῆ) ἀγγεῖον ξύλινον χρησιμεῖον πρὸς μέτρησιν καρπῶν ἢ γεννημάτων καὶ ἰσοδυναμοῦν μὲ 1]2 μισοστίνακον (ἰδ. τὴν λέξ.).

Καφουρά (τά). Λέγεται ὁ οὐρανίσκος (ἰδὲ καὶ ἀπαλά) « Μοῦκαψε τὰ καφουρά μου ὁ ζεστός καφές » κ τ λ.

Καψαλλὰ ἐκ τοῦ καυσαλία, καψαλία. Μεγάλη πυρὰ εὐπρήστου ὕλης ἐπὶ τῶν ὀρέων ἢ ἀγρῶν· καὶ καψαλλίω—περικαίω τοὺς ἀγρούς πρὸς καλλιέργειαν (ἰδ. τὴν λέξ. περικαίω). Καψάλι λέγεται καὶ ὁ λυμὴν τῶν Κυθήρων.

Καψί (τῆ) καλεῖται μικρὸν ἀγγεῖον πρὸς χρῆσιν θυματηρίου.

Κεῖδε (ἐπίρ.) ἀντὶ τοῦ κείθε ἢ ἐκείθεν (ἰδ. καὶ πῶδι ἢ ἐπ' ὧδε), ὡς τὸ τῶν ἰόνων κείσε ἀντὶ ἐκείσε.

Κεῖδονω—κεῖδονω, ἀδειάζω τὸ φαγητὸν ἐκ τοῦ λέβητος εἰς τὰ πινάκια. « Ἐκέδωνσαν εἰς τὸ τραπέζι. »

Κεῖτᾶ (τρ. προσ.) Ἐκέτῃτος λέγεται ἐπὶ τῆς διαδόσεως τῆς φλογὸς εἰς σῶμά τι, ἀντὶ τοῦ ἀνεφλέχθη, ἐξήφθη ἢ ἐξάναψε· τὸ παρ' ἄλλοις ἐκέρωσε. Κεῖτῆ σημ. καὶ τὸ κεῖτῶνω· καὶ ἡ παροιμία « Κεῖτῆ μὰ δὲ σβουρίζει »—ὑποκινεῖ χωρὶς νὰ φαίνεται.

Κεῖτρι (τῆ) λέγεται ἡ ἐμβολὴ τῶν ἀρχαίων ἢ τὸ πρὸς ἐμβολιασμὸν τεμάχιον ἢ κλῖν δένδρου. Καὶ τὸ ῥῆμα κεῖτριῶω ἐμβολιάζω. Κεῖτρι λέγεται καὶ τὸ κέντρον τῶν μελισσῶν (l'aiguillon).

Κεῖτροκοκούδα ἢ κεῖτροκοκούτσα παρ' ἄλλοις (Bache di junipero) τὰ κοκούτσια τοῦ κέδρου.

Κεραμαμένος. Λέγεται ἐπὶ διαφόρων ὀπωρικῶν προῶρων μαρμαθέντων. Κεραμάει (ῥῆμα).

Κερατῆα τὸ γνωστὸν δένδρον. Λέγεται καὶ εἶδος σταφυλῆς.

Κεράτσα. Λέγεται ἡ θεῖα πρὸς μητρὸς ἢ πατρὸς. Κεραλίς. Εἶδος πτηνοῦ.

Κεφαλαργῶ, πονοκεφαλῶ κεφαλαργία—κεφαλαλγία.

Κεφαλίρι τὸ ἐμπροσθεν μέρος τῆς οἰκίας. κεφαλοτριπέρο, τῆς τραπέζης κ τ λ. κεφαλοθύρι, τὸ κεφαλόδεμα, κεφαλοθύρι κ τ λ. κεφαλοχώρι τὸ πρωτεῖον χωρίον.

Κητινάρι (τῆ) μία ἑκατοστὺς (ἐκ τοῦ λατ. centinarium).

Κηχλία ἢ Γκιχλία (προφ. ὡς τὸ ἰταλ. g) λέγεται ὁ ὑπὸ τὴν κοιλίαν τῶν πρὸς ἰσπασίαν ζῶων σφιγγόμενος ζωστήρ ἵνα διατηρηθῆται τὸ ἐπιτιθέμενον σάγμα ἢ σα(γ)μάρι.

Κισσήρι (τῆ) ἢ κισσηρίς—εὖς, ἡ κοινῶς λεγομένη ἐλαφρόπετρα.

Κιόλας (ἐπίρ.) καὶ παρ' ἄλλοις κιάλας προσέτι, περιπλέον, « τὸν ἐπλήρωσε κ' ὀμιλεῖ κιάλας. »

Κλαούρης καὶ κλαούρικο κιαδί. Λέγεται ἐπὶ τῶν σφόδρα κλαυθμυρίζοντων βρεφῶν· καὶ τὸ ῥῆμ. κλαουρίζω.

(Ἔπεται συνέχια.)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΗΠΩΝ ΤΟΥ ΚΙΝΝΑΜΩΜΟΥ ΕΝ ΤΑΠΡΟΒΑΝῃ καὶ περὶ τῆς καλλιέργειας τοῦ θάμνου τούτου.

Ὁ περιηγούμενος τὴν Κολομβίαν δὲν παραμελεῖ βεβαίως τὴν ἐπίσκεψιν τῶν κήπων τοῦ κινναμώμου

ἵνα εὐχαριστήσῃ τὴν ἄσφρησίν του διὰ τῆς ἀρωματικῆς ὁσμῆς τοῦ φλοιοῦ τοῦ περιέργου τούτου θάμνου ὅστις κοσμεῖ τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου Ταπροβάνης (Κεϋλάνης).

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τῆς καλλιέργειας τοῦ κινναμώμου εἶχον αἱ ὑπάρχουσαι φυτεῖαι, αἰτινες κείνται κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς νήσου, 1 ὀ—20 ἀγγλικῶν μιλίων ἑκτασίαι. Ἐνεκα τοῦ προσδοφῶρου τούτου προϊόντος ἀπαντᾶ τὰ λοιπὰ τῆς φύσεως προϊόντα παρεμελήθησαν. Ἡ καλλιέργεια τῶν θάμνων τοῦ κινναμώμου, ἥτις ἦτον μονοπώλιον τῶν διαφόρων κατὰ καιρὸς κυβερνήσεων τῆς νήσου, αἰτινες τὴν κατέκτησαν, ἐνεργεῖται μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἀυστηρότητος. Ἡ παραμικρὰ κλοπὴ τοῦ φλοιοῦ, ἢ ἐκούσιβ βλάβη τοῦ θάμνου ἐτιμωρεῖτο μὲ θάνατον, καλῶς ἀποκοπή τινος κλώνου ἀνευ ἀδείας ἐτιμωρεῖτο μὲ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ βραχίονος. Ἐκαστος θάμνος φυόμενος εἰς τὸν κήπον τινὸς ἰδιώτου ἐθεωρεῖτο ἰδιοκτησία τῆς κυβερνήσεως, καὶ οἱ φλοιδισταὶ τῆς Κυβερνήσεως εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ συλλέγειν τὸν φλοῖον αὐτῶν. Ὅστις κατέστρεφεν ἰδιόκτητόν τινα θάμνον ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κήπῳ κατεδικάζετο εἰς θάνατον ἢ εἰς ἰσθμία δεσμᾶ.

Οἱ καταγινόμενοι εἰς τὴν ἀποφλοίσιν καὶ εἰς τὸν καθαρισμὸν τοῦ φλοιοῦ ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν Chahas ἐπισήμων ἀνθρώπων. Ἡ ἀυστηρότης αὕτη κατὰ τι ἐμετριάσθη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, ἀφοῦ ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος ἐπροσπάθησε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ ἀρωμα τοῦτο δι' ἄλλων ἀρωματικῶν φυτῶν ἅτινα ἀνεκαλύφθησαν ἢ ἐξεργασιοποιήθησαν παρὰ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου.

Οἱ θάμνοι τοῦ κινναμώμου φύονται ἐν ἀπάσῃ τῇ Κολομβίᾳ· ἀνέκφρατος δὲ εἶναι ἡ προξενουμένη τέρψις ὑπὸ θάμνων ἢ—6 ποδῶν ὕψους, φερόντων φύλλα ὅμοια πρὸς τὰ τῆς δάφνης καὶ μίσχους ὑπὸ κίτρινων ἀνθέων ἐστολισμένους, καὶ φουμένους ἐπὶ καταλεύκου χρώματος, ἔπου εὐδοκίμοισι κάλλιστα. Κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἀνθίζουσιν· οἱ δὲ καρποὶ ὀριμάζουσι κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, ὅτε ὁ χυμὸς ὑπάρχει εἰς γοργύτητα.

Ἡ συλλογὴ τῶν νεαρῶν κλώνων ἐστὶ λίαν κοπιώδης καὶ ἀπαιτεῖ πολλοὺς ἐργάτας. Ἐκαστος ἐργάτης κόπτει τόσους κλώνους, ὅσους ὑπὸ μάλης δύναται νὰ φέρῃ ἀκολούθως διασχίσει διὰ τῆς αἰχμῆς μικροῦ τινος μαχαίρου τὸν λεπτὸν ἐξωτερικὸν φλοῖον, ἀποξέει μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰ ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ ἐπικαθήμενα καθῶς καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ φλοιοῦ ξένα μόρια ἐκθέτων τὸν οὕτω προπαρασκευασμένον φλοῖον εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ἐντελῆ ἀποξήρανσιν, δι' ἧς ἀπ' αὐτοῦ ἐκτυλίσσεται αἱ καλύβαι ἐντὸς τῶν ὀπλοίων αἱ ἐργασίαι αὐταὶ ἐκτελοῦνται γεμίζουσιν ἀπὸ τὸ ἡδύτερον ἀρωμα. Ὅσον λεπτότερος ὁ φλοῖος εἶναι τόσον πολυτιμότερος

θεωρείται ὁ καλλίτερος φλοιὸς δὲν πρέπει νὰ ἔχη πᾶχος ἀνώτερον πυκνοῦ χάρτου καὶ πρέπει νὰ ἦναι γλυκὺς τὴν γεῦσιν καὶ ἀρωματικὸς τὴν ὀσμῆν. Οἱ σάκκοι ἐν οἷς ὁ φλοιὸς ἐγκαθίσταται πρὸς μετακομιδὴν πληροῦνται ὑπὸ μέλανος πεπέρεως, καθότι δι' αὐτοῦ διατηρεῖται ὁ φλοιὸς εἰς τὸ διὰ θαλάσσης ταξιδίον καλλίτερον ἀπορροφῶν τὴν ὑγρασίαν καὶ οὕτως ἀξιώνει τὸ τοῦ φλοιοῦ ἄρωμα. Ὁ φλοιὸς τοῦ κινναμώμου (καννέλλα κοινῶς καλούμενος) χρησιμεύει ὡς ἄρωμα εἰς πάντα τὰ μέρη τῆς ὑψηλοῦ καὶ εἶναι ἐν τῶν σημαντικωτέρων προϊόντων τοῦ ἐμπορίου. Ἡ νῆσος Ταπροβάνη ἐξάγει κατ' ἔτος 800—900,000 λίτρας φλοιοῦ κινναμώμου, ὧν ἡ ἀξία ὑπολογίζεται εἰς 40—43,000 λιρῶν στερλινῶν.

Σ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ:

ΣΤΕΡΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΥΓΩΝ.

—000—

Ἡ εἰς τὰ ζύλα ἔγχυσις διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Βουλιερίου ἐφευρεθέντων τρόπων ἔχει δύο κυρίους σκοποὺς· πρῶτον ἵνα δώσῃ ὠραία καὶ ποικίλα χρώματα εἰς τὰ λευκὰ ζύλα, ὅπως χρησιμεύουσι καὶ αὐτὰ εἰς τοὺς ἐπιπλασιοὺς· δεύτερον ὅπως ἀποβληθῶν τερων βεβαίως ἵνα καταστήσῃ ἄσηπτα τὰ λευκὰ ζύλα, τὰ καταστρεφόμενα ἐν γένει εἰς μικρὸν διάστημα χρόνου ὑπὸ σκωλήκων. Τὰ δὲ ἔξοδα τῆς ἐργασίας τοῦ ὕλικου καὶ τοῦ θειοῦχου σιδήρου, δι' οὗ διατηροῦνται τὰ ζύλα, ἀναβαίνουν εἰς 45 φράγκα δι' ἑκάστην κυβικὴν μέτρον ζύλου. Εἶναι δὲ φανερόν ὅτι τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἐφευρέσεως εἰσι διάφορα, κατὰ τὴν χρῆσιν ἣν ποιεῖται τὸ ζύλον, τὴν τιμὴν εἰς ἣν τὸ ἀγοράζει καὶ τὴν τιμὴν τῆς δρυὸς ἐν τῇ αὐτῇ χώρῃ. Εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον νὰ εἰπωμέν τι βεβαίον περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ζύλου τούτου καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις.

Ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐν Γαλλίᾳ γινομένων δύναται τις νὰ κρίνῃ.

Ἡ διεύθυνσις τῶν τηλεγράφων ἠγόραζεν ἀντὶ 25 ἕως 30 φράγκων μικροῦς πασσάλους ἐκ δρυὸς νεκρῆς καὶ κακοῦ εἶδους, καὶ ἀντὶ 50 φράγκων πασσάλους παχυτέρους καὶ ὑψηλοτέρους ὅπως βασιτάζωσι τὸ σῆμα εἰς τὰς δημοσίας ἑδοὺς μετὰ παρελευσιν δ' ὀκτὼ περίπου ἑτῶν κατέπιπτον σασηπότες.

Ἡ διεύθυνσις ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ πασσάλους ἐκ πεύκης δι' ἔγχυσις θειοῦχου σιδήρου περσικευασμένου· εἰ δὲ καὶ ἐξήγησε παχυτάτους καὶ ὑψηλοτάτους πασσάλους, μάλιστα πληρῶν 7 ἕως φράγκα τοὺς συνήθεις καὶ 12 τοὺς μεγάλους. Ἀλλ' ἔχει καὶ ἄλλην ὠφέλειαν, οἱ πασσάλου οὗτοι διατηροῦνται ὁ-

λίγων τινῶν ἐξαιρουμένων ὡς κακῶς κατασκευασθέντων, κάλλινα, καὶ δὲν ἀντικατεστάθησαν εἰσέτι πασσάλου ἐμπιχθέντες πρὸ δίδεκα καὶ πλέον ἑτῶν.

Ταὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τοὺς σιδηροδρόμους. Ἐκάστη δοκὸς βασιτάζουσα τὰς σιδηρᾶς ῥάβδους κατασκευαζομένη μὲν ἐκ δρυὸς μόλις διήρκει 7 ἔτη, ἠγοράζετο δ' ἀντὶ 7 φράγκων καὶ 50 ἑκατοσῶν, τὴν σήμερον δὲ ἐκ ζύλου δι' ἐγχύσεως περσικευασμένου κατασκευαζομένη ἔχει πολλῶν κατωτέρων τιμῆν, ἥτοι φρ. 4 καὶ 50 ἑκ., ἡ δὲ διάρκεια τῶν δοκῶν τούτων εἶναι σχεδὸν διπλασία τῆς τῶν δρυϊνῶν μέχρι τῆς σήμερον καὶ δυνάμεθα νὰ προσέπωμεν ὅτι θέλουσι διατηρηθῆ ἄλλον τόσον χρόνον ὅσον διήρκεσαν μέχρι τοῦδε.

Ὅθεν καὶ πάντες οἱ τῆς Αὐστρίας σιδηροδρόμοι ἔχουσι τοιαύτας δοκοὺς ἀφ' οὗτοι οἱ ἀδελφοὶ Περβίρες διευθύνουσι αὐτοὺς ὡφελούντων ἔστι μᾶλλον διότι παρεχωρήθη εἰς αὐτοὺς ἡ ἐπικαρπία ἀπεράντου δάσους ὅθεν λαμβάνουσι τὴν ὕλην.

Ἴδου δ' ἐν συντόμῳ πῶς γίνεται ἡ ἔγχυσις·

Τὸ δένδρον καταξέριπτεται, διαιρεῖται εἰς τεμάχια ὀσουδήποτε μήκους καὶ φέρεται εἰς τὴν ζυλῶνα ὅσον τάχιον, φέρον καὶ τὸν φλοιὸν του· ἐκεῖ δὲ προσάπτουσιν εἰς τὴν παχυτέραν αὐτοῦ ἄκρην δίσκον ζύλινον ἴσου μεγέθους, ὃν πιέζουσι ἰσχυρᾶς διὰ χαλκίων χοχλιῶν εἰσδυνόντων καὶ εἰς τὸ δένδρον, ἀλλ' ὁ δίσκος δὲν ἐγγίζει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δένδρου, τιθεμένου μεταξὺ σχοινίου ὅσω τὸ δυνατόν πλησιέστερον τῆς περιφερείας ἥτοι τοῦ χειλίου. Τὸ διατηρητικὸν ὑγρὸν καταξέριπτε διὰ σωλήνων εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο κενὸν καὶ εἰσερχόμενον διὰ τῶν πόρων ὡθεὶ τὸν χυμὸν ὕδατος· ἐκρεῖ ἐκ τῆς ἀντιθέτου ἄκρας τοῦ κορμοῦ καὶ τέλος ἀντικαθίστησιν ἐντελῶς αὐτόν. Ἡ σκευασία τελειοῦται τότε, καὶ τὸ ζύλον μετ' οὐ πολὺ καθίσταται χρήσιμον.

Ἐπιδέχονται δὲ τὴν σκευασίαν ταύτην τὰ ἐξῆς δένδρα· Θαλασσία πεύκη, πεύκη δασοφυῆς, ἐλάτη, ἐξία, σημύδα, λείκη, ψιλύρα, κλήθρα, κασταλέα, πλάτανος, σφένδαμνος, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ λεγόμενα τρυφερὰ ζύλα.

S. Dumoulin Dulys.

Η Θ Ι Η Σ Ι Σ

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.

Η ΔΟΥΜΕΝΗ.

Ποία ἡ τόσον καλὴ ἐκείνη;
 Εἶναι θεότης, εἶναι θνητή;
 Παιτῶν τὴν ἄμμον, πλην δὲν ἀφίνει
 Ἐπὶ τῆς ἄμμου σημεῖόν τι.

Λευκὴν ἐσθῆτα ἐνόδουμένη,
 Ἐσθῆτα κοῦφην ὡς τὸν ἀτμὸν,
 Κούφην ὡς ἔλαφος καταβαίνει
 Εἰς τὸν καλλίβροον ποταμὸν.

Σπαρμένα βόσκουν τὰ πρόβατά της
 Εἰς τοῦ Ὀλύμπου τὰς ποδιάς,
 Ἐκλευκα ἔλα ὡς ἡ χροιά της,
 Ὡς τῶν ὀδόντων της ἡ πλειάτις.

Βόσκουν σκιρτῶντα τὰ πρόβατά της,
 Ἐνθ' ἡ εὐσμοσθεσσαλλίς
 Ἀποκαλύπτει τὰ θέληγτρα της
 Πλήρης αἰθήμενος συστολής.

Ψαίει ἡ αὔρα τὰ κρῖνα—στήθη
 Τὴν ὠμοπλάτην καταπιετῆ.
 Ὡς ἐρωμένος γλυκὺς ἐγύθη
 Εἰς ἐρωμένην του προσφιλέ.

Ὅπου τοῦ θέρους τὸ πῦρ πραῦνει
 Μ' εὐσκόιους κλάδους δρυὸς εὐθαλῆς,
 Ὅπου τῆς Πρωκῆς ὄζεισσι οἱ θρήνοι,
 Ἡ νέα λάμπει Ἄμαρυλλίς.

Ἐκεῖ τὸ πάλα, ἡ δάφνη, κήμα
 Ἦνθει τοῦ ἀνακτος τῶν ἠδῶν.
 Φεῦ! μάτην τῶρα ἔρπον τὸ κύμα
 Ζητεῖ τὸ στέμμα τῶν αἰσίδων.

Ποτὸς ἐκ νέου ἀναφουτεύσει
 Τὸ ἐκπαρμένον ἐκεῖ φυτὸν;
 Τίς εἰς τὸν δοῦλον τὸλμῆν ἐμπνεῖσει
 Ἐνθού; Τυρκαῖοι λύραν κροτῶν;

Τὰ κρυσταλλώδη της λαοὶ μέλη
 Τῆς Θεσσαλλίας ἡ παιμνίς,
 Ἐνθ' ἡ γλυκεία ἀκτίνης στέλλει
 Ὁ φωστὸς ἐμπλεως ἠδονῆς.

Ψάλλον γλυκύτερα αἰ τρυγόνες
 Ἐνθὸς κρυμμένα τῶν πελεσῶν,
 Γελῶσι λάφοι, βράχοι, λαμῶνες
 Πλήρεις μύρων γοητεῖων.

Ὅταν ὁ μέγας τὴν Ἀφροδίτην
 Ἐγλυφε γλύπτῃς τῶν Ἀθηναίων
 Ἐφάνη ἴσως εἰς τὸν τεχνίτην
 Ὅμοιον κάλλος ποτὲ γυμνόν,

Καὶ πλήρη ἔχων τὴν φαντασίαν
 Ἐπὶ τῆς χάριτος τῶν μελῶν
 Ἐπεξεργάζετο τὴν Ἰνιδίαν
 Τὸ δράμα του ἀναπολῶν.

Ποτὸς ἀλάσκατος, ῥόδα ποῖα
 Ἀπὸ τραχήλου μέχρι πτερνῶν;
 Ὅποια ἔκτακτος εὐρυθυμία;
 Ὅποτον σὺμπλεγμά καλλίων;

Μὲ θαρράλλοι ἡ κόρη ἔθιμα
 Πλήσσει τὸ κῆμα παίξει σκιρτῆ.
 Ὡς νῆσσα δύεται εἰς τὸ κύμα,
 Ὡς νῆσσα ἄνω ἀναπτεῖ.

Ὡς ζεφύρος δίδουον λεμονίων
 Ὅταν ζεφύρου αὔρα φουσῇ
 Εἰς τὸ μητρήρον τρέμουον κλαδίον
 Πάντοτε εὐμορφα καὶ χροσῶ.

Εἰς τὰς ὠραίαις της ἀναδύσαι;
 Ὅθου οἱ δύο τρέμουον μαστοί.
 Ὡ! μὴ νὰ στρέψῃς, ἐκεῖ τολμήσῃς
 Ἠγματοπιότης ἀμαχητί.

Καὶ ἔμω; ποῖα, ποῖα αἰσθήνη!
 Οἱ δύο λάφοι τῆς ἠδονῆς
 Τίς οἶδε ποῖα θὰ θρέψουον κτήνη
 Ἄνευ καρδίας, ἀνευ φωνῆς!

Οἱ ἐβουόχροοι πλάκαμοὶ της
 Εἰς ὠμοσκέλας παίζουον ἀθράς.
 Εἶνε παράδεισος ἡ μορφή της,
 Οἱ ὀφθαλμοὶ της περισσεύει.

Ἄς ἠδονάμην νὰ τὴν φιλήσω
 Μελλόνυμφός της ἐγὼ ποιμήν,
 Εἰς τὰς ἀγκάλας μου νὰ τὴν κλείσω
 Κἄν μίαν μόνην μίαν στιγμῆν.

Ἐξήλθε πλέον ἐκ τῶν ὕδατων
 Ἐπίψακα πέπλον διαφανῆ
 Ἀπὸ τραχήλου μέχρι γονάτων,
 Ἦτο, δὲν εἶνε πλέον γομνή.

Καὶ ἔμω; βλέπω ὡς ἐκ κινκιδίων
 Ὅλου τὸ σῆμα της τορευτοῦτον.
 Ὡ! τόσον κάλλος ποτὲ δὲν εἶδον
 Πλήρης τὸν κόσμον περιπατῶν.

Ἄς ἠδονάμην νὰ τὴν φιλήσω
 Μελλόνυμφός της ἐγὼ ποιμήν.
 Εἰς τὰς ἀγκάλας μου νὰ τὴν κλείσω
 Κἄν μίαν μόνην μίαν στιγμῆν,

Μόσχε ποῦ εἶσαι, ποῦ εἶσαι Βίωυ;
 Τὸν ἀφελῆ σου λάβε αὐλόν
 Καὶ ἔπου παίζει τὸ ρεθμα λειτον
 Ψάλλε μαζί μου ἄσμα καλόν.

Τῆς Θεσσαλλίδος τὸ κάλλος ψάλλε,
 Ψάλλε τὴν νόμφην τοῦ Πηνειοῦ,
 Ἄς ἀκουσθῶσιν γλυκεῖς εἰς πάλαι
 Φθόγγου βουκόλου μελοποιού.

Φεῦ! ἰδὸν ἔπαισε πρὸ αἰώνων
 Τὸ πρῶτον λάλημα τοῦ αὐλοῦ.
 Ἄλλοῦ τὸν θρόνον του μετὰ στόνων
 Ὁ Φωστὸς ἔφερε φεῦ! ἄλλοῦ.

Εἰς τοῦ Ὀλύμπου τὰς ὑπερείαις,
 Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πηνειοῦ
 Φεῦ! δὲν ἀκούω τὰς ἀρμονίας
 Τοῦ ἐλευθέρου πάλαι λαοῦ.

Κράζουον σκιρτῶντα τὰ πρόβατά της
 Τὴν νέαν Ἀρτεμιν τῶν Τερμπεῶν.
 Ποθοῦν τὸ ἦκτον θύπευμά της,
 Τὸν θελατικὸν της ποθοῦον σκοπόν.

Ίδού ἐγγύς των πάλιν αὐτῆ,
 Ὡς αὖρα ἔκρος ὄροσερὰ,
 Ἥ γῆ ἀσπράττει ὄπου πατεῖ,
 Ἥ φύσις θάλλει ἔλη χαρὰ.

Καὶ ἔμωι ποίε, ποίε αἰσχόνη!
 Δούλην οἱ πόδες τῆς πατοῦν γῆν.
 Οἱ ἄνδρες ἔκνυδρα χάσμα κτήνη
 Ἄνανδρον, χάσνον τηροῦν σιγήν.

Κατοικητήρια τῆς ἀνδρείας,
 Μεγάλ' ἠράμιον ἀνδρῶν πατρις,
 Ὀπλίτου ξίφος ἐλευθερίας,
 Ἐγειρον εὐτολμος τὰς ὄφρυς.

Τὸ πρότον θάρρος σου, Θεσσαλία,
 Εἰς νέα τρόπαια θς φανῆ.
 Τοῦ Κατζαντώνη σου ἡ ὄξετα
 Μάχαιρ' θς λάμψη πάλιν γυμνή.

Δεῖξέ πῶς ἔσσι εἰσι ὠραιοί
 Ἐπίσης εἰσι γῆ ἀνδρείη,
 Ὅς εἰς τὰ σώματα ἡ ἀργαία
 Ἀκόμη δύναμις κατοικεῖ.

Εἰς τὴν πυρίτιδα τὸ κηρίον
 Φέρω. Ἡσὺ εἶσθε ἀρματωλοί;
 Κολίσι λίθου; ὁ Δευκαλίων,
 Κανείς πλὴν λίθου; δὲν ὀμιλεῖ.

Ἐν Μεσσήνῃ τῷ Φεβρουαρίου 1862. Π. Μ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τίς ἐφρατάζετο ὅτι τὸ θεωρήσειεν τὰ πλοῖα δὲν εἶναι ἐφεύρεσις τοῦ 10^{ου} αἰῶνος, τοῦ μεγίστου πάντων τῶν αἰώνων, τὸ λέγομεν ἀνευ φιλαυτίας; ὁ 10^{ος} αἰὼν εἶναι αἰὼν τῶν μεγάλων ἐφευρέσεων, ἀν καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῆς πυρίτιδος, τῆς τυπογραφίας καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς δὲν εἶναι μικρότεροι, αἰὼν ταλαιπωρήσας πάπυς, βασιλεῖς καὶ δημοκρατίας, αἰὼν γεννήσας τὸν Ἀ' Ναπολέοντα καὶ τὸν Καθούρ, πολέμων, μίσους καὶ ψεύδους αἰὼν διπλωματικός τῷ ὄντι μέγας αἰὼν! ἀλλ' ὅμως ἡ τελευταία αὕτη δόξα τῷ ἀφαιρεῖται σήμερον ὑπὸ τῶν ἐξῆς παρατηρήσεων τοῦ Propagateur illustré, γαλλικοῦ περιοδικοῦ συγγραμματος.

« Ἡ ἰδέα τοῦ θεωρήσειεν τὰ πολεμικὰ πλοῖα δὲν εἶναι ὅσον νέα τὴν φανταζόμεθα κοινῶς. Κατὰ τινὰ τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἀκαδημίας τοῦ Λονδίνου, ὁ πλώταρχος τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ Οὐίνδης ἀνέγνω ὑπόμνημα περὶ τῆς καρίκης ἢ πολεμικῆς τριήρους τῆς ὑπὸ τῶν ἱπποτῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ ἐξαρτυθεί-

σας καὶ περιγραφομένης ὑπὸ Βοσίου, ἱστορικοῦ τοῦ τάγματος ἐκείνου. Τὴν τριήρη ταύτην εἶχον τεθωρηγμένην διὰ μολύβδου κατὰ τῶν σφαιρῶν. Ἐναυπηγήθη ἐν Νικαίᾳ τῷ 1530 καὶ μετέβη τοῦ μεγάλου στόλου τοῦ σταλέντος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ πέμπτου ἐναντίον τῆς Τύνιδος πρὸς βοήθειαν τοῦ ἐκθρονισθέντος Μουλεχασσάν καὶ κατὰ τοῦ Βαζβερούσου.

» Ὁ περιήρημος Ἀνδρέας Δόριος ἠγεῖτο τοῦ στόλου. Μετὰ δὲ τινῶν ἡμερῶν πολιουσίας ἡ Τύνη ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου, τῆς θωρηκτῆς τριήρους, Ἀγίας Ἀννης τοῦνομα, οὐ σμικρὸν συνεργησάσης εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως, διότι ἐπλησίαζεν ἀτιμωρητὶ ὅπου ἄλλα πλοῖα θὰ κατεβυθίζοντο ὑπὸ τῶν σφαιρῶν εἰς ὀλίγας στιγμὰς τῆς ὥρας. Εἶχε δὲ ἐξ καταστροφῶν, ἰσχυρὸν πυροβολικὸν καὶ τριαικασίους ναυβάτας.

» Εἶχε δὲ καὶ ἐκκλησιδίων εὐρύχωρον εἰς τὸ ὀπίσθιον ἐχώρει ὅλον τὸ πλῆρωμα, ὀπλοθήκην, εὐρεῖαν κίθουσαν ὑποδοχῆς καὶ ἀρτοποιεῖον παρέχον νοσητῶν καὶ ἡμέραν ἄρτον εἰς τὴν ἐπιβλίνοντας. Ἀλλ' ὕπερ μείζονος λόγου ἄξιον ὁ θύραξ τῆς τριήρους, διὰ γαλλικῶν γόμφων προσηλωμένος, οὐδὲν ἑλκυσθὲν ὑπὸ τῶν σφαιρῶν τοῦ ἐχθροῦ, εἰ καὶ τὰ πλοῖα δευτικῶς ἐναυμάχησε πρὸς ἄλωσιν τῆς πόλεως».

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐγὼ κακὸν κάκιστον ἀρχήθειν πέλω,
 Δασὸν φέρω τράχηλον ὡς καὶ τὴν κάραν.
 Ἄν γοῦν σὺ τὸν τράχηλον ἐξέλις μύθου,
 Κακοῦ πατρὸς κάκιστον εὐρήσεις γόνου.
 Εἰ δὲ ψιλώσης τὴν δαυνοθεῖσιν κάραν,
 Πολλοὺς βροτοὺς θηλείοντα εὐρήσεις πόνον.
 Εἰ δ' ἐξέλις αὐτὴν ψιλώθεισιν κάραν,
 Ζῶον φέριστον λοιπὸν εὐρήσεις ὄνον.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Φυλλ. 300. Σελ. 284 σημ. ἀντὶ ἐπιθε ἀνάγν ἐπιθε
 Φυλ. 301 » 341 στήλ. 2 ἀντὶ Καταβολάκα ἀναγν.
 Καταβολάδα.